

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

***«ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ, ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ»***

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ
ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Σ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΟΝΟΜΑ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ, 2015

Πίνακας περιεχομένων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΚΡΟΝΥΜΩΝ.....	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ABSTRACT	8
<i>Ευχαριστίες</i>	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	13
ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΔΠΧΠ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	13
1.1 Τι είναι τα ΔΠΧΠ.....	13
1.2 Ιστορική Αναδρομή.....	14
1.3 Σκοπός	16
1.4 Αναγκαιότητα έκδοσης και εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.....	18
1.5 Γενικές αρχές Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	18
1.5.1 Αρχή της ακριβοδίκαιης παρουσίασης.....	19
1.5.2 Αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.....	19
1.5.3 Αρχή των Δεδουλευμένων Εσόδων και Εξόδων	19
1.5.4 Αρχή της Αυτοτέλειας των χρήσεων.....	19
1.5.5 Αρχή της Ομοιομορφίας των οικονομικών καταστάσεων	19
1.5.6 Αρχή της Σπουδαιότητας και της Ολότητας.....	20
1.5.7 Αρχή του Συμψηφισμού.....	20
1.5.8 Αρχή της Συγκριτικής Πληροφόρησης	20
1.6 Πλεονεκτήματα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	20
1.7 Μειονεκτήματα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων	21
1.8 Εφαρμογή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην Ελλάδα.....	21
1.9 Οικονομικές Καταστάσεις.....	24
1.9.1 Διαφορές ΔΛΠ με ΕΓΛΣ.....	24
1.9.2 Καταχώρηση και Δημοσίευση.....	28
1.10 Διαδικασία προετοιμασίας των επιχειρήσεων για την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.....	28
1.11 Επιπτώσεις και προβλήματα από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην Ελλάδα.....	29
1.12 Λάθη κατά την εφαρμογή των ΔΛΠ.....	31
1.13 Δομή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και διαδικασία έκδοσής τους.....	32
1.14 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	35
ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ.....	35

2.1 Έννοια και μορφές μετασχηματισμών	35
2.2 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα μετασχηματισμών	37
2.3 Οικονομικοί και Επιχειρηματικοί στόχοι της εξαγοράζουσας επιχείρησης.....	38
2.4 Αποτελεσματικότητα εξαγορών και συγχωνεύσεων	38
2.5 Αποτίμηση συμμετοχών	39
2.6 Υπεραξία.....	40
2.6.1 Έννοια Υπεραξίας.....	40
2.6.2 Διακρίσεις Υπεραξίας ανάλογα με την αιτία δημιουργίας της.....	40
2.6.3 Αρνητική Υπεραξία.....	41
2.6.4 Αποσβέσεις Υπεραξίας.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	43
ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ 36	
ΈΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΑΥΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ	
ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	43
3.1 Σκοπός	43
3.2 Εντοπισμός των περιουσιακών στοιχείων που μπορούν να απομειωθούν	43
3.3 Ενδείξεις Απομείωσης.....	43
3.4 Έλεγχος Απομείωσης	44
3.5 Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών.....	44
3.5.1 Τι είναι οι ΜΔΤΡ	44
3.5.2 Λογιστική Αξία ΜΔΤΡ.....	45
3.5.3 Κατανομή της Υπεραξίας σε ΜΔΤΡ	45
3.6 Αξία λόγω χρήσης.....	46
3.7 Πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 36.....	47
3.8 Διαφορές ΔΠΧΠ 36 ΜΕ ΕΛΠ	47
3.9 Τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με το ΔΠΧΠ 36	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	50
ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ 38 ΑΥΛΑ	
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	50
4.1 Ορισμός και Χαρακτηριστικά.....	50
4.2 Ιστορική Αναδρομή.....	50
4.3 Σκοπός ΔΠΧΠ 38.....	51
4.4 Διαφορές ΔΠΧΠ 38 ΜΕ ΕΛΠ	51
4.5 Σημασία Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων	52
4.6 Αναγνωρισιμότητα Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων.....	53
4.7 Αποτίμηση Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων	54

4.7.1 Μέθοδος του κόστους.....	54
4.7.2 Μέθοδος της αναπροσαρμοσμένης αξίας	54
4.8 Τρόποι Απόκτησης Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων.....	55
4.8.1 Διακριτή απόκτηση	55
4.8.2 Απόκτηση μέσω Συνένωσης ή Εξαγοράς	55
4.8.3 Απόκτηση μέσω κρατικής επιχορήγησης.....	56
4.8.4 Απόκτηση με ανταλλαγή.....	56
4.8.5 Εσωτερικώς δημιουργούμενα Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	57
4.9 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία και χρόνος ωφέλιμης ζωής τους	57
4.9.1 Ορισμένη διάρκεια ωφέλιμης ζωής	58
4.9.2 Απεριόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής	58
4.10 Υπολειμματική αξία σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 38.....	59
4.11 Τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με το ΔΠΧΠ 38	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	61
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	74
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ - ΜΕΘΟΔΟΣ	74
6.1 Μεθοδολογία	74
6.2 Υποθέσεις	75
6.3 Μέθοδος έρευνας	76
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο	77
7.ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	77
7.1 Περιγραφική στατιστική	77
7.2 Ανάλυση Συσχετίσεων	79
7.3 Πολλαπλή ανάλυση Παλινδρόμησης	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο	86
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	86
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	88

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΚΡΟΝΥΜΩΝ

ΑΡΧΙΚΑ	ΠΛΗΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΔΠΧΠ	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης
ΧΑΑ	Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών
MVE	Market Value Estimate
BVE	Book Value Estimate
IFRS	International Financial Reporting Standards
IAS	International Accounting Standards
ΔΛΠ	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
IASC	International Accounting Standards Committee
IASB	International Accounting Standards Board
SAC	Standards Advisory Committee
IFRIC	International financial Reporting Interpretations Committee
ΣΟΛ	Σώμα Ορκωτών Λογιστών
ΣΟΕΛ	Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
ΕΣΥΛ	Εθνικό Συμβούλιο Λογιστικής
ΣΛΟΤ	Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης
ΕΓΛΣ	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
ΕΛΠ	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΕΚ	Ευρωπαϊκός Κανονισμός
Ε&Σ	Εξαγορές και Συγχωνεύσεις
ΟΠΑ	Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΜΔΤΡ	Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών
ΣΔΛΠ	Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
FASB	Financial Accounting Standards Board
FAS	Financial Accounting Standards
SEC	Securities and Exchange Commission
SFAS	Statements of Financial Accounting Standards
ARB	Accounting Research Bulletin
NYSE	New York Stock Exchange
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
PWC	Price Waterhouse-Coopers
IPR&D	In-Process Research and Development

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι, η διερεύνηση των επιπτώσεων της εφαρμογής των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών εταιρειών και στα αποτελέσματά τους. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα αναφέρεται στην δημιουργούμενη υπεραξία των επιχειρήσεων, και εστιάζει στην απόσβεση της υπεραξίας και στον έλεγχο απομείωσης αυτής. Το υπό εξέταση δείγμα αποτελείται από 70 εισηγμένες εταιρείες στην ελληνική κεφαλαιαγορά οι οποίες και καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των κλάδων δραστηριότητας, εξαιρώντας τις τραπεζικές, ασφαλιστικές και επενδυτικές εταιρείες.

Οι μεταβλητές που εξετάζονται είναι η χρηματιστηριακή αξία των μετοχών, οι αποσβέσεις της υπεραξίας, οι απομειώσεις της υπεραξίας, τα ίδια κεφάλαια και τα καθαρά κέρδη. Επίσης για να καταστούν συγκρίσιμα τα στοιχεία γίνεται χρήση του συνολικού ενεργητικού.

Η ανάλυση χωρίζεται σε τρεις περιόδους, την περίοδο των ελληνικών προτύπων 2000 – 2004, την προ κρίσης περίοδο εφαρμογής των διεθνών προτύπων 2006 – 2008, και την μετά κρίσης περίοδο εφαρμογής των διεθνών προτύπων 2009 – 2012.

Μετά από μία σύντομη εισαγωγή, της εν λόγω μελέτης, η οποία αποτελείται από 8 κεφάλαια, παρουσιάζονται στο πρώτο κεφάλαιο ο σκοπός των διεθνών προτύπων, η ιστορική τους αναδρομή και η εισαγωγή τους στην ελληνική πραγματικότητα.

Το δεύτερο κεφάλαιο εστιάζει στους μετασχηματισμούς εταιρειών και συγκεκριμένα στις εξαγορές και συγχωνεύσεις μέσα από τις οποίες δημιουργείται υπεραξία.

Τα επόμενα δύο κεφάλαια αφορούν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης 36 (Έλεγχος απομείωσης της αξίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων) και 38 (Άυλα περιουσιακά στοιχεία), εστιάζοντας κυρίως στις διαφορές τους με τις αντίστοιχες διατάξεις των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων.

Ακολουθεί η βιβλιογραφική ανασκόπηση η οποία και αναφέρεται σε αντίστοιχες, σχετικές με την παρούσα έρευνα, εργασίες.

Η έκτη ενότητα θεμελιώνει την εμπειρική έρευνα παρουσιάζοντας την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, τις υποθέσεις, την μέθοδο και το μοντέλο επιστημονικής έρευνας που

χρησιμοποιήθηκαν. Από τα δεδομένα που συλλέχθηκαν τελικά, εξαιρέθηκαν από την εμπειρική ανάλυση αυτά που αφορούν την περίοδο 2000-2004, επειδή στο δείγμα που επιλέχτηκε η μεταβλητή αποσβέσεις παρουσίασε μηδενικά αποτελέσματα για όλες τις εταιρίες και όλα τα έτη. Επίσης, πριν από την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ, λόγω της φορολογικής νομοθεσίας οι εταιρίες δεν είχαν την υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων, η δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ήταν προαιρετική για τις εταιρίες και υπήρξαν προβλήματα για την εύρεσή τους. Ακόμα όμως και στις περιπτώσεις που το δείγμα περιλαμβάνει στοιχεία εταιρειών για την συγκεκριμένη περίοδο, αυτό εμφανίζει μηδενικές αποσβέσεις υπεραξίας, κάνοντας αδύνατη την εξαγωγή συσχετίσεων και την εκτέλεση της πολλαπλής ανάλυσης παλινδρόμησης.

Ακολουθεί το εμπειρικό σκέλος της εργασίας όπου λαμβάνει η χώρα η στατιστική ανάλυση με την βοήθεια του excel και η οποία περιλαμβάνει την περιγραφική στατιστική, την ανάλυση συσχετίσεων και την ανάλυση παλινδρόμησης με την χρήση διαστρωματικών δεδομένων.

Η μελέτη ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα που προκύπτουν και τις αντίστοιχες προτάσεις.

ABSTRACT

The aim of this thesis is to investigate the effects of the application of International Financial Reporting Standards in the financial statements of the listed companies on Athens Exchange and their outcomes. More specifically, the survey refers to the generated goodwill of the companies and focuses on amortization of goodwill and the control of this impairment. The test sample consists of 70 listed companies in the Greek capital market which cover most of the sectors' activity, excluding banking, insurance and investment companies.

The variables that are tested are the market value of the shares, amortization of goodwill, the impairment of goodwill, equity and net income. Also in order to have comparable data total assets are used.

The analysis is divided into three periods, the period of Greek standards 2000 - 2004, the pre-crisis period of application of international standards 2006 - 2008, and after the crisis period of application of international standards from 2009 to 2012.

After a brief introduction of the study, which consists of 8 chapters, there are presented in the first chapter the aim of international standards, their historical overview and their introduction to the Greek reality.

The second chapter focuses on the transformations of the companies and specifically in mergers and acquisitions through which goodwill value is created.

The next two chapters concerning International Financial Reporting Standards 36 (Impairment test of the value of intangible assets) and 38 (Intangible assets), mainly focusing on the differences with the corresponding provisions of Greek Accounting Standards.

Literature review is also presented which refers to the previous researches that are relevant to the present investigation work.

The sixth unit establishes empirical research by presenting the methodology used the assumptions, the method and scientific research model used. From the data collected there were excluded from the empirical analysis the data that were related to the period 2000-2004, because the sample selected variable depreciation showed null results for all companies and all years. In addition, before the mandatory application of IFRS, due to the fact that the tax law firms were not required to keep books and records, the publication of financial statements

was optional for companies and there were problems in finding them. But even in cases where the sample includes companies' data for this period, it displays zero goodwill amortization, making it impossible to export relationships and execution of multiple regression analysis.

Then follows the empirical part of the work at which is presented the country statistical analysis with the help of excel and including descriptive statistics, correlation analysis and regression analysis using cross-section data.

The study finishes with the conclusions drawn and the corresponding proposals.

Ευχαριστίες

Φτάνοντας στο τέλος ενός δύσκολου αλλά και συνάμα πολύ ενδιαφέροντος δρόμου, νιώθω επιτακτική την ανάγκη να ευχαριστήσω όλους όσους στάθηκαν αρωγοί στην προσπάθειά μου.

Θα ήθελα λοιπόν, πρώτα από όλους να απευθύνω ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στην σύζυγό μου Τσαμπίκα, για την μεγάλη υπομονή που είχε και την απεριόριστη συμπαράσταση που μου προσέφερε σε όλη αυτή την πορεία. Επίσης, ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς μου για την κατανόηση και την στήριξη προς το πρόσωπό μου όλο αυτό το διάστημα.

Σίγουρα δεν πρέπει να ξεχάσω τους φίλους και τους συναδέλφους μου στην Τράπεζα της Ελλάδος, οι οποίοι με παρότρυναν και με συμβούλευαν συνεχώς προκειμένου να ανταπεξέλθω στις δυσκολίες που μου παρουσιάζονταν.

Τέλος, θα ήθελα να απευθυνθώ στους καθηγητές που είχα σε όλη αυτή τη διαδρομή, εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη μου για τις γνώσεις και τα εφόδια που μου προσέφεραν, και κυρίως στον κ. Γεωργακόπουλο Γεώργιο, επιβλέποντα της παρούσας διπλωματικής εργασίας, γιατί ήτανε πάντα δίπλα μου, σε όλη την προσπάθεια, δίνοντας μου τις σωστές κατευθύνσεις και ενθαρρύνοντας με, ώστε να ολοκληρώσω επιτυχώς την προσπάθειά μου.

Στον αγαπημένο μου υιό, Σάββα - Πανορμίτη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης αποτελούν μία από τις σημαντικότερες αλλαγές, σχετικά με τις εισηγμένες εταιρίες στον τομέα της Λογιστικής. Μέσω της χρήσης των ΔΠΧΠ είναι δυνατή η σύγκριση των οικονομικών καταστάσεων, υπάρχει εταιρική διαφάνεια και υπάρχει αυξημένη ποιότητα στην παρεχόμενη πληροφόρηση των χρηματοοικονομικών μεγεθών. Το 2005 η υποχρέωση των εταιριών στην Ευρώπη να υιοθετήσουν τα ΔΠΧΠ, έγινε με στόχο την αρμονία των λογιστικών καταστάσεων των ευρωπαϊκών χωρών. Αυτό βέβαια, είναι δύσκολο στην πράξη, καθώς υπάρχουν διαφορετικές νομοθεσίες και έλεγχοι μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών.

Στην παρούσα εργασία θα παρουσιαστεί το λογιστικό μέγεθος υπεραξία, το οποίο έχει απασχολήσει αρκετά τις τελευταίες δεκαετίες τους οικονομολόγους και έχουν γίνει αρκετές έρευνες σχετικά με την έννοια της υπεραξίας, καθώς και τον προσδιορισμό της. Πιο συγκεκριμένα, θα γίνει αναλυτική έρευνα των επιπτώσεων, στα αποτελέσματα των εισηγμένων στο ΧΑΑ οικονομικών μονάδων, της μετάβασης από τις αποσβέσεις υπεραξίας στον έλεγχο απομείωσης αυτής.

Για την επίτευξη του σκοπού της εν λόγω έρευνας, γίνεται αναλυτική αναφορά στο ΔΠΧΠ 36 (έλεγχος απομείωσης άυλων περιουσιακών στοιχείων) και στο ΔΠΧΠ 38 (άυλα περιουσιακά στοιχεία). Γίνεται μια ιστορική αναδρομή και μια παρουσίαση της διαδικασίας υιοθέτησης και εφαρμογής των ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, αναφέροντας τις δυσκολίες και τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν. Επίσης, γίνεται αναφορά στην έννοια των Εξαγορών και Συγχωνεύσεων μέσα από τις οποίες δημιουργείται υπεραξία.

Η έρευνα, προκειμένου να καταλήξει σε κάποιο αποτέλεσμα, περιλαμβάνει την εξέταση και σύγκριση τριών διαφορετικών χρονικών περιόδων. Η πρώτη περίοδος περιλαμβάνει τα έτη 2000-2004, δηλ. την περίοδο πριν την υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΠ, κατά την οποία η επιχειρήσεις προέβαιναν σε αποσβέσεις υπεραξίας και τις περιόδους 2006-2008 και 2009-2012, κατά τις οποίες οι επιχειρήσεις προέβαιναν σε έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας και όχι σε αποσβέσεις. Ο λόγος για τον οποίο γίνεται διαχωρισμός δεύτερης και τρίτης περιόδου, είναι για να γίνει σύγκριση των αποτελεσμάτων και μεταξύ των περιόδων προ κρίσης (2006-2008) και μετά κρίσης (2009-2012).

Για την εξαγωγή συμπερασμάτων γίνεται μια στατιστική έρευνα η οποία εξετάζει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη χρηματιστηριακή αξία της μετοχής (MVE) των εταιριών στην Ελλάδα. Οι παράγοντες που εξετάζονται βασίζονται στο υπόδειγμα του Ohlson και είναι το καθαρό εισόδημα (net income) και η λογιστική αξία των μετοχών ύστερα από την αφαίρεση των υπεραξιών (BVE). Για την περίοδο από το 2000 έως το 2004 προσθέσαμε στο υπόδειγμα το σύνολο των αποσβέσεων (amortizations), ενώ από το 2006 και μετά χρησιμοποιήσαμε το σύνολο των απομειώσεων (impairments).

Για την συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν οι ιστοσελίδες των εταιριών, βάσεις δεδομένων όπως του ase.gr, capital.gr, του express.gr, του euro2day.gr, naftemporiki.gr, καθώς και άρθρα που αναφέρονταν στα ετήσια αποτελέσματα σε έγκριτες οικονομικές ιστοσελίδες.

Σημαντικό εμπόδιο αποτέλεσε η μη δομική ανάλυση των απομειώσεων, καθώς μέρος των εταιριών του δείγματος παρουσίαζε σωρευτικά τις αποσβέσεις ή τις απομειώσεις.

Τέλος, πρόβλημα το οποίο δεν σχετιζόταν με το τεχνικό κομμάτι της συλλογής αποτέλεσε η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Καθώς η υπεραξία αφορά περιπτώσεις εξαγοράς ή συγχώνευσης επιχειρήσεων και το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 3 όριζε την προαιρετική αναδρομική εφαρμογή της υπεραξίας, οι περισσότερες επιχειρήσεις δεν παρουσίασαν υπεραξία την περίοδο 2006 – 2012. Επιπροσθέτως, μέρος αυτών που παρουσίασαν, δεν κατέγραψαν απομειώσή της.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι, οι επιχειρήσεις στην χώρα μας δεν εμφανίζουν επαρκή στοιχεία για την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων καθώς, όπως προκύπτει και από τα παραπάνω αναφερόμενα, δεν περιλαμβάνουν στις δημοσιευμένες χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις ικανοποιητικές αναφορές σχετικά με την διενέργεια αποσβέσεων ή απομειώσεων υπεραξίας.

Εντούτοις, μέσα από τα λίγα δεδομένα που ήταν διαθέσιμα διαπιστώθηκε ότι με την εφαρμογή των ΔΠΧΠ, οι απομειώσεις εμφάνισαν κάποια σημαντική επίδραση στην χρηματιστηριακή αξία των τιμών των μετοχών των εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών, η οποία όμως άρχισε να εξασθενεί μετά το ξέσπασμα της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^Ο

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΔΠΧΠ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Τι είναι τα ΔΠΧΠ.

Με το όρο Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRS), εννοούμε ένα σύνολο γενικά αποδεκτών κανόνων, θεσμών, μεθόδων και αρχών, των οποίων η υιοθέτηση και εφαρμογή από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παγκόσμια κεφαλαιαγορά, οδηγεί στην κατάρτιση των οικονομικών τους καταστάσεων με τρόπο που να περιέχει συγκεκριμένες γνωστοποιήσεις και ο οποίος προσφέρει στις διάφορες ομάδες ενδιαφέροντος ομοιόμορφη, ακριβή, συγκρίσιμη, ποιοτική και αξιόπιστη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Τα ΔΠΧΠ καθορίζουν και περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εμφανίζονται και να αποτιμώνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οικονομικών μονάδων, τα διάφορα στοιχεία που τις αποτελούν.

Ο όρος Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, υιοθετήθηκε τον Μάρτιο του 2002, προς αντικατάσταση του όρου Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (IAS) που ίσχυε κατά την περίοδο 1973-2001.

Αν θέλουμε να δώσουμε έναν πιο ακριβή ορισμό των Διεθνών λογιστικών προτύπων, μπορούμε να αναφέρουμε το εξής: (Ζέρβα Χ., 2005)

«Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, αποτελούν ένα σύνολο κανόνων λογιστικής αποτίμησης και απεικόνισης των συναλλαγών και της γενικότερης χρηματοοικονομικής κατάστασης μιας οικονομικής μονάδας, βάσει των οποίων συντάσσονται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Η έκταση της εφαρμογής των ΔΛΠ, απλώνεται από τις απλές έως και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη κατάσταση, η δημοσίευση της οποίας θεωρείται υποχρεωτική από την νομολογία. Έτσι, η εφαρμογή των οριζομένων από τα ΔΛΠ καθίσταται υποχρεωτική και για τις θυγατρικές, των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο, εταιριών».

1.2 Ιστορική Αναδρομή¹

Αν και στην δεκαετία του 1930 και συγκεκριμένα το 1934, συναντάμε την πρώτη προσπάθεια τυποποίησης των λογιστικών καταστάσεων και πληροφοριών, με την εμφάνιση της επιτροπής Κεφαλαιαγοράς στις ΗΠΑ, τα ΔΛΠ, εκδόθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από το 1973 έως και το 2001 από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), η οποία είχε έδρα την πολιτεία Delaware των ΗΠΑ. Η εν λόγω επιτροπή συστήθηκε στις 29 Ιουνίου 1973, με την συνδρομή και άλλων οργάνων, όπως το Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), η Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (SAC), η Επιτροπή Διεργητικών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRIC) και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα μέλη της επιτροπής ανέρχονται σε 13, προέρχονται από δέκα χώρες (Αυστραλία, Καναδά, Γαλλία, Ιρλανδία, Ολλανδία, Γερμανία, Μεξικό, Ιαπωνία, ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο) και αναπτύσσουν διάφορες επαγγελματικές δραστηριότητες. Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί 41 πρότυπα.

Ενδιάμεσα βέβαια, υπήρξαν και κάποιες άλλες προσπάθειες, όπως στην δεκαετία 1950-1960, από την Διεθνή Επιτροπή Επαγγελματιών Λογιστών ή το 1953 από την Ευρωπαϊκή Ένωση Πραγματογνώμων Λογιστών, οι οποίες όμως δεν είχαν ευτυχή κατάληξη.

Από το 2001 και έπειτα, τον ρόλο της Επιτροπής Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), ανέλαβε το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), με έδρα το Λονδίνο.

Η λειτουργία του Συμβουλίου, το οποίο αποτελεί έναν ανεξάρτητο και αυτόνομο φορέα, χρηματοδοτείται από διάφορους επαγγελματικούς φορείς, όπως χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, κεντρικές και αναπτυξιακές τράπεζες, λογιστικές εταιρείες, ελεγκτικές εταιρείες και επιχειρήσεις.

Σκοπός του Συμβουλίου είναι η δημιουργία λογιστικών προτύπων, μέσα από τα οποία θα είναι δυνατή η σύνταξη των λογιστικών καταστάσεων των οικονομικών μονάδων και φορέων, με τρόπο που να οδηγεί στην εξαγωγή συγκρίσιμων αποτελεσμάτων, παρέχοντας έτσι υψηλής ποιότητας πληροφόρηση στις διάφορες ομάδες ενδιαφέροντος, δηλ. στους εσωτερικούς και εξωτερικούς χρηστές των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εν λόγω οικονομικών μονάδων. (Jan Engstrom , 2004)

Προς την επίτευξη του στόχου της εναρμόνισης των λογιστικών προτύπων με τις απαιτήσεις της παγκόσμιας αγοράς, στις 19 Ιουλίου 2002 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε

¹ International Convergence of Accounting Standards – A Brief History

συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξέδωσε τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό² 1606/2002, θέτοντας τα χρονικά όρια εφαρμογής των διεθνών λογιστικών προτύπων από τις επιχειρήσεις.

Στις 29 Σεπτεμβρίου του 2003, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό³ 1725/2003, ο οποίος περιλαμβάνει και τα επιπλέον πρότυπα που δεν συμπεριλαμβάνονταν στον προηγούμενο. Στις 3 Νοεμβρίου του 2008, εκδίδεται ο υπ' αριθ. 1126/2008 Κανονισμός, ο οποίος περιλαμβάνει πλήθος αναθεωρήσεων και τροποποιήσεων, αναφορικά με τον τρόπο εφαρμογής των διεθνών λογιστικών προτύπων και ο οποίος υπέστη την τελευταία του τροποποίηση⁴ στις 13 Ιουνίου του 2014.

Τέλος, αξίζει να κάνουμε μια αναφορά στον βαθμό υιοθέτησης των ΔΛΠ παγκοσμίως, παρατηρώντας τον παρακάτω χάρτη, όπως αυτός διαμορφώθηκε μέχρι τα μέσα του 2007, σύμφωνα με την επίσημη έκθεση της IASB στις

27/8/2007.

Πηγή: IFRS⁵

Με κόκκινο χρώμα απεικονίζονται οι χώρες στις οποίες υπάρχει πλήρης ή μερική υιοθέτηση της εφαρμογής των ΔΛΠ.

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Ιουλίου 2002 για την εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων.

³ Κανονισμός (ΕΚ) της επιτροπής της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2003 για την υιοθέτηση ορισμένων διεθνών λογιστικών προτύπων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 634/2014 της επιτροπής της 13^{ης} Ιουνίου 2014, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1126/2008 για την υιοθέτηση ορισμένων διεθνών λογιστικών προτύπων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τη διερμηνεία 21 της Επιτροπής Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

⁵ <http://kudosfactor.blogspot.gr/2009/01/ifrs-around-world.html>, 09/11/2014

Με πορτοκαλί χρώμα χαρακτηρίζονται οι χώρες στις οποίες έχει ανακοινωθεί η εφαρμογή των ΔΛΠ.

Με κίτρινο χρώμα αναφέρονται οι χώρες στις οποίες αναμένεται η σταδιακή προσαρμογή προς τα ΔΛΠ.

1.3 Σκοπός⁶

Με το πέρασμα των χρόνων και την παγκοσμιοποίηση των αγορών, κρίνεται ολοένα και περισσότερο πιο επιτακτική, η ανάγκη για τυποποίηση των λογιστικών διαδικασιών και η ομοιομορφία στον τρόπο κατάρτισης και παρουσίασης των ετήσιων λογιστικών καταστάσεων. Αυτό, είχε σαν αποτέλεσμα να έχουμε σημαντικές αλλαγές στην χρησιμότητα και στην ουσία που περιέχει η κάθε είδους λογιστική πληροφορία.

Η προσπάθεια, αρχικά κυρίως από χώρες της Δυτικής οικονομίας, να αναζητήσουν κεφάλαια, προκειμένου να χρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις τους, από ένα ευρύτερο και πιο εκτεταμένο γεωγραφικά επενδυτικό κοινό, οδήγησε στην αντίστοιχη διεύρυνση της μετοχικής τους βάσης, η οποία πλέον δεν περιοριζόταν σ' ένα μικρό αριθμό μετόχων, αλλά ξέφυγε από τα στενά χωροταξικά όρια και επεκτεινόταν σε μια πιο διευρυμένη κεφαλαιακή αγορά.

Έπρεπε, λοιπόν, να βρεθεί ένας τρόπος, έτσι ώστε το περιεχόμενο, η λειτουργία η τήρηση των λογαριασμών που αποτελούν τα συστατικά στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων και μας παρέχουν την απαιτούμενη λογιστική πληροφόρηση, να μπορούν να παράγουν συγκρίσιμα και ποιοτικά αποτελέσματα. (G. Whittington, 2008)

Προς την επίτευξη λοιπόν του παραπάνω σκοπού, έχουμε την υιοθέτηση και εφαρμογή των ΔΛΠ. Η τήρησή τους διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση της εύρυθμης, αποτελεσματικής και διαφανούς λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς. Επιτυγχάνεται η παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων με μεγαλύτερη συνοχή και η αποφυγή αντιφάσεων μεταξύ των αποτελεσμάτων που εμφανίζουν αυτές.

Και όλα αυτά, μπορούμε να πούμε ότι είναι αποτέλεσμα, μιας γενικότερης προσπάθειας για την δημιουργία μιας πιο αποτελεσματικής και ολοκληρωμένης αγοράς κεφαλαίου, κάτι το οποίο επιδιώκεται μέσα από την προσπάθεια για βελτίωση της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων, ενισχύοντας έτσι τον ανταγωνισμό και την

⁶ Grant Thornton «Appraisal for IFRS Purposes», 2012, http://www.gtus.com/main.php?chapter=services&page=val_ifrs, 12/11/2014

διακίνηση των κεφαλαίων, μεταξύ των ατόμων και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην παγκόσμια κεφαλαιαγορά.

Επίσης, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι τα ΔΛΠ, δεν είναι τίποτα άλλο, παρά η κωδικοποιημένη παρουσίαση και τήρηση των γενικά παραδεκτών αρχών, μεθόδων και διαδικασιών της λογιστικής. Και ανεξάρτητα από τον τρόπο και τις καταστάσεις που μια επιχείρηση εφαρμόζει και χρησιμοποιεί για δική της εσωτερική-αποκλειστική χρήση, είναι υποχρεωμένη να προσφέρει προς τους τρίτους-εξωτερικούς χρήστες, την πληροφόρηση που απαιτείται βάσει των ΔΛΠ.

Προκειμένου, βεβαίως, μια επιχείρηση να είναι σε θέση να καθιερώσει την χρήση των ΔΛΠ για την σύνταξη των οικονομικών της καταστάσεων, πρέπει η Διοίκηση και οι λοιπές υπηρεσίες της, οι οποίες είναι επιφορτισμένες με τον συγκεκριμένο τομέα, να εντοπίσουν και τις αλλαγές που θα επιφέρουν τα νέα δεδομένα στην όλη λειτουργία και εικόνα της μονάδας τους, ώστε να αναπτύξουν τις κατάλληλες μηχανογραφικές μεθόδους και να εκπαιδεύσουν το προσωπικό τους πάνω στις νέες εφαρμογές και συνθήκες.

Βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνάμε και τον ρόλο των κρατικών και νομικών αρχών της κάθε χώρας, οι οποίες πρέπει να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα σύγκλισης των εγχώριων λογιστικών προτύπων με τα ΔΛΠ, προκειμένου να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Για το συγκεκριμένο θέμα όμως και για το γενικότερο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και εφαρμογής των κανόνων που ορίζουν τα Διεθνή λογιστικά πρότυπα, θα γίνει εκτενέστερη αναφορά παρακάτω.

Συνοψίζοντας, μπορούμε να επικεντρωθούμε στους παρακάτω αντικειμενικούς σκοπούς, τους οποίους εξυπηρετεί η ύπαρξη και λειτουργία του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB):

- Να παράγει υψηλής ποιότητας και απλά, όσον αφορά την κατανόησή τους, λογιστικά πρότυπα, παγκόσμιας εφαρμογής, δίνοντας έτσι την δυνατότητα, στις διάφορες ομάδες ενδιαφέροντος σχετικά με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία των οικονομικών μονάδων, να έχουν στα χέρια τους συγκρίσιμη πληροφόρηση.
- Να συμβάλει στην προώθηση της χρήσης των προτύπων από τις δυνάμεις της κεφαλαιαγοράς, μέσω της υιοθέτησής τους και επιβολής της εφαρμογής τους, από τους θεσμικούς φορείς του κάθε κράτους. (X. Βλάχος, Α. Λουκά, 2009)

1.4 Αναγκαιότητα έκδοσης και εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Όπως αναφέραμε και παραπάνω, στην σύγχρονη οικονομική συγκυρία, η δραστηριότητα μιας επιχείρησης δεν περιορίζεται στα στενά όρια της χώρας μέσα στην οποία αναπτύσσεται παραγωγικά, αλλά εκτείνεται και σε άλλες χώρες, φτάνοντας μέχρι και την παγκόσμια κεφαλαιαγορά. (Danjou, 2013)

Οι συναλλαγές σε κάθε χώρα, διέπονται από το εγχώριο-εθνικό νομικό καθεστώς, με αποτέλεσμα να υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση των οικονομικών γεγονότων. Αυτό οδηγεί και σε διαφορετικότητα των λογιστικών πληροφοριών που παρέχουν οι οικονομικές καταστάσεις που προκύπτουν από τα εν λόγω λογιστικά γεγονότα.

Έχοντας, λοιπόν, ένας οικονομικός οργανισμός να αντιμετωπίσει πελάτες, επενδυτές, προμηθευτές-πιστωτές και ανταγωνιστές παγκοσμίως, είναι αναγκαίο να προσαρμόσει και τις οικονομικές του καταστάσεις στις απαιτήσεις που επιβάλλουν οι συνθήκες δραστηριοποίησης και ανταγωνισμού του. Έτσι, πρέπει να συντάσσει τις οικονομικές του καταστάσεις με τρόπο που να παρέχει ομοιόμορφη πληροφόρηση, όπως αυτή επιβάλλεται και εξυπηρετείται από την ανάπτυξη των ΔΛΠ.

Όλα αυτά, μπορούμε να πούμε ότι εντάσσονται στο γενικότερο πλαίσιο της προσπάθειας που γίνεται για δημιουργία των προϋποθέσεων, προκειμένου να καταστεί εφικτή η αύξηση της αποτελεσματικότητας της αγοράς κεφαλαίων, ως αποτέλεσμα της βελτίωσης της συγκρισιμότητας των λογιστικών καταστάσεων στα πλαίσια της παγκόσμιας κεφαλαιακής αγοράς, καταλήγοντας έτσι σε εντατικοποίηση του ανταγωνισμού και της κυκλοφορίας των κεφαλαίων. (Norberg, 2013)

1.5 Γενικές αρχές Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Ανάμεσα στα χαρακτηριστικά των ΔΛΠ, ξεχωριστή θέση κατέχουν, η αντικειμενικότητα, η αξιοπιστία και η εγκυρότητά τους. Προς την εξασφάλιση αυτών των χαρακτηριστικών, τα ΔΛΠ διέπονται από κάποιες γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές, οι οποίες και απαριθμούνται παρακάτω: (Ντζανάτος, 2008)

1.5.1 Αρχή της ακριβοδίκαιης παρουσίασης

Σύμφωνα με την αρχή της ακριβοδίκαιης παρουσίασης, ο τρόπος κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, πρέπει να είναι τέτοιος ώστε, να εξασφαλίζεται η ακριβοδίκαιη παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων, παρέχοντας έτσι αξιόπιστη και ποιοτική πληροφόρηση στους ενδιαφερομένους. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία η παρέκκλιση από κάποιο πρότυπο, αυτό επιτρέπεται να γίνει με την προϋπόθεση ότι, στις επεξηγηματικές των οικονομικών καταστάσεων σημειώσεις, θα αναφέρεται ο λόγος των αποκλίσεων.

1.5.2 Αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας

Σύμφωνα με την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, η επιχείρηση πρέπει να παρουσιάζει αδιάκοπη δραστηριότητα. Σε αντίθετη περίπτωση, κατά την οποία η επιχείρηση σκοπεύει να προβεί σε ρευστοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων, αυτό θα πρέπει να αναφέρεται στις οικονομικές της καταστάσεις.

1.5.3 Αρχή των Δεδουλευμένων Εσόδων και Εξόδων

Σύμφωνα με τα απαιτούμενα της εν λόγω αρχής, κάθε χρήση είναι ανεξάρτητη από την άλλη, οπότε ο καταλογισμός των εσόδων και των εξόδων, πρέπει να γίνεται στην χρήση την οποία αφορούν, ανεξάρτητα από τον χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους.

1.5.4 Αρχή της Αυτοτέλειας των χρήσεων

Ως συνέχεια ή/και συμπλήρωμα της παραπάνω αρχής, η αρχή αυτή ορίζει ότι, ο προσδιορισμός του αποτελέσματος, πρέπει να γίνεται βάσει των εσόδων και των εξόδων της χρήσης αυτής, ανεξάρτητα από τον χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους.

1.5.5 Αρχή της Ομοιομορφίας των οικονομικών καταστάσεων

Με την εφαρμογή της αρχής αυτής, εξασφαλίζεται ότι, για την καταχώρηση των οικονομικών στοιχείων στις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις που αυτά αφορούν, ακολουθείται η ίδια διαδικασία σε κάθε χρήση. Εξαιρέση αποτελούν, οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η όποια διαφοροποίηση επιβάλλεται από τα ΔΛΠ ή έχουμε μεταβολή του αντικειμένου της οικονομικής μονάδος.

1.5.6 Αρχή της Σπουδαιότητας και της Ολότητας

Η αρχή αυτή απαιτεί, τα στοιχεία που είναι ύψιστης σημασίας για την ποιότητα της πληροφόρησης που θα διοχετευτεί προς τις διάφορες ομάδες ενδιαφερομένων, πρέπει να απεικονίζονται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις και να μην συναθροίζονται με άλλα στοιχεία.

1.5.7 Αρχή του Συμψηφισμού

Η αρχή του Συμψηφισμού, απαγορεύει τον συμψηφισμό στοιχείων του ενεργητικού με στοιχεία του παθητικού και των υποχρεώσεων, στοιχείων των λογαριασμών εσόδων με αντίστοιχα στοιχεία των λογαριασμών εξόδων, καθώς και τον συμψηφισμό μεταξύ κερδών και ζημιών, εκτός των περιπτώσεων που αυτό επιτρέπεται από τα ΔΛΠ.

1.5.8 Αρχή της Συγκριτικής Πληροφόρησης

Η αρχή αυτή υπαγορεύει ότι, η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων πρέπει να γίνεται με τρόπο που να επιτρέπει την διαχρονική σύγκρισή τους, ούτως ώστε οι χρήστες αυτών, να μπορούν να εξάγουν χρήσιμα συμπεράσματα αναφορικά με την ανάπτυξη και την εν γένει πορεία ενός οργανισμού. Η οποιαδήποτε παρέκκλιση από την αρχή, πρέπει να επιτρέπεται από τα πρότυπα.

1.6 Πλεονεκτήματα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Η έκδοση των ΔΛΠ είχε σημαντικές θετικές συνέπειες στον τρόπο λειτουργίας και ελέγχου των επιχειρήσεων, καθώς και στην αξιοπιστία τους. Ενδεικτικά αναφέρουμε: (Angie Mohr, 2013, Χ. Ξένος, 2010)

- Εξασφάλιση της δημιουργίας και παραγωγής των οικονομικών καταστάσεων με ομοιόμορφο τρόπο, το οποίο οδηγεί στην διοχέτευση μιας κοινής και συγκρίσιμης βάσης. Αυτό, με την σειρά του, καταλήγει σε βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης πληροφόρησης προς τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χρηστές.
- Ανάπτυξη και καθορισμός από διεθνείς ανεξάρτητους οργανισμούς, κοινής αποδοχής και αδιαμφισβήτητου κύρους.
- Αποτίμηση της αξίας των οικονομικών μονάδων στην εύλογη τρέχουσα αξία τους και όχι στην αξία κτήσης τους, εξασφαλίζοντας την απεικόνιση της οικονομικής ουσίας τους.

- Δυνατότητα επιλογής των εκάστοτε εφαρμοζόμενων λογιστικών μεθόδων από τα στελέχη των επιχειρήσεων, παρέχοντας αντικειμενικότερη απεικόνιση της περιουσίας των μονάδων.
- Πρόσβαση σε οικονομικά στοιχεία των ανταγωνιστών, για καλύτερη αξιολόγηση και έλεγχο της αγοράς.
- Δυνατότητα πρόσβασης σε νέες αγορές και σύναψη νέων συμμαχιών, μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων.
- Τόνωση της εμπιστοσύνης των πιστωτών, επενδυτών.
- Η βελτίωση της αξιοπιστίας των οργανισμών οδηγεί στην εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

1.7 Μειονεκτήματα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Όμως, η υιοθέτηση και εφαρμογή των ΔΛΠ, δεν σχετίζεται μόνο με πλεονεκτήματα, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις έχει και αρνητική επιρροή. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν: (Angie Mohr, 2013, Χ. Ξένος, 2010)

- Υψηλό κόστος εφαρμογής τους, λόγω αναγκαστικής εκπαίδευσης του προσωπικού και των επιβαλλομένων αλλαγών στο λογισμικό και στις λοιπές τεχνολογικές υποδομές.
- Η δυνατότητα επιλογής των εφαρμοζόμενων λογιστικών μεθόδων, δίνει στα στελέχη την δυνατότητα χειραγώγησης των λογιστικών μεγεθών, επηρεάζοντας έτσι και την ποιότητα των εξαγόμενων λογιστικών πληροφοριών.
- Η παροχή προς τρίτους, μεγάλου αριθμού πληροφοριών, αυξημένης σημαντικότητας, έχει σαν αποτέλεσμα την προσέλκυση νέων δυνητικών ανταγωνιστών.
- Η μη απόλυτη προσαρμογή στα απαιτούμενα των ΔΛΠ, μπορεί να εγείρει δικαστικές αγωγές προς τους οργανισμούς και την επιβολή υψηλών προστίμων, από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.
- Υπάρχει διάσταση, ανάμεσα στα οριζόμενα από τα ΔΛΠ και στις αντίστοιχες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας.

1.8 Εφαρμογή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τον Γρηγοράκο (2013), το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αποτελεί έναν διεθνή οργανισμό, ο οποίος δεν μπορεί να επιβάλει την εφαρμογή τους σε

καμία χώρα. Η επιλογή ή όχι της εφαρμογής τους αφήνεται στην διακριτική ευχέρεια της κάθε χώρας, η οποία και, έμμεσα ίσως, αποφασίζει για τον βαθμό προσέλκυσης ξένων επενδυτών και την έκταση της συμμετοχής των εθνικών επιχειρήσεων, στον διεθνή ανταγωνισμό και στην παγκόσμια κεφαλαιαγορά, μέσω της παρουσίασης ή όχι προς τους ενδιαφερομένους συγκρίσιμων λογιστικών πληροφοριών.

Η πρώτη απόπειρα εφαρμογής των ΔΛΠ από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έγινε στην διάρκεια της δεκαετίας του 1980, ενώ στις αρχές του 1990, έχουμε μια πιο σοβαρή προσπάθεια σύγκλησης των πληροφοριών που προσφέρουν οι οικονομικές καταστάσεις. Φτάνουμε έτσι στο 2001, όπου τον Φεβρουάριο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητάει από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την έκδοση ενός κανονισμού αναφορικά με την διαδικασία εισαγωγής των ΔΛΠ και προτείνει την δημιουργία ενός τεχνικού και ενός πολιτικού οργάνου για την υποβοήθηση της ταχύτερης εφαρμογής τους από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μετά την μετονομασία των ΔΛΠ σε ΔΠΧΠ εκδίδεται, τον Ιούλιο του 2002, ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου 1606/2002, σχετικά με την υιοθέτηση και εφαρμογή τους. Ερχόμαστε λοιπόν στην 1.1.2005, όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεώνει όλες τις χρηματιστηριακά εισηγμένες επιχειρήσεις των κρατών-μελών της, να υιοθετήσουν και εφαρμόσουν τα ΔΠΧΠ, ως προς την σύνταξη των οικονομικών τους καταστάσεων.

Αναφορικά με την υιοθέτησή τους στην Ελλάδα, και εδώ έχουμε την πρώτη προσπάθεια στην δεκαετία του 1980, με την έκδοση και ενσωμάτωση στον νόμο 2190/1920 της 4^{ης} και 7^{ης} κοινοτικής οδηγίας, η μεν πρώτη σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, η δε δεύτερη σχετικά με τις ενοποιημένες.

Μπορούμε να πούμε ότι η Ελλάδα υπήρξε από τους πρωτοπόρους μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσον αφορά την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ, με το να προβεί στην ψήφιση του νόμου 2992/2002 «Μέτρα για την ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και άλλες διατάξεις». Ο εν λόγω νόμος και συγκεκριμένα το άρθρο 1, καθιστά υποχρεωτική των εφαρμογή των ΔΠΧΠ για την σύνταξη των δημοσιευμένων λογιστικών καταστάσεων από τις εισηγμένες ελληνικές ανώνυμες εταιρείες και προαιρετικά για τις υπόλοιπες ανώνυμες εταιρείες, από την 1.1.2003.

Προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων περί την αυθεντικότητα και ακρίβεια των συμπερασμάτων που προέρχονται από τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις των εισηγμένων ελληνικών ανωνύμων εταιρειών, το Υπουργείο Οικονομικών, για την λογιστική χρήση του 2003, αποφάσισε να απαλλάξει τις εισηγμένες εταιρείες από την σύνταξη των τριμηνιαίων και εξαμηνιαίων ισολογισμών τους με βάση τα ΔΠΧΠ και ότι οι φορολογικές τους υποχρεώσεις που θα προκύπτουν, θα είναι ανεξάρτητες από την χρήση ή όχι των προτύπων.

Έπειτα (Παπαθανασίου, 2006) έχουμε την έκδοση των νόμων 3148/2003 και 3229/2004, όπου στα άρθρα 21 και 13 αντίστοιχα, ορίζεται ως νέα ημερομηνία εφαρμογής των ΔΠΧΠ, η 1.1.2005. Αιτία του επαναπροσδιορισμού του χρόνου υποχρεωτικής εφαρμογής, αποτέλεσε η απόρριψη εκ μέρους της Επιτροπής Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, των Προτύπων 32 και 39, περί την αποτίμηση, καταχώρηση και γνωστοποίηση των χρηματοπιστωτικών μέσων. Τα παραπάνω αναφερόμενα πρότυπα δεν υιοθετήθηκαν με τον Κανονισμό 1725/2003.

Ο νόμος 3229/2004 καθορίζει όλες τις λεπτομέρειες εφαρμογής των ΔΠΧΠ. Επίσης, με νεότερη διαταγή του Υπουργείου Οικονομικών δίνονται οδηγίες και διευκρινήσεις σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 13,15,27 και 32 του εν λόγω νόμου.

Τους πυρήνες για την επίτευξη της λογιστικής τυποποίησης στην Ελλάδα αποτέλεσαν το Σώμα Ορκωτών Λογιστών (ΣΟΛ) ή διαφορετικά Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ) και το Εθνικό Συμβούλιο Λογιστικής (ΕΣΥΛ) ή αλλιώς Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ).

Αξίζει βέβαια εδώ να αναφερθεί ότι και πριν από την υποχρεωτική επιβολή της εφαρμογής των ΔΠΧΠ υπήρχαν στην Ελλάδα εταιρείες που τα εφαρμόζαν. Και στην προκειμένη περίπτωση, αναφερόμαστε σε επιχειρήσεις που είτε είχαν σκοπό να προσελκύσουν επενδυτές και κεφάλαια από το εξωτερικό, είτε αποτελούσαν θυγατρικές ξένων. Οι τελευταίες, ήταν υποχρεωμένες, αφού δραστηριοποιούνταν στον ελλαδικό χώρο, να συντάσσουν τις δημοσιευμένες καταστάσεις τους με βάση το ΕΓΛΣ, αλλά οι καταστάσεις που έπρεπε να αποστείλουν στις μητρικές εταιρείες έπρεπε να συντάσσονται με βάση τα ΔΠΧΠ. Επιπρόσθετα, πρέπει να γίνει και μια αναφορά στις ναυτιλιακές εταιρείες, των οποίων ο μεγάλος όγκος συναλλαγών στο εξωτερικό, έκανε επιτακτική την ανάγκη παρουσίασης των λογιστικών πληροφοριών, με βάση τα ΔΠΧΠ. (Μπέλλας, 2003)

1.9 Οικονομικές Καταστάσεις

1.9.1 Διαφορές ΔΛΠ με ΕΓΛΣ

Μια βασική διαφορά ανάμεσα στα ΔΛΠ και στο ΕΓΛΣ εντοπίζεται στις οικονομικές καταστάσεις που προβλέπουν και απαιτούν.

Τα ΔΛΠ προβλέπουν τις ακόλουθες λογιστικές καταστάσεις:

- Ισολογισμός
- Κατάσταση Αποτελεσμάτων
- Πίνακας Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων
- Κατάσταση Ταμειακών Ροών
- Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

Το ΕΓΛΣ προβλέπει τα εξής:

- Ισολογισμός
- Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης
- Πίνακας Διάθεσης Κερδών
- Προσάρτημα

Αναλυτικότερα, αναφέρουμε ότι τα ΔΛΠ περιλαμβάνουν κάποιους γενικούς κανόνες, ως προς την μορφή που πρέπει να έχουν οι οικονομικές καταστάσεις, παρέχοντας στις επιχειρήσεις την ελευθερία να παρουσιάζουν τα διάφορα μεγέθη με τρόπο που θεωρούν ότι παρέχουν την μέγιστη δυνατή πληροφόρηση στους ενδιαφερομένους. Αντίθετα, το ΕΓΛΣ περιλαμβάνει ακριβή πρότυπα τα οποία πρέπει να ακολουθούν οι οικονομικές μονάδες, όπου η δομή των οικονομικών καταστάσεων είναι συγκεκριμένη και δεν επιτρέπεται στις επιχειρήσεις να παρεκκλίνουν απ' αυτά. Επίσης, πολλές φορές τα ΔΛΠ επιτρέπουν την συνοπτική παρουσίαση των οικονομικών μεγεθών και την επεξήγησή τους στις συνοδευτικές των οικονομικών καταστάσεων σημειώσεις, κάτι το οποίο δεν προβλέπετε από το ΕΓΛΣ. Επιπλέον, τα ΔΛΠ δικαιολογούν την αποτίμηση των μεγεθών στην τρέχουσα αξία τους, η οποία μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την αξία κτήσης τους, ενώ το ΕΓΛΣ απαγορεύει κάτι τέτοιο. (Ντζανάτος, 2008)

Ενδεικτικές διαφορές ανάμεσα στα ΔΛΠ και στα ΕΛΠ εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ
Σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων	
<p>* Δεν συντάσσεται κατάσταση ταμ. ροών πλην των εισηγμένων.</p> <p>* Δεν συντάσσεται κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Εμφανίζεται στον πίνακα Διάθεσης Κερδών εμμέσως. Πάγια Ενσώματα (Tangibles).</p> <p>* Γίνεται αναπροσαρμογή αξίας ακινήτων ανά τέσσερα χρόνια (γήπεδα και κτίρια με συντελεστές και αντ. αξίες).</p>	<p>* Επιπλέον κατάσταση ταμιακών ροών (cash flow statement).</p> <p>* Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.</p> <p>* Η αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων γίνεται σύμφωνα με πόρισμα έκθεσης, ανεξάρτητου εξειδικευμένου εκτιμητή.</p>
Αϋλα (Intangibles)	
<p>* Οι τόκοι αγοράς παγίων χαρακτηρίζονται έξοδα πολυετούς απόσβεσης (5 έτη).</p>	<p>* Οι τόκοι για αγορά παγίων ενσωματώνονται στην αξία των παγίων, δεν αποσβένονται σε πέντε (5) έτη.</p>
Αποσβέσεις (Depreciation) ενσώματων παγίων	
<p>* Οι συντελεστές ετήσιας απόσβεσης που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις για τα ενσώματα πάγια καθορίζονται με ΠΔ.</p>	<p>* Δεν ορίζονται συντελεστές απόσβεσης αλλά τα πάγια αποσβένονται με βάση τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.</p>
Αποσβέσεις (Depreciation) Άυλων	
<p>* Τα έξοδα αυτά αποσβένονται σε πέντε (5) έτη.</p>	<p>* Τα διάφορα έξοδα αγοράς ή κατασκευής παγίων προσαυξάνουν την τιμή</p>

<p>* Ισχύει το ίδιο και για τα καθαρά άυλα.</p>	<p>κτήσης τους και δεν αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. * Δεν αποσβένονται τα καθαρά άυλα σε πέντε χρόνια αλλά στην ωφέλιμη ζωή τους.</p>
<p>Δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης</p>	
<p>* Τα έξοδα έρευνας καταχωρίζονται στο λογαριασμό εξόδων πολυετούς απόσβεσης. * Τα έξοδα ανάπτυξης ομοίως.</p>	<p>* Τα έξοδα έρευνας επιβαρύνουν πάντα τα αποτελέσματα. * Τα έξοδα ανάπτυξης μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν.</p>
<p>Αποτίμηση χρεογράφων</p>	
<p>* Γίνεται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσης και τρέχουσας και για κάθε στοιχείο χωριστά.</p>	<p>Διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: * Αποκτώνται με σκοπό το κέρδος σε σύντομο χρονικό διάστημα. * Αποκτώνται με σκοπό τη μακροπρόθεσμη διακράτηση. * Άλλος σκοπός πλην των ανωτέρω.</p>
<p>Αναβαλλόμενη φορολογία (Deferred taxation)</p>	
<p>* Δεν προβλέπεται από το Ν. 2190/20.</p>	<p>* Γίνεται πρόβλεψη καταβολής φόρων λόγω μόνιμων διαφορών και προσωρινών διαφορών.</p>
<p>Λογιστική παρακολούθηση της χρ. μίσθωσης (leasing)</p>	
<p>* Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ χρηματοδοτικής μίσθωσης και λειτουργικής μίσθωσης.</p>	<p>* Έχουμε λειτουργική μίσθωση (είναι μικρότερη από την ωφέλιμη ζωή των παγίων). * Έχουμε χρηματοδοτική μίσθωση (είναι για όλη την ωφέλιμη ζωή των παγίων).</p>

Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	
* Είναι υποχρεωμένη η επιχείρηση να λογιστικοποιεί προβλέψεις για προσωπικό με δικαιώματα συνταξιοδότησης.	Δύο είδη: * Πρόγραμμα προσδιορισμένου οφέλους. Απαιτείται αναλογιστική μελέτη. * Πρόγραμμα προσδιορισμένης συνεισφοράς. Ο εργοδότης πληρώνει ένα συγκεκριμένο ποσό σε κάποια ασφαλιστική εταιρεία.
Λοιπές προβλέψεις	
* Ισχύουν ό,τι για τα ΔΛΠ.	* Ισχύουν ό,τι για τα ΕΛΠ εκτός από: * Επιτρέπεται προεξόφληση μακροχρόνιων προβλέψεων σε παρούσες αξίες, κάτι που ρητώς δεν αναφέρεται στα ελληνικά λογιστικά πρότυπα.
Ενοποίηση οικονομικών καταστάσεων (Consolidation)	
* Ενοποιούνται μόνο οι θυγατρικές με ίδια δραστηριότητα.	* Ενοποιούνται όλες ανεξαρτήτως οι θυγατρικές.
Υπεραξία (Goodwill)	
* Αποτιμάται με ίδιο τρόπο, αποσβένεται με εφάπαξ.	* Αποσβένεται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, όχι όμως μεγαλύτερη από 20 χρόνια.

Πηγή: Ημερησία <file:///C:/Users/user/Desktop/IFRS/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%B5%CF%82%20%CE%B5%CE%B3%CE%BB%CF%83%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%B4%CF%80%CF%87%CE%B1.htm> (9/11/2014)

1.9.2 Καταχώρηση και Δημοσίευση

Είκοσι μέρες πριν από την συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης, το Διοικητικό Συμβούλιο μιας ανώνυμης εταιρείας έχει υποχρέωση καταχώρησης και δημοσίευσης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της εν λόγω ανώνυμης Εταιρείας. Η διαδικασία έχει ως εξής⁷:

- Καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών με ταυτόχρονη ανακοίνωση της καταχώρησης στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ).
- Ανάρτηση στο διαδίκτυο με δικαίωμα πρόσβασης από τους ενδιαφερόμενους για δύο χρόνια τουλάχιστον.
- Εφόσον πρόκειται για εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά εταιρείες, απαιτείται κατάθεση των καταστάσεων στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

1.10 Διαδικασία προετοιμασίας των επιχειρήσεων για την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Η διαδικασία προετοιμασίας των ελληνικών επιχειρήσεων για την μετάβαση από τα ΕΛΠ στα ΔΛΠ περιλαμβάνει πέντε στάδια:

Στάδιο 1^ο: Ενημέρωση από πλευράς επιχείρησης προς τους χρήστες των οικονομικών της καταστάσεων για τις επερχόμενες αλλαγές στον τρόπο κατάρτισής τους.

Στάδιο 2^ο: Οι επιχειρήσεις, πρέπει να προβούν σε εκτίμηση των επιπτώσεων που θα προκληθούν από την χρήση των ΔΛΠ, να επιλέξουν τις λογιστικές μεθόδους και πολιτικές που θα ακολουθήσουν, να καθορίσουν το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί για την πλήρη προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα και την δημοσίευση των πρώτων λογιστικών καταστάσεων τους που θα βασίζονται σε αυτά. Επίσης, πρέπει να κάνουν εκτίμηση της επίπτωσης που θα έχει η εφαρμογή των ΔΛΠ στα αποτελέσματά τους.

Στάδιο 3^ο: Στο στάδιο αυτό θα πρέπει να εντοπιστούν οι διαφορές ανάμεσα στα ΕΛΠ και στα ΔΛΠ και την πιθανή επιρροή τους προς την διοίκηση αναφορικά με την διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Στάδιο 4^ο: Σε συνέχεια του προηγούμενου βήματος, στο στάδιο αυτό θα πρέπει να αναλυθεί ο τρόπος με τον οποίο θα αντιμετωπιστούν οι όποιες διαφορές εντοπιστούν.

⁷ Υποχρεώσεις Δημοσιότητας μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ, Κεφάλαιο 15 του Ν.2190/1920 που προστέθηκε με το άρθρο 3 του Ν.3229/2004.

Επιπλέον, θα πρέπει να αναγνωριστούν τα πιθανά τεχνικά προβλήματα που θα προκύψουν και να προσδιοριστούν οι απαραίτητες αλλαγές σε συστήματα και διαδικασίες, καθώς και να διευκρινιστούν προς τις διάφορες ομάδες ενδιαφέροντος οι επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική τους κατάσταση και η γενικότερη παρουσία του οργανισμού στις αγορές.

Στάδιο 5^ο: Το τελευταίο αυτό στάδιο αναφέρεται στην υλοποίηση των όσων αναφέρθηκαν στα προηγούμενα βήματα. Πρέπει να γίνει εκπαίδευση του προσωπικού που ασχολείται με την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της σύνταξης τους. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει πλέον να είναι σε θέση να διαβάζουν τις πληροφορίες που εξάγονται από τις οικονομικές τους καταστάσεις και να επεμβαίνουν όπου κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να τηρηθούν τα οριζόμενα από τα ΔΛΠ. (Φίλος Ι.-Αποστόλου Α., 2010)

1.11 Επιπτώσεις και προβλήματα από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τους Καραμάνη Κ. και Παπαδάκη Β. (2008), σε έρευνα για την συγκέντρωση και καταγραφή των απόψεων, ορκωτών ελεγκτών και οικονομικών διευθυντών, εισηγμένων εταιρειών στο ΧΑΑ, αναφορικά με τις επιπτώσεις και τα προβλήματα από την εφαρμογή των ΔΛΠ, αναφέρεται ότι:

«Η υιοθέτηση των ΔΛΠ αποτέλεσε για την χώρα μας την Λογιστική Επανάσταση του 21^{ου} αιώνα. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στο ΕΓΛΣ και στα ΕΛΠ με τα ΔΛΠ. Για να είναι επιτυχής η μετάβαση από τα δεδομένα της Ελληνικής νομοθεσίας στις απαιτήσεις των ΔΛΠ απαιτείται συνεργασία και αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ των κρατικών φορέων, των εποπτικών και ελεγκτικών μηχανισμών και των επιχειρήσεων.

Η έλλειψη αξιοπιστίας προς τις εποπτικές αρχές λόγω της εξάρτησής τους από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, προκαλεί προβλήματα στον αποτελεσματικό έλεγχο της εφαρμογής των ΔΛΠ. Τα ΔΛΠ σαφώς και προσφέρουν ποιοτικότερες λύσεις προς τις οικονομικές μονάδες, σε σχέση με ότι προβλέπεται από τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα, ωστόσο η έλλειψη ικανών στελεχών και η ελλιπής καθοδήγηση, αποτελούν εμπόδια στην πλήρη αξιοποίησή τους. (ibid.)

Στα θετικά στοιχεία της συγκεκριμένης έρευνας, περιλαμβάνονται οι επιπτώσεις στο εσωτερικό των επιχειρήσεων καθώς τα ΔΛΠ αποτελούν σημαντικό εγχειρίδιο στα χέρια των στελεχών και της διοίκησής τους, παρέχοντας χρήσιμη πληροφόρηση για την λήψη αποφάσεων, αναδεικνύοντας πιθανούς κινδύνους και υποβοηθώντας στην διείσδυση τους σε νέες αγορές και βελτιώνοντας την αξιοπιστία τους. (ibid.)

Σημαντικό ρόλο, προς την επιτυχή εφαρμογή των ΔΛΠ θα διαδραματίσει πρώτα απ' όλα, η πειθαρχία των εποπτικών αρχών προς τα απαιτούμενα από τους εποπτευόμενους. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα, διατύπωσαν αρνητική άποψη αναφορικά με το επίπεδο ενημέρωσης των εποπτικών – ρυθμιστικών αρχών. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, τόνισε την ανάγκη για μια πιο αποτελεσματική ανάπτυξη του συστήματος εποπτείας και εφαρμογής των οριζομένων από τα ΔΛΠ.

Αναφορικά με το θεσμικό περιβάλλον, ασκείται έντονη κριτική για την πληρότητα και την απλότητα των φορολογικών ρυθμίσεων, ενώ όσον αφορά τα βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά των ΔΛΠ, δηλαδή την ευκολία κατανόησης, την συνάφεια, την αξιοπιστία και την συγκρισιμότητα έχουν εκφραστεί θετικά σχόλια.

Γενικά, συνοψίζοντας τα προβλήματα σχετικά με την εφαρμογή των ΔΛΠ στην Ελλάδα αυτά εντοπίζονται κυρίως:

- ✓ Στην μη ολοκληρωμένη εναρμόνιση θεσμικού και νομοθετικού περιβάλλοντος.
- ✓ Στην ανεπαρκή ενημέρωση λογιστών και ελεγκτών αναφορικά με τις τεχνικές εφαρμογής τους.
- ✓ Παρέχουν την δυνατότητα παρουσίασης των επιθυμητών από τους οργανισμούς μεγεθών.
- ✓ Η ταυτόχρονη χρήση ΔΛΠ και ΕΛΠ από εισηγμένες και μη εταιρείες αντίστοιχα, δημιουργεί προβλήματα στην λειτουργία των αγορών και οδηγεί σε ζητήματα αθέμιτου ανταγωνισμού.

Ορισμένες προτάσεις οι οποίες μπορεί να αποδειχτούν χρήσιμες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που άπτονται της εφαρμογής των ΔΛΠ, αναφέρονται παρακάτω:

- Επαναπροσδιορισμός των εμπλεκόμενων κυβερνητικών και εποπτικών – ρυθμιστικών αρχών και λήψη μέτρων για βελτίωση της διαφάνειας των λειτουργιών τους και της αξιοπιστίας τους .

- Επανέλεγχος και επανακαθορισμός του υφιστάμενου νομοθετικού καθεστώτος, λαμβανομένων υπόψη των φορολογικών ρυθμίσεων.
- Επίσπευση των διαδικασιών εναρμόνισης του ΕΓΛΣ με τα οριζόμενα στα ΔΛΠ».

1.12 Λάθη κατά την εφαρμογή των ΔΛΠ

Όπως κάθε καινοτομία που εισάγεται σε έναν οργανισμό, έτσι και η υιοθέτηση και μετάβαση στην εφαρμογή των ΔΛΠ, δεν μπορεί να ειπωθεί ότι πραγματοποιήθηκε αναίμακτα. (Φίλος Ι.-Αποστόλου Α., 2010, Grant Thornton, 2006)

Αυτός είναι και ο λόγος, που στο δείγμα εταιριών που θα εξετάσουμε παρακάτω, προκειμένου να καταλήξουμε σε κάποια συμπεράσματα για την επίδραση που είχαν στα αποτελέσματα των οικονομικών μονάδων οι αποσβέσεις υπεραξίας και οι απομειώσεις της αξίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων, μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ, δεν συμπεριλαμβάνουμε το έτος 2005, το οποίο θεωρείται το έτος μετάβασης από τα ΕΛΠ στην πλήρη εφαρμογή των ΔΛΠ και κατά το οποίο παρατηρούνται σημαντικά λάθη ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή των ΔΛΠ.

Τα σημαντικότερα λάθη που παρατηρούνται και οφείλονται κυρίως, στην έλλειψη εκπαίδευσης και εμπειρίας από πλευράς του ανθρώπινου δυναμικού των οργανισμών το οποίο είναι επιφορτισμένο με την αποκωδικοποίηση και εφαρμογή των οριζόμενων από τα ΔΛΠ, είναι τα εξής:

- Εφαρμογή μη ενδεδειγμένης και τελευταίας έκδοσης των ΔΛΠ.
- Λανθασμένος υπολογισμός της υπεραξίας και των αποσβέσεων.
- Λανθασμένες μεταβολές στα χαρτοφυλάκια χρεογράφων.
- Ασυμφωνία ή πλασματική συμφωνία του λογαριασμού << Αποτελέσματα εις νέον>>.
- Λάθη κατά τον υπολογισμό των Δικαιωμάτων Μειοψηφίας.
- Λάθη κατά των υπολογισμό των αναβαλλόμενων φόρων.
- Λάθη που συνδέονται με την διαδικασία Κοστολόγησης.
- Χρησιμοποίηση λανθασμένων λογαριασμών κατά την προσπάθεια τακτοποίησης ενδεχομένων διαφορών.

➤ Ο ενοποιημένος ισολογισμός ενός ομίλου εταιρειών, πιθανόν να μην δείχνει την πραγματική εικόνα, σε περίπτωση που υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση από τις διαφορετικές επιχειρήσεις που αποτελούν τον όμιλο. (Φίλος Ι.-Αποστόλου Α., 2010)

1.13 Δομή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και διαδικασία έκδοσής τους

Σύμφωνα με τον Παζάρσκη (2009), τα ΔΛΠ ακολουθούν μια συγκεκριμένη δομή η οποία παρατίθεται παρακάτω:

- Εισαγωγή
- Περιεχόμενο
- Σκοπός
- Πεδίο εφαρμογής
- Ορισμούς που χρησιμοποιεί
- Γνωστοποιήσεις που απαιτούνται για το πρότυπο
- Ημερομηνία έναρξης ισχύος.

Όσον αφορά την διαδικασία έκδοσης των ΔΠΧΠ, την αποκλειστική ευθύνη έχει το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Πρόκειται για μια πολύπλοκη και χρονοβόρα διαδικασία, τα βασικά στάδια της οποίας συνοψίζονται στα εξής:

- Εντοπισμός θέματος προς μελέτη.
- Ορισμός επιτροπής από το Συμβούλιο, αποτελούμενη από τον πρόεδρο ο οποίος είναι μέλος του Συμβουλίου και εκπροσώπους λογιστικών σωμάτων ή οργανισμών σχετικών με την διαδικασία δημιουργίας προτύπων.
- Σύνταξη από την επιτροπή περιληπτικού ενημερωτικού αναφορικά με τα ευρήματα που σχετίζονται με το υπό εξέταση θέμα και έκδοση σχεδίου.
- Υποβολή σχεδίου προς έγκριση.
- Διαβίβαση του εγκριθέντος σχεδίου στους ενδιαφερομένους για μελέτη και υποβολή προτάσεων.
- Εκτέλεση απαραίτητων τροποποιήσεων και διορθώσεων.
- Το σχέδιο παίρνει την μορφή Λογιστικού Προτύπου.
- Εφαρμογή Λογιστικού Προτύπου με βάση την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του.

1.14 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα⁸

Κρίνεται σκόπιμο στο τέλος του κεφαλαίου να γίνει μια αναφορά στα ισχύοντα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία είναι:

- [ΔΛΠ 1](#): Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων
- [ΔΛΠ 2](#): Αποθέματα
- [ΔΛΠ 7](#): Καταστάσεις Ταμειακών Ροών
- [ΔΛΠ 8](#): Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη
- [ΔΛΠ 10](#): Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού
- [ΔΛΠ 11](#): Κατασκευαστικές Συμβάσεις
- [ΔΛΠ 12](#): Φόροι Εισοδήματος
- [ΔΛΠ 14](#): Οικονομικές Πληροφορίες Κατά Τομέα
- [ΔΛΠ 16](#): Ενσώματα Πάγια
- [ΔΛΠ 17](#): Μισθώσεις
- [ΔΛΠ 18](#): Έσοδα
- [ΔΛΠ 19](#): Παροχές σε Εργαζόμενους
- [ΔΛΠ 26](#): Λογιστική και Πληροφόρηση Προγραμμάτων Παροχών Αποχώρησης από την Υπηρεσία
- [ΔΛΠ 20](#): Λογιστική των Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης
- [ΔΛΠ 21](#): Οι Επιδράσεις των Μεταβολών στις Τιμές Συναλλάγματος

⁸ www.el.wikipedia.org

- [ΔΛΠ 23](#): Κόστος Δανεισμού
- [ΔΛΠ 24](#): Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών
- [ΔΛΠ 27](#): Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις
- [ΔΛΠ 28](#): Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις
- [ΔΛΠ 29](#): Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες
- [ΔΛΠ 30](#): Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις Τραπεζών και Όμοιων Χρηματοοικονομικών Ιδρυμάτων
- [ΔΛΠ 31](#): Επενδύσεις σε Κοινοπραξίες
- [ΔΛΠ 32](#): Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση
- [ΔΛΠ 33](#): Κέρδη ανά Μετοχή
- [ΔΛΠ 34](#): Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις
- [ΔΛΠ 36](#): Μείωση της Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού
- [ΔΛΠ 37](#): Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδιάμεσες Απαιτήσεις
- [ΔΛΠ 38](#): Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού
- [ΔΛΠ 40](#): Επενδύσεις σε Ακίνητα
- [ΔΛΠ 41](#): Γεωργία

Στα επόμενα κεφάλαια πρόκειται να γίνει αναφορά στο θέμα των εξαγορών και συγχωνεύσεων των επιχειρήσεων, μέσα από τις οποίες δημιουργείται υπεραξία, καθώς και στο ΔΛΠ 36 και στο ΔΛΠ 38, τα οποία και θα αποτελέσουν τον πυρήνα γύρω από τον οποίο θα εξελιχθεί η έρευνά μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

2.1 Έννοια και μορφές μετασχηματισμών

Ο Εμπορικός Νόμος 2190/1920 καθορίζει το πλαίσιο εφαρμογής των συγχωνεύσεων και εξαγορών και επιλύει τα διάφορα νομικά και λοιπά προβλήματα που μπορεί να προκύψουν κατά την διάρκεια της διαδικασίας συγχώνευσης ή εξαγοράς μεταξύ επιχειρήσεων.

Σε περίπτωση πραγματοποίησης ενός μετασχηματισμού δεν σημαίνει ότι ο οργανισμός που συγχωνεύεται ή εξαγοράζεται αποβάλλει την παραγωγική και επιχειρηματική του ταυτότητα. Η επιχείρηση εξακολουθεί να διατηρεί την προηγούμενη δραστηριότητα της υπό νέο οικονομικό φορέα. (Αντωνόπουλος, 1997)

Οι μορφές μετασχηματισμού που μπορεί να λάβουν χώρα είναι οι παρακάτω:

Μετατροπή εταιρειών: Η περίπτωση μετατροπής, συνίσταται στην μεταβολή του νομικού τύπου μιας οικονομικής μονάδος, χωρίς αυτή να απολέσει την νομική της προσωπικότητα και χωρίς διαδοχή των περιουσιακών της στοιχείων.

Συγχώνευση εταιρειών: Μια από τις πιο διαδεδομένες μορφές συγκέντρωσης – συνένωσης επιχειρήσεων αποτελεί η έννοια της συγχώνευσης. Από νομική άποψη, συγχώνευση είναι η διαδικασία μέσα από την οποία μια υφιστάμενη ή νεοϊδρυόμενη επιχείρηση αποκτά με οιονεί καθολική διαδοχή τα περιουσιακά στοιχεία μιας άλλης επιχείρησης, η οποία λύεται χωρίς εκκαθάριση.

Σύμφωνα με την Οδηγία 2009/133/ΕΚ⁹ συγχώνευση είναι η πράξη με την οποία:

i) Μία ή περισσότερες εταιρείες μεταβιβάζουν το σύνολο των ενεργητικών και παθητικών τους στοιχείων, συνέπεια διάλυσης, την στιγμή που λύνονται χωρίς εκκαθάριση, σε προϋπάρχουσα ή νεοϊδρυόμενη εταιρεία, εκχωρώντας στους εταίρους τους τίτλους της

⁹ Οδηγία 2009/133/ΕΚ του Συμβουλίου της 19^{ης} Οκτωβρίου 2009 σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το εφαρμοστέο στις συγχωνεύσεις, διασπάσεις, μερικές διασπάσεις, εισφορές ενεργητικού και ανταλλαγές μετοχών που αφορούν εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών καθώς και με τη μεταφορά της καταστατικής έδρας μιας SE ή μιας SCE από ένα κράτος μέλος σε άλλο.

εταιρείας. Σε περίπτωση που απαιτείται καταβολή συμψηφιστικού ποσού σε μετρητά, αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των εκχωρούμενων τίτλων ή εναλλακτικά της λογιστικής τους αξίας. Στην περίπτωση που έχουμε μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων σε προϋπάρχουσα εταιρεία, μιλάμε για συγχώνευση μέσω απορρόφησης, ενώ η περίπτωση της μεταβίβασης σε νέα εταιρεία, αναφέρεται στην συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας.

ii) Μία εταιρεία, συνέπεια διαλύσεως την στιγμή που λύεται χωρίς εκκαθάριση, μεταβιβάζει το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της, σε εταιρεία η οποία κατέχει το σύνολο των τίτλων των παραστατικών του εταιρικού της κεφαλαίου.

Διάσπαση εταιρειών¹⁰: Η διάσπαση εταιρειών συνίσταται στον διαχωρισμό της περιουσίας της οικονομικής μονάδας, η οποία λύεται και μεταβιβασή της σε δύο ή περισσότερες, υφιστάμενες ή νεοϊδρυόμενες μονάδες, με την μορφή της μερικής οιονεί καθολικής διαδοχής.

Η Οδηγία 2009/133/EK αναφέρει ότι : «διάσπαση είναι η πράξη με την οποία μια εταιρεία, συνέπεια διαλύσεως και κατά την οποία λύεται χωρίς εκκαθάριση, μεταβιβάζει το σύνολο των περιουσιακών της στοιχείων, τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού, σε δύο ή περισσότερες προϋπάρχουσες ή νέες εταιρείες, έναντι αναλογικής διανομής στους εταίρους της, τίτλων παραστατικών του εταιρικού κεφαλαίου των ληπτριών εταιρειών και, ενδεχομένως, έναντι καταβολής συμψηφιστικού ποσού σε μετρητά, το οποίο δεν υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των τίτλων αυτών ή, ελλείψει ονομαστικής αξίας, της λογιστικής αξίας των τίτλων αυτών».

Εξαγορά εταιρειών¹¹: Ο όρος εξαγορά μιας επιχείρησης, αναφέρεται στην περίπτωση όπου μια επιχείρηση απορροφάται από μία άλλη και οι μέτοχοι της απορροφημένης δεν λαμβάνουν μετοχές της νεοϊδρυόμενης επιχείρησης, αλλά χρήματα. Αυτό σημαίνει ότι παύουν να έχουν σχέση με την νέα επιχείρηση που προέκυψε. (Αντωνόπουλος, 1997)

¹⁰ Άρθρα 81-90 Ν. 2190/1920

¹¹ Άρθρο 79 Ν. 2190/1920(Το άρθρο εξομοιώνει την εξαγορά με την συγχώνευση και παραπέμπει σε εφαρμογή των άρθρων 69-77, του εν λόγω νόμου)

2.2 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα μετασχηματισμών

Όπως κάθε επιχειρηματική προσπάθεια έτσι και το γεγονός των εξαγορών και συγχωνεύσεων περιέχει θετικά και αρνητικά στοιχεία. Ως πλεονεκτήματα τους, μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής:

- Δυνατότητα παραγωγής νέων διαφοροποιημένων προϊόντων, μέσω των οποίων δίνεται στην επιχείρηση η ευκαιρία για επιτυχέστερη αντιμετώπιση του ανταγωνισμού και επίτευξης ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στις αγορές δραστηριοποίησης.
- Ενδεχόμενη μείωση του απαιτούμενου προσωπικού, οδηγεί σε μείωση του κόστους λειτουργίας και προσφορά ελκυστικότερων τιμών προς του πελάτες.
- Εκμετάλλευση του έμψυχου, υλικού και άυλου δυναμικού της εξαγοραζόμενης ή απορροφημένης εταιρείας.
- Εφαρμογή νέων τεχνολογιών και τεχνογνωσίας (Know how), μπορεί επίσης να συντελέσει σε εξοικονόμηση πόρων.
- Μειστοποίηση της απόδοσης των μετόχων (shareholder value). Οι εξαγορές και συγχωνεύσεις, τονώνουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών προς τις επιχειρήσεις και εν τέλει μπορεί να οδηγήσουν σε ανοδική πορεία τις τιμές των μετοχών. (Berry, 2013)

Μειονεκτήματα των εξαγορών και συγχωνεύσεων αποτελούν τα παρακάτω:

- Δεν είναι εξασφαλισμένο το όφελος και για την πλευρά των μετόχων της εταιρείας που εξαγοράζεται και για την πλευρά των μετόχων της αγοράζουσας επιχείρησης.
- Οι συνθήκες ανταγωνισμού. Αν η νέα επιχείρηση που θα προκύψει δραστηριοποιείται σε μια πλήρη αγορά, στην οποία οι ανταγωνιστές προσφέρουν υψηλής ποιότητας προϊόντα, τότε είναι δύσκολο για αυτήν να αυξήσει το μερίδιο αγοράς της.
- Οι συγχωνεύσεις απαιτούν υψηλό διοικητικό και διαχειριστικό κόστος.
- Εσωτερικά προβλήματα και αντιπαλότητες μεταξύ των υπαλλήλων είναι πολύ πιθανά, είτε λόγω διαφορετικών αντιλήψεων και φιλοσοφίας, είτε λόγω συγκρούσεων αναφορικά με την υπηρεσιακή τους εξέλιξη.
- Δημιουργία αβεβαιότητας στο προσωπικό, σχετικά με την συνέχιση της απασχόλησής τους στον νέο οργανισμό που θα προκύψει.

- Τέλος, πρέπει να αναφερθεί και το ενδεχόμενο της ύπαρξης αντιδράσεων από κοινωνικής πλευράς, λόγω των πιθανών, όπως αναφέραμε και παραπάνω, απολύσεων του προσωπικού που πλεονάζει. (Berry, 2013)

2.3 Οικονομικοί και Επιχειρηματικοί στόχοι της εξαγοράζουσας επιχείρησης

Ενδεικτικά κάποιοι από τους οικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους μιας εξαγοράζουσας επιχείρησης μπορεί να είναι οι παρακάτω:

- Είσοδος σε νέες αγορές.
- Αξιοποίηση δραστηριοτήτων της εξαγοραζόμενης επιχείρησης.
- Αμυντική ή επιθετική προσπάθεια προσαρμογής στον ανταγωνισμό.
- Διαφοροποίηση προϊόντων.
- Εκμετάλλευση οικονομικών κλίμακας.
- Ενίσχυση της θέσης στην αγορά.
- Απορρόφηση ανταγωνιστών.
- Αντικατάσταση μη αποτελεσματικής διοίκησης.
- Προσωπικοί στόχοι διευθυντικών στελεχών.
- Νομοθεσία και φορολογική πολιτική. (Auerbach, 1998, Cooke, 1999)

2.4 Αποτελεσματικότητα εξαγορών και συγχωνεύσεων

Παράγοντες επιτυχίας των Ε&Σ αποτελούν:

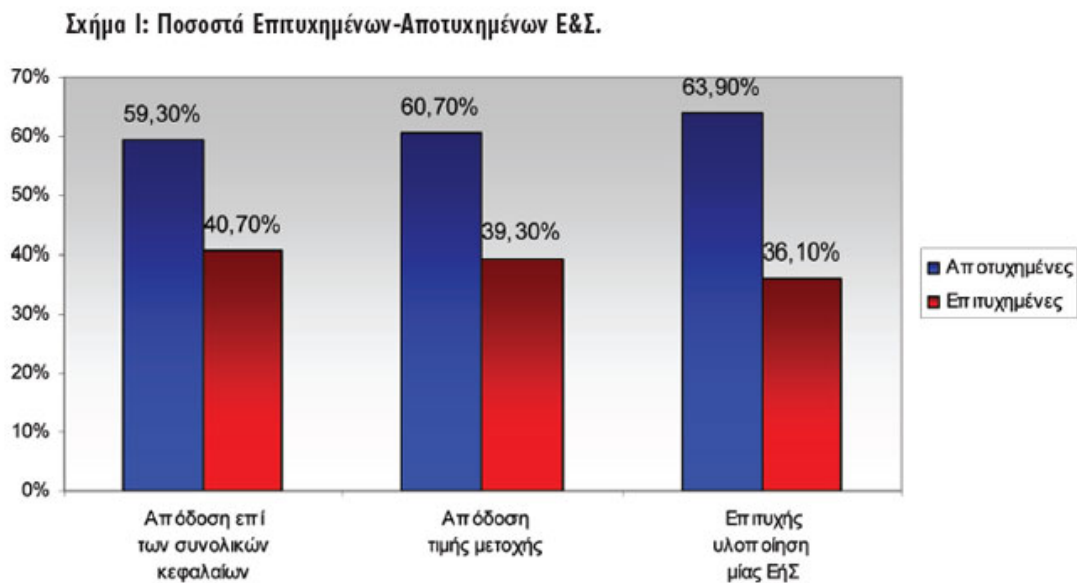
α) Το ευρύτερο οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό περιβάλλον μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η εξαγορά ή συγχώνευση, η κατανόηση των αλλαγών που θα προκαλέσει η εξαγορά ή συγχώνευση, το σχετικό μέγεθος της εξαγοράζουσας επιχείρησης σε σχέση με την εξαγοραζόμενη.

β) Η διαδικασία που ακολουθείται πριν την οριστική υπογραφή της συμφωνίας, όπως ο καθορισμός των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν μετά την Ε&Σ, το τίμημα που καταβάλλεται, η ποιότητα του οικονομικού και νομικού ελέγχου.

γ) Η διαδικασία που ακολουθείται μετά την οριστική υπογραφή της συμφωνίας, όπως το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί για την επιλογή του κατάλληλου προσωπικού που θα

συνεχίσει να απασχολείται, ο τρόπος και η συχνότητα επικοινωνίας με τους εργαζομένους, η παρουσία στην αγορά.

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το Εργαστήριο Επιχειρησιακής Στρατηγικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, κατά την χρονική περίοδο 1997-2004, ανάμεσα σε 108 επιχειρήσεις, διαπιστώθηκε ότι το ποσοστό αποτυχίας των Ε&Σ στην Ελλάδα, ανερχόταν περίπου στο 60%. Κάτι αντίστοιχο προέκυψε και από διεθνείς έρευνες που πραγματοποιήθηκαν. Στο παρακάτω διάγραμμα απεικονίζονται τα αποτελέσματα από την έρευνα των ελληνικών επιχειρήσεων.

Πηγή: www.EpistimonikoMarketing.gr

Επίσης, όπως φαίνεται στο διάγραμμα το 60% των επιχειρήσεων παρουσίασε αρνητική διακύμανση στην τιμή των μετοχών τους, ενώ το 64% των επιχειρήσεων του δείγματος υποστήριξε πως δεν υλοποίησε τους στόχους που είχαν τεθεί πριν από την υλοποίηση της Ε&Σ. (Παπαδάκης, 2009)

2.5 Αποτίμηση συμμετοχών

Σύμφωνα με το άρθρο 43, παρ. 6 του Ν.2190/20, η αποτίμηση των πάσης φύσεως συμμετοχών σε άλλες επιχειρήσεις, γίνεται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ τιμής κτήσεως και τρέχουσας τιμής. Ως κόστος κτήσης θεωρείται το ποσό που καταβάλλει η αποκτώσα επιχείρηση. Ως τρέχουσα αξία λογίζεται η εσωτερική λογιστική αξία των κατεχόμενων μετοχών που δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο αξιών ή ο μέσος όρος της

χρηματιστηριακής τιμής του τελευταίου μήνα της χρήσεως. Η εσωτερική λογιστική αξία προκύπτει ως το πηλίκο της καθαρής θέσης προς τον αριθμό των μετοχών.

Αν το κόστος κτήσης μιας συμμετοχής είναι μεγαλύτερο από την εσωτερική λογιστική της αξία, σημαίνει ότι η αποκτώσα επιχείρηση κατέβαλε υψηλότερο τίμημα απ' αυτό που προκύπτει από τις οικονομικές καταστάσεις της αποκτωμένης επιχείρησης. (Σακέλλης, 2001)

2.6 Υπεραξία

2.6.1 Έννοια Υπεραξίας

Υπεραξία¹² (goodwill) μιας επιχείρησης, είναι η τυχόν διαφορά που προκύπτει ανάμεσα στο κόστος επένδυσης στην συγκεκριμένη επιχείρηση και στην εσωτερική-λογιστική της αξία, όπως αυτή εξάγεται από τα λογιστικά βιβλία της. Η διαφορά αυτή προέρχεται είτε από υπερτιμημένα ή υποτιμημένα στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού της εν λόγω επιχείρησης, είτε οφείλεται στην υπεραξία απόκτησης της, δηλαδή στην φήμη και πελατεία.

Αν και οι επιχειρήσεις προβαίνουν σε σημαντικές δαπάνες προκειμένου να δημιουργήσουν υπεραξία, εντούτοις, οι δαπάνες αυτές δεν απεικονίζονται στα λογιστικά τους βιβλία, καθώς είναι πολύ δύσκολο να γίνει ο άμεσος συσχετισμός μεταξύ των δαπανών αυτών και της δημιουργούμενης υπεραξίας. Οι δαπάνες αυτές θεωρούνται έξοδα της χρήσης στην οποία πραγματοποιούνται και βαρύνουν τα αποτελέσματά της. Δεν αποτελούν δαπάνες, οι οποίες είναι άμεσα αναγνωρίσιμες για την δημιουργία υπεραξίας, όπως στην περίπτωση απόκτησης άλλων ενεργητικών στοιχείων των οικονομικών μονάδων και δεν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη διαδικασία διαχωρισμού των δαπανών, σε δαπάνες για την δημιουργία υπεραξίας και σε τρέχουσες δαπάνες. (Σακέλλης, 2001)

2.6.2 Διακρίσεις Υπεραξίας ανάλογα με την αιτία δημιουργίας της

Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες υπεραξίας, οι οποίες διακρίνονται με βάση την αιτία δημιουργίας της, ως εξής:

¹² Βικιπαίδεια

- **Προσωπική:** Πρόκειται για την περίπτωση όπου η δημιουργούμενη υπεραξία είναι άμεσα συνδεδεμένη με το πρόσωπο του επιχειρηματία και παύει με την αποχώρησή του από τον οργανισμό. Δεν έχει ουσιαστική αξία για τον αγοραστή της επιχείρησης, ακόμα και στην περίπτωση που ο επιχειρηματίας συνεχίζει να προσφέρει τις προσωπικές του υπηρεσίες στην νέα επιχείρηση.
- **Προσκολλημένη:** Η συγκεκριμένη περίπτωση εμφάνισης υπεραξίας προέρχεται από τα ίδια τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και την ποιότητα του απασχολούμενου προσωπικού της, δεν θεωρείται προσωπική αλλά προσκολλημένη με την επιχείρηση και λαμβάνεται σοβαρά υπόψη από τον υποψήφιο αγοραστή.
- **Φευγαλέα:** Δεν έχει καμία σχέση με τις δύο προηγούμενες περιπτώσεις και εξαφανίζεται όταν η επιχείρηση πουληθεί. Όπως είναι εύκολα αντιληπτό, δεν έχει καμία σημασία για τους υποψήφιους αγοραστές. (Φίλος, 1989)

2.6.3 Αρνητική Υπεραξία

Το φαινόμενο της ύπαρξης αρνητικής υπεραξίας είναι πολύ σπάνιο. Στην περίπτωση όμως που εμφανιστεί, τότε λογιστικά αντιμετωπίζεται με μεταφορά στα αποτελέσματα χρήσεως και θεωρείται κέρδος από την εξαγορά ή την συγχώνευση επιχειρήσεων.

Η ύπαρξη αρνητικής υπεραξίας σημαίνει ότι, το τίμημα απόκτησης που καταβλήθηκε είναι μικρότερο από την αξία των αποκτώμενων και μπορεί να προέρχεται είτε: (Σακέλλης, 2001)

A) από προσδοκίες για σημαντική μείωση των μελλοντικών εσόδων από πλευράς της αποκτώσας επιχείρησης, το οποίο θα οδηγήσει σε μείωση των ιδίων κεφαλαίων λόγω απορρόφησης των ζημιών, είτε

B) επειδή η απορροφημένη επιχείρηση έχει άμεση ανάγκη ρευστότητας, οπότε η απορρόφηση επιχείρησης έχει στα χέρια της ένα ισχυρό διαπραγματευτικό όπλο, σχετικά με το καταβληθέν τίμημα.

2.6.4 Αποσβέσεις Υπεραξίας

Σύμφωνα με τα άρθρα¹³ 44 και 45 του ΔΛΠ 22 η ωφέλιμη ζωή της υπεραξίας εκτιμάται ότι είναι δύσκολο να υπερβεί τα 20 χρόνια από την ημερομηνία αρχικής

¹³ IAS (ΔΛΠ 22)

αναγνώρισης, αν και τα οφέλη που θα προκύψουν από τα περιουσιακά στοιχεία από τα οποία προέρχεται η υπεραξία αναφέρονται σε μελλοντικές περιόδους και είναι δύσκολο να εκτιμηθεί η ωφέλιμη ζωή της.

Το εν λόγω λογιστικό πρότυπο απαιτεί ότι η υπεραξία πρέπει να υπόκειται σε απόσβεση. Για τον υπολογισμό της απόσβεσης πρέπει να ακολουθείται η μέθοδος της σταθερής απόσβεσης, εκτός να τα γεγονότα υποδεικνύουν ως καταλληλότερη κάποια άλλη μέθοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ 36 ΈΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΑΥΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ¹⁴

3.1 Σκοπός

Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι, τα περιουσιακά στοιχεία μιας οικονομικής μονάδας, εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις με αξία, όχι μεγαλύτερη από την οικονομική ωφέλεια που μπορεί να έχει η οικονομική μονάδα από την αξιοποίησή τους. Οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να διεξάγουν έλεγχο απομείωσης της αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων σε κάθε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. (Βλάχος- Λουκά, 2009, Θανοκώστας, 2015)

3.2 Εντοπισμός των περιουσιακών στοιχείων που μπορούν να απομειωθούν

Προκειμένου να εντοπιστούν τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία μπορούν να κινηθούν οι διαδικασίες απομείωσης, οι οικονομικές μονάδες πρέπει, στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, να προβαίνουν σε εκτιμήσεις για το κατά πόσο υπάρχουν ενδείξεις ότι ένα περιουσιακό στοιχείο έχει λογιστική αξία μεγαλύτερη από το ανακτήσιμο ποσό του. Αν υπάρχει ένδειξη ότι ένα περιουσιακό στοιχείο είναι απομειωμένο, τότε πρέπει να γίνεται υπολογισμός του ανακτήσιμου ποσού του. (Βλάχος- Λουκά, 2009, Θανοκώστας, 2015)

3.3 Ενδείξεις Απομείωσης

Οι ενδείξεις απομείωσης μπορεί να προέρχονται από εξωτερικές και από εσωτερικές πηγές: (Βλάχος- Λουκά, 2009, Θανοκώστας, 2015)

¹⁴ 1. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1374/2013 της Επιτροπής της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1126/2008 για την υιοθέτηση ορισμένων διεθνών λογιστικών προτύπων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 36

- Εξωτερικές πηγές αποτελούν, η μείωση της αγοραίας αξίας του στοιχείου, η τεχνική και τεχνολογική απαξίωση, οι αρνητικές εξελίξεις στην αγορά ή στην οικονομία και η αύξηση των επιτοκίων.
- Εσωτερικές πηγές θεωρούμε, την απαξίωση ή την φυσική ζημιά, την περίπτωση κατά την οποία το στοιχείο βρίσκεται εκτός της παραγωγικής διαδικασίας και τις αρνητικές οικονομικές επιδόσεις.

3.4 Έλεγχος Απομείωσης

Ο έλεγχος απομείωσης συνίσταται σε σύγκριση της καθαρής λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού του περιουσιακού στοιχείου. Αν ο έλεγχος καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η καθαρή λογιστική αξία υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό, τότε έχουμε ζημιά απομείωσης. Η επιχείρηση πρέπει να προβεί σε αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης και να επιβαρύνει τα αποτελέσματα χρήσης της με ζημιές ίσες με το ύψος της διαφοράς.

Με το όρο *καθαρή λογιστική αξία* εννοούμε, το ποσό με το οποίο το περιουσιακό στοιχείο εμφανίζεται στον ισολογισμό και από το οποίο έχουν αφαιρεθεί οι συσσωρευμένες αποσβέσεις και οι συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Η έννοια του ανακτήσιμου ποσού αναφέρεται, στην μεγαλύτερη τιμή ανάμεσα στην *Δίκαιη αξία*, αφού αφαιρεθούν τα έξοδα διάθεσης και στην *αξία λόγω χρήσης*. (Βλάχος-Λουκά, 2009)

3.5 Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών

3.5.1 Τι είναι οι ΜΔΤΡ

Ο όρος μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών¹⁵ αναφέρεται σε ομάδες περιουσιακών στοιχείων οι οποίες συμβάλουν στην δημιουργία ταμειακών ροών προς την επιχείρηση, ανεξάρτητες από τις ταμειακές ροές που δημιουργούν τα υπόλοιπα περιουσιακά στοιχεία. Σε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις ότι η αξία κάποιου ενεργητικού στοιχείου έχει υποστεί απομείωση, τότε θα πρέπει να γίνεται υπολογισμός του ανακτήσιμου ποσού για κάθε στοιχείο του ενεργητικού ξεχωριστά.

¹⁵ IAS (ΔΛΠ 36.66)

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου κάποια στοιχεία του ενεργητικού δεν λειτουργούν αυτόνομα, αλλά η δημιουργία ταμειακών ροών απ' αυτά τα στοιχεία πραγματοποιείται με την συμβολή και άλλων στοιχείων. Σε αυτό το ενδεχόμενο, η λύση για τον οργανισμό είναι ο υπολογισμός του ανακτήσιμου ποσού της ΜΔΤΡ στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

Το πρόβλημα που δημιουργείται στην προκειμένη περίπτωση, εντοπίζεται στο γεγονός ότι μπορεί να μην είναι εφικτός ο υπολογισμός του ανακτήσιμου ποσού του επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, είτε επειδή η αξία λόγω χρήσης, δεν προσεγγίζει την εύλογη αξία, είτε επειδή το περιουσιακό στοιχείο δεν παράγει ταμειακές εισροές, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από αυτές που οφείλονται σε άλλα περιουσιακά στοιχεία. Έτσι, καταλήγουμε στον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού μόνο για την ΜΔΤΡ στην οποία ανήκει το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο.

Όταν για το προϊόν που παράγει μια επιχείρηση υπάρχει ενεργός αγορά, τότε θεωρούμε ότι τα περιουσιακά στοιχεία που συμβάλουν στην παραγωγή του αποτελούν μια ΜΔΤΡ.

Για τις ΜΔΤΡ ισχύει η αρχή της συνέπειας, σύμφωνα με την οποία, αυτές πρέπει να καταχωρούνται από χρήση σε χρήση χωρίς αλλαγές. (Βλάχος- Λουκά, 2009)

3.5.2 Λογιστική Αξία ΜΔΤΡ

Η λογιστική αξία μιας ΜΔΤΡ αποτελείται από την αντίστοιχη λογιστική αξία των μεμονωμένων περιουσιακών στοιχείων που δημιουργούν την εν λόγω ΜΔΤΡ και την λογιστική αξία των κοινών περιουσιακών στοιχείων τα οποία μπορούν να κατανεμηθούν σε μια σταθερή βάση και τα οποία θα παράγουν ταμειακές εισροές, οι οποίες προσδιορίζουν την αξία λόγω χρήσης της ΜΔΤΡ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα κοινού περιουσιακού στοιχείου για το οποίο πρέπει να γίνει επιμερισμός της αξίας του, αποτελεί η ΥΠΕΡΑΞΙΑ, για την οποία αναφερόμαστε εκτενέστερα παρακάτω. (Βλάχος- Λουκά, 2009)

3.5.3 Κατανομή της Υπεραξίας σε ΜΔΤΡ

Προκειμένου η κατανομή της υπεραξίας στις ΜΔΤΡ να συμβάλει στην πραγματοποίηση ενός ορθού ελέγχου απομείωσης της υπεραξίας, πρέπει η ΜΔΤΡ να αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο στο οποίο η υπεραξία εξετάζεται για διοικητικούς σκοπούς και να μην είναι μεγαλύτερη από έναν τομέα.

Η υπεραξία δεν δημιουργεί ταμειακές ροές από μόνη της αλλά σε συνδυασμό με άλλα περιουσιακά στοιχεία και συμβάλει στην δημιουργία ταμειακών ροών, όχι μόνο σε μια ΜΔΤΡ αλλά σε περισσότερες. Εάν η κατανομή της υπεραξίας που δημιουργείται από την συνένωση επιχειρήσεων δεν μπορεί να οριστικοποιηθεί πριν από το τέλος της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η συνένωση, πρέπει η οριστικοποίηση να γίνει πριν το τέλος της πρώτης ετήσιας περιόδου μετά την ημερομηνία απόκτησης.

Αν έχει γίνει η κατανομή της υπεραξίας σε μια ΜΔΤΡ και αποφασιστεί η διάθεση ενός περιουσιακού στοιχείου, τότε η υπεραξία του στοιχείου που έχει διατεθεί, πρέπει να περιέχεται στην λογιστική του αξία κατά τον προσδιορισμό του αποτελέσματος από την εν λόγω διάθεση, εκτός και εάν η οικονομική μονάδα μπορεί να χρησιμοποιήσει κάποιον άλλο τρόπο αποτελεσματικότερης απεικόνισης της υπεραξίας.

Αν κατά την διάθεση του στοιχείου δεν μπορεί να γίνει άμεσα ο καταλογισμός της υπεραξίας που αντιστοιχεί σε αυτό, κατανέμεται ανάλογα με την αξία των άλλων περιουσιακών στοιχείων.

Στην περίπτωση που έχουμε μεταβολή του τρόπου παρακολούθησης των ΜΔΤΡ, πρέπει να γίνεται ανακατανομή της υπεραξίας είτε άμεσα, είτε ανάλογα με την αξία των άλλων περιουσιακών στοιχείων των ΜΔΤΡ που σχετίζονται με την υπεραξία. (Βλάχος-Λουκά, 2009)

3.6 Αξία λόγω χρήσης

Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης¹⁶ ενός στοιχείου, πρέπει αρχικά να γίνει εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών εισροών και εκροών που θα δημιουργηθούν από τη χρήση του και προεξόφλησή τους, με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο. Στην συνέχεια, απαιτείται η εκτίμηση των πιθανών αποκλίσεων από το υπολογισθέν ποσό των αναμενόμενων ταμειακών ροών και η εκτίμηση του χρονικού διαστήματος που θα χρειαστεί για να πραγματοποιηθούν οι εν λόγω ταμειακές ροές. Επίσης, πρέπει να συνυπολογιστεί η επίδραση που μπορεί να έχει μια μεταβολή των επιτοκίων της αγοράς, στην πραγματική αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, καθώς και οι συνέπειες από την ενδεχόμενη αβεβαιότητα στις αγορές.

¹⁶ IAS (ΔΛΠ 36.30 & ΔΛΠ 36.31)

3.7 Πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 36

Το ΔΠΧΠ 36 εφαρμόζεται σε όλα τα στοιχεία του ενεργητικού εκτός από: (Βλάχος-Λουκά, 2009)

- Αποθέματα.
- Περιουσιακά στοιχεία που προέρχονται από συμβάσεις κατασκευής έργων.
- Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.
- Περιουσιακά στοιχεία που προέρχονται από παροχές σε εργαζομένους.
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.
- Επενδύσεις σε ακίνητα που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.
- Γεωργικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.
- Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών συμβάσεων.
- Περιουσιακά στοιχεία προς πώληση, μη κυκλοφορούντα.

3.8 Διαφορές ΔΠΧΠ 36 ΜΕ ΕΛΠ

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ, οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να προβαίνουν στην διενέργεια προβλέψεων για απαξίωση των περιουσιακών τους στοιχείων, οι οποίες πρέπει να εμφανίζονται στον ισολογισμό των επιχειρήσεων, αφαιρετικά από τους κύριους λογαριασμό στους οποίους αφορούν και στο τέλος τη χρήσης να μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

Μια ακόμα διαφορά ανάμεσα στα οριζόμενα από τα ΕΛΠ και τα ΔΛΠ, εντοπίζεται στον τρόπο χειρισμού της υπεραξίας των περιουσιακών στοιχείων. Τα ΕΛΠ προέβλεπαν την απόσβεση της υπεραξίας σε διάστημα έως πέντε ετών το ανώτερο, ενώ αντίθετα, τα ΔΛΠ ορίζουν ότι οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προβαίνουν σε έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας.

Μια άλλη διαφορά εντοπίζεται στον τρόπο αντιμετώπισης της απομείωσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων. Τα ΕΛΠ δεν αναγνωρίζουν την ύπαρξη άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, οπότε οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προβαίνουν σε απόσβεσή τους. Τα ΔΛΠ από την άλλη, αναγνωρίζουν την ύπαρξη άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής και απαιτούν από τις επιχειρήσεις να προβαίνουν κάθε χρόνο σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ, ο έλεγχος απομείωσης συνίσταται στον υπολογισμό του ανακτήσιμου ποσού των περιουσιακών στοιχείων και σύγκρισής του με την λογιστικής τους αξία. Τα ΕΛΠ από την πλευρά τους δεν περιλάμβαναν κάποια μέθοδο υπολογισμού της απομείωσης.

Κατά τα ΔΛΠ, σε περίπτωση που ένα περιουσιακού στοιχείου δεν μπορούσε να διαχωριστεί από κάποια άλλα στοιχεία του ενεργητικού, τότε το σύνολο, το οποίο αποτελεί μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών, εξετάζεται ολόκληρο και ενδεχόμενη απομείωση κατανέμεται με ειδικό τρόπο στα επί μέρους περιουσιακά στοιχεία, τα οποία απαρτίζουν την μονάδα. Τα ΕΛΠ δεν προέβλεπαν κάτι αντίστοιχο, με αποτέλεσμα κάθε στοιχείο του ενεργητικού να εξετάζεται ξεχωριστά.

Άξιο αναφοράς πρέπει να θεωρηθεί το γεγονός ότι τα ΔΛΠ προβλέπουν πλήθος γνωστοποιήσεων που πρέπει να συνοδεύουν τις οικονομικές καταστάσεις, σε αντίθεση με τα ΕΛΠ.

Επιπλέον, αναφέρουμε την δυνατότητα που δίνουν τα ΔΛΠ για αναπροσαρμογή της αξίας των παγίων και μεταφοράς της διαφοράς στο αποθεματικό αναπροσαρμογής, σε περίπτωση που τηρείται αυτό, ενώ τα ΕΛΠ δεν επιτρέπουν την διενέργεια αναπροσαρμογής της αξίας των παγίων, αλλά και στην περίπτωση που ειδικός νόμος παρείχε την ευχέρεια να γίνει κάτι τέτοιο, η προκύπτουσα διαφορά δεν μεταφερόταν στο αποθεματικό αναπροσαρμογής, αλλά κεφαλαιοποιούνταν.

Τα ΕΛΠ περιορίζονται στην αναφορά ενός γενικότερου πλαισίου ύπαρξης ενδείξεων απομείωσης, ενώ τα ΔΛΠ περιέχουν συγκεκριμένες ενδείξεις πιθανής απομείωσης οι οποίες μπορεί να οφείλονται σε εσωτερικούς ή εξωτερικούς παράγοντες. (Ντζανάτος, 2008)

3.9 Τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με το ΔΠΧΠ 36

Στις 29 Μαΐου 2013 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δημοσίευσε τροποποιήσεις¹⁷ του ΔΛΠ 36, έχοντας ως στόχο να αποσαφηνίσει ότι το πεδίο εφαρμογής των γνωστοποιήσεων, αναφορικά με τα ανακτήσιμα ποσά των περιουσιακών στοιχείων,

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1374/2013 της Επιτροπής της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1126/2008 για την υιοθέτηση ορισμένων διεθνών λογιστικών προτύπων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 36

περιορίζεται στα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, στην περίπτωση που τα ποσά αυτά βασίζονται στην εύλογη αξία μείον το κόστος διάθεσης.

Συγκεκριμένα, τροποποιήθηκαν οι παράγραφοι 130 και 134 και προστέθηκε η παράγραφος 140I. Η εφαρμογή των εν λόγω τροποποιήσεων εφαρμόζεται για τις ετήσιες περιόδους που αρχίζουν από την 1^η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ 38 ΆΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

4.1 Ορισμός και Χαρακτηριστικά

Ως άυλα περιουσιακά στοιχεία χαρακτηρίζουμε τα διάφορα αναγνωρίσιμα, μη χρηματικά, ενεργητικά στοιχεία, χωρίς φυσική υπόσταση, τα οποία κατέχει μια επιχείρηση και τα οποία συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και στις λοιπές δραστηριότητες της. Παραδείγματα άυλων περιουσιακών στοιχείων αποτελούν, τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, η φήμη και πελατεία, τα εμπορικά σήματα, η πνευματική ιδιοκτησία, το μερίδιο αγοράς, το ηλεκτρονικό λογισμικό, η υπεραξία κτλ.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά των άυλων περιουσιακών στοιχείων μπορούν να συνοψιστούν στα παρακάτω:

- Δεν έχουν φυσική υπόσταση.
- Παρέχουν στον κάτοχό τους ορισμένα αποκλειστικά δικαιώματα και τον αποκλειστικό έλεγχο αυτών των στοιχείων.
- Έχουν σχετικά μεγάλη διάρκεια ωφέλιμης ζωής.
- Ο κάτοχος τους προσδοκά σε μελλοντικά οφέλη και σε μελλοντικά έσοδα.
- Το κόστος του άυλου στοιχείου μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. (Βλάχος-Λουκά, 2009, Θανοκώστας, 2015,)

4.2 Ιστορική Αναδρομή¹⁸

Το ΔΛΠ 38 εκδόθηκε αρχικά το 1998, αντικαταστάθηκε το 2004 από το νέο ΔΛΠ 38 και αναφέρεται στα Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία των επιχειρήσεων. Εφαρμόζεται για την απεικόνιση των άυλων περιουσιακών στοιχείων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων από τις 31 Μαρτίου 2004 και μετά.

¹⁸ www.taxheaven.gr

4.3 Σκοπός ΔΠΧΠ 38

Σκοπός του ΔΛΠ 38 είναι να καθορίσει τον λογιστικό χειρισμό, την έννοια και την λειτουργία των άυλων περιουσιακών στοιχείων. Περιλαμβάνει τις αυστηρές προϋποθέσεις που απαιτούνται προκειμένου ένα περιουσιακό στοιχείο να θεωρηθεί ως άυλο, τον τρόπο επιμέτρησης της αξίας του, την λογιστική αντιμετώπιση των δαπανών που αφορούν σε αυτό, καθώς και το πώς αποκτάται ή δημιουργείται, τον τρόπο απόσβεσης του, τις μεθόδους υπολογισμού της ωφέλιμης ζωής του και της υπολειμματικής του αξίας, όπως επίσης και τις όποιες γνωστοποιήσεις πρέπει να περιέχουν οι συνοδευτικές των οικονομικών καταστάσεων σημειώσεις. (Βλάχος- Λουκά, 2009, Θανοκώστας, 2015)

4.4 Διαφορές ΔΠΧΠ 38 ΜΕ ΕΛΠ

Αναφορικά με τις διαφορές μεταξύ των ΕΛΠ και του ΔΛΠ 38 αρχικά αναφέρουμε τα οριζόμενα ως προς τον τρόπο αναγνώρισης ενός στοιχείου ως άυλου περιουσιακού στοιχείου. Τα ΔΛΠ καθορίζουν κάποια προαπαιτούμενα κριτήρια (βλ. χαρακτηριστικά) προκειμένου να χαρακτηριστεί και να αναγνωριστεί ένα στοιχείο ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, κάτι που δεν προβλέπεται από τα ΕΛΠ.

Τα ΔΛΠ πρότυπα επιτρέπουν την εμφάνιση στον ισολογισμό των άυλων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν με την μορφή της χρηματοδοτικής πίστωσης, το οποίο όμως δεν επιτρέπεται από τα ΕΛΠ.

Κατά τα ΔΛΠ το κόστος έρευνας για την παραγωγή άυλων περιουσιακών στοιχείων από τον ίδιο τον οικονομικό οργανισμό, μεταφέρεται στα αποτελέσματα. Για να γίνει κεφαλαιοποίησή του κόστους, τα ΔΛΠ απαιτούν την υλοποίηση κάποιων προϋποθέσεων. Αντίθετα τα ΕΛΠ δεν διαχωρίζουν τα παραγόμενα από την ίδια την επιχείρηση με τα αποκτώμενα άυλα περιουσιακά στοιχεία και σε περίπτωση παραγωγής τους από την επιχείρηση, το κόστος που δημιουργείται, κεφαλαιοποιείται χωρίς την ιδιαίτερη απαίτηση τήρησης κάποιων προϋποθέσεων.

Τα ΔΛΠ, προσθέτουν τα έξοδα κτήσης ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου στο κόστος κτήσης του, ενώ τα ΕΛΠ μεταφέρουν τα εν λόγω έξοδα στα Έξοδα εγκατάστασης, τα οποία και υπόκεινται σε πενταετή απόσβεση.

Τα ΔΛΠ αναφέρουν ότι, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτά η επιχείρηση μετά από συγχώνευση ή μετά από δωρεά, αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, κάτι που δεν

προβλέπεται από τα ΕΛΠ. Επίσης, τα ΔΛΠ επιτρέπουν την αναπροσαρμογή της αξίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων, σε αντίθεση με τα ΕΛΠ.

Τα ΔΛΠ δεν επιτρέπουν την διενέργεια αποσβέσεων για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απεριόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, ενώ κατά τα ΕΛΠ όλα τα άυλα στοιχεία υπόκεινται σε απόσβεση. Στην περίπτωση των άυλων περιουσιακών στοιχείων με ορισμένη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, τα ΔΛΠ προβλέπουν την διενέργεια αποσβέσεων με βάση την ωφέλιμη ζωή, ενώ τα ΕΛΠ προβλέπουν την πραγματοποίηση αποσβέσεων σε διάστημα πέντε ετών.

Ακόμα, ένα στοιχείο αναφοράς που σχετίζεται με τις αποσβέσεις, αποτελεί και ο προορισμός του στοιχείου. Αν η επιχείρηση έχει σκοπό να πουλήσει το άυλο στοιχείο της τότε τα ΔΛΠ προτείνουν την μη διενέργεια αποσβέσεων, ενώ τα ΕΛΠ θεωρούν ότι το στοιχείο πρέπει να αποσβένεται έως ότου πραγματοποιηθεί η πώλησή του.

Ως προς την εμφάνιση στο ισολογισμό των άυλων περιουσιακών στοιχείων, τα ΔΛΠ θεωρούν επαρκή την αναγραφή του μη αποσβεσμένου υπολοίπου, ενώ τα ΕΛΠ απαιτούν την αναγραφή της αξίας κτήσης, του ποσού των αποσβέσεων καθώς και του μη αποσβεσμένου υπολοίπου. (Ντζανάτος, 2008)

4.5 Σημασία Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων

Τα τελευταία χρόνια, με το άνοιγμα των αγορών, οι επιχειρήσεις έρχονται αντιμέτωπες με νέες προκλήσεις, έναντι των οποίων πρέπει να ανταπεξέλθουν με αποφασιστικότητα προκειμένου να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους και την συνέχιση της παραγωγικής τους δραστηριότητας. Τώρα πλέον δεν μιλάμε για εποχή έντασης εργασίας, αλλά για την εποχή έντασης γνώσης. Πρωταρχικό σκοπό των επιχειρήσεων δεν αποτελεί πια η επένδυση σε υλικά παραγωγικά στοιχεία, αλλά η επένδυση σε άυλα ενεργητικά στοιχεία.

Η επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό, σε έρευνα και ανάπτυξη, η εφαρμογή των σύγχρονων μεθόδων επικοινωνίας και ανάπτυξης των δικτύων διανομής, είναι μερικά από τα μέσα τα οποία θα οδηγήσουν μια οικονομική μονάδα στην επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος έναντι των ανταγωνιστών της, στις αγορές όπου δραστηριοποιείται. Δεν νοείται ένας σύγχρονος οργανισμός να μην διαθέτει και να μην εφαρμόζει τα πιο εξελιγμένα μέσα προσέγγισης και προσέλκυσης πελατών, πιστωτών, επενδυτών αλλά και πληροφόρησης των διοικητικών στελεχών και των μετόχων του.

Η βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος που παρέχεται στις διάφορες ομάδες συναλλασσομένων με την επιχείρηση, είναι άμεσα συνυφασμένη με την ανάπτυξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της. Η επιτυχία δεν εξασφαλίζεται μόνο από την θέση που κατέχει αυτή στην αγορά, αλλά από την μοναδικότητα της σε πνευματικά χαρακτηριστικά. Χαρακτηριστικά που δεν μπορούν να αντιγραφούν και να αναπτυχθούν από τους ανταγωνιστές.

«Πιστεύω ότι πρέπει να δούμε το θέμα του Internet μέσα από τον φακό της σημασίας που έχουν για την επιχείρηση τα Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία που αυτή διαθέτει.

Διεθνείς μελέτες, αλλά και έρευνες στην χώρα μας απέδειξαν ότι κατά μέσο όρο τα 2/3 της αξίας μιας επιχείρησης προέρχονται όχι από τα εργοστάσια, τον μηχανολογικό εξοπλισμό και τα κεφάλαια που διαθέτει, αλλά από τα άυλα περιουσιακά της στοιχεία. Αξίζει να αναφέρω τις επτά περιοχές των Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων, από τις οποίες οι επιχειρήσεις μπορούν να αποκομίσουν μεγάλα οφέλη και να αυξήσουν την αξία τους:

1. Οι σχέσεις που έχει οικοδομήσει η επιχείρηση με όλους τους Stakeholders (πελάτες, εργαζόμενοι, προμηθευτές, κοινωνία, ΜΜΕ).
2. Οι δεξιότητες και οι ικανότητες των εργαζομένων και το εργασιακό περιβάλλον.
3. Η οργάνωση και τα συστήματά της.
4. Η κουλτούρα και οι αξίες.
5. Η γνώση και η διαχείριση της.
6. Η ηγεσία και η επικοινωνία – εσωτερική και εξωτερική
7. Η φήμη και η εμπιστοσύνη που απολαμβάνει από όλους τους Stakeholders.» (Μαύρος, 2007)

4.6 Αναγνωρισιμότητα Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων

Κατά το ΔΛΠ 38 για να αναγνωριστεί¹⁹ ένα άυλο στοιχείο ως στοιχείο του ενεργητικού ενός οργανισμού πρέπει να τηρεί τα παρακάτω κριτήρια: (Βλάχος- Λουκά, 2009)

- Να αποτελεί διακριτό στοιχείο, δηλαδή στοιχείο το οποίο να μπορεί να διαχωριστεί από τα υπόλοιπα στοιχεία της επιχείρησης, ώστε να μπορεί να μεταβιβαστεί, παραχωρηθεί, ανταλλαχθεί μεμονωμένα.

¹⁹ IAS (ΔΛΠ 38)

- Να προκύπτει από συμβατικά ή άλλα δικαιώματα, άσχετα αν αυτά είναι μεταβιβάσιμα ή διαχωρίζονται από τα άλλα δικαιώματα της επιχείρησης.

Η ικανοποίηση των παραπάνω κριτηρίων εξασφαλίζει ότι η επιχείρηση μπορεί να διαχωρίσει τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που απορρέουν από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο από τα αντίστοιχα οφέλη άλλων περιουσιακών στοιχείων, αναγνωρίζοντας το έτσι ως μεμονωμένο περιουσιακό στοιχείο.

4.7 Αποτίμηση Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία ή όπως αλλιώς ονομάζονται, ασώματες ακινητοποιήσεις, παρόλο που δεν έχουν φυσική υπόσταση υπόκεινται σε αποτίμηση²⁰. Για την αποτίμηση τους εφαρμόζονται δύο μέθοδοι, οι οποίες αναλύονται παρακάτω. (Βλάχος-Λουκά, 2009)

4.7.1 Μέθοδος του κόστους

Σύμφωνα με αυτήν την μέθοδο, ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο, μετά την αρχική του αναγνώριση πρέπει να απεικονίζεται στο κόστος του, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

4.7.2 Μέθοδος της αναπροσαρμοσμένης αξίας

Σύμφωνα με αυτήν την μέθοδο, ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο, μετά την αρχική του αναγνώριση πρέπει να απεικονίζεται στην αναπροσαρμοσμένη αξία του, όπως αυτή προκύπτει αν από την εύλογη αξία του την ημέρα της αναπροσαρμογής αφαιρέσουμε τις μεταγενέστερες συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Η αναπροσαρμογή στη εύλογη αξία θα πρέπει να προσδιορίζεται από μια ενεργό αγορά λαμβάνοντας υπόψη ότι, πρώτον δεν επιτρέπεται η επανεκτίμηση της αξίας των άυλων περιουσιακών στοιχείων για τα οποία δεν έχει προηγηθεί αναγνώριση και δεύτερον ότι η αρχική αναγνώριση τους πρέπει να γίνεται στο κόστος τους.

²⁰ IAS (ΔΛΠ 38)

4.8 Τρόποι Απόκτησης Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ένα από τα χαρακτηριστικά των άυλων περιουσιακών στοιχείων αποτελεί η δυνατότητα αξιόπιστου προσδιορισμού του κόστους των, το οποίο απαιτεί πρώτα από όλα ακριβή προσδιορισμό του κόστους κτήσης αυτών. Το κόστος κτήσης, με τη σειρά του, επηρεάζεται από τον τρόπο απόκτησής²¹ των άυλων ενεργητικών στοιχείων, οι οποίοι είναι οι εξής: (Βλάχος- Λουκά, 2009)

4.8.1 Διακριτή απόκτηση

Στην περίπτωση διακριτής απόκτησης άυλου περιουσιακού στοιχείου, η τιμή στην οποία αυτό αποκτάται, δείχνει την πιθανότητα τα προσδοκώμενα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν τελικά στην επιχείρηση. Το κόστος ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου το οποίο αποκτάται μεμονωμένα, αποτελείται από την τιμή αγοράς προσαυξημένη με κάθε εισαγωγικό δασμό και τους μη επιστρεπτέους φόρους αγοράς και μειωμένη κατά το ποσό των τυχόν εμπορικών εκπτώσεων και μειώσεων της τιμής. Περιλαμβάνει επίσης, οποιοδήποτε κόστος συνδέεται άμεσα με την προετοιμασία του στοιχείου για την χρήση για την οποία προορίζεται.

Το παραπάνω κόστος προσδιορίζεται αξιόπιστα ιδιαίτερα όταν η πληρωμή γίνεται με μετρητά ή άλλα ισοδύναμα περιουσιακά στοιχεία. Όταν η πληρωμή δεν είναι τοις μετρητοίς και η διάρκεια αναβολής της πληρωμής ξεπερνάει τα πιστωτικά όρια, τότε ως κόστος θεωρείται η ισοδύναμη τιμή σε μετρητά. Η διαφορά ανάμεσα στην τιμή και στο ποσό που καταβάλλεται θεωρείται τόκος.

4.8.2 Απόκτηση μέσω Συνένωσης ή Εξαγοράς

Στην περίπτωση αυτή, η εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά την ημερομηνία απόκτησής του αποτελεί το κόστος κτήσης του και αντανακλά την προσδοκία ότι τα προσδοκώμενα οικονομικά οφέλη θα καρπωθούν τελικά από τον οργανισμό. Σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ 3 (Συνενώσεις επιχειρήσεων) και 38 (Άυλα περιουσιακά στοιχεία), η αποκτώσα επιχείρηση μπορεί να αναγνωρίσει ένα περιουσιακό στοιχείο της αποκτώμενης ξεχωριστά από την υπεραξία, ανεξάρτητα αν το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο είχε αναγνωρισθεί από την αποκτώμενη επιχείρηση πριν την συνένωση.

²¹ ΔΛΠ 38

Αναφορικά με το θέμα της αξιόπιστης αποτίμησης ενός περιουσιακού στοιχείου που αποκτάται μέσω συνένωσης ή εξαγοράς, στην περίπτωση που υπάρχει ενεργός αγορά, στηρίζεται στις αγοραίες τιμές, Ως αξιόπιστη αγοραία τιμή θεωρείται η τρέχουσα τιμή, εφόσον αυτή είναι διαθέσιμη. Αν δεν είναι διαθέσιμη, τότε λαμβάνεται η τιμή της τελευταίας όμοιας συναλλαγής, με την προϋπόθεση ότι στο μεσοδιάστημα δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές μεταβολές στο οικονομικό περιβάλλον και στα οικονομικά δεδομένα που επικρατούν.

Αν δεν υπάρχει ενεργός αγορά τότε, ως εύλογη αξία-τιμή απόκτησης του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου θεωρείται το τίμημα που θα κατέβαλλε ο αποκτών αν λειτουργούσε κάτω από κανονικές συνθήκες, έχοντας πλήρη πληροφόρηση και γνώση των συνθηκών της αγοράς. Για το υπολογισμό του καταβαλλόμενου ποσού θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται την υπό εξέταση χρονική περίοδο για την απόκτηση όμοιων περιουσιακών στοιχείων.

4.8.3 Απόκτηση μέσω κρατικής επιχορήγησης

Στην περίπτωση απόκτησης μέσω κρατικής επιχορήγησης μπορεί να έχουμε δωρεάν παραχώρηση ενός περιουσιακού στοιχείου ή να καταβάλλεται τεκμαρτή αντιπαροχή. Παραδείγματα απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων μέσω κρατικής επιχορήγησης αποτελούν, η απόκτηση δικαιώματος χρήσης αεροδρομίων και λιμανιών, οι άδειες λειτουργίας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών, άδειες εκμετάλλευσης καζίνων κλπ.

Σχετικά με την αρχική αναγνώριση του αποκτώμενου μέσω κρατικής επιχορήγησης περιουσιακού στοιχείου, η επιχείρηση έχει να επιλέξει ανάμεσα στην εύλογη αξία ή να λάβει υπόψη της την τεκμαρτή δαπάνη που απαιτείται για την απόκτησή του, συμπεριλαμβανομένων και των όποιων εξόδων απαιτούνται για την προετοιμασία του στοιχείου για την χρήση για την οποία προορίζεται.

4.8.4 Απόκτηση με ανταλλαγή

Σύμφωνα με την επιλογή της απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων μέσω ανταλλαγής, ο αποκτών οργανισμός έχει τις εξής επιλογές:

✓ Να ανταλλάξει το στοιχείο με κάποιο άλλο ή περισσότερα άυλα περιουσιακά στοιχεία.

- ✓ Να ανταλλάξει το στοιχείο με μη νομισματικά στοιχεία.
- ✓ Να ανταλλάξει το στοιχείο με συνδυασμό χρηματικών και μη χρηματικών στοιχείων.

Στην περίπτωση αυτή η εύλογη αξία θεωρείται αξιόπιστη για την αποτίμηση του αποκτώμενου περιουσιακού στοιχείου. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που η εύλογη αξία κρίνεται ότι δεν μπορεί να αποδώσει την πραγματική εικόνα για την αξία του στοιχείου, όπως η περίπτωση κατά την οποία η ανταλλαγή δεν έχει τα χαρακτηριστικά της εμπορικής συναλλαγής ή όταν η εύλογη αξία δεν μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα, οπότε λαμβάνεται υπόψη η λογιστική αξία του στοιχείου με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατός ο προσδιορισμός κέρδους ή ζημιάς από την παραπάνω συναλλαγή.

4.8.5 Εσωτερικώς δημιουργούμενα Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Μια τελευταία περίπτωση απόκτησης άυλων περιουσιακών στοιχείων αποτελεί η δημιουργία, από την ίδια την επιχείρηση, υπεραξίας. Στην περίπτωση αυτή όμως, εμφανίζονται κάποιες δυσκολίες ως προς την αναγνώριση και καταχώρηση του άυλου περιουσιακού στοιχείου, οι οποίες και εντοπίζονται στα εξής γεγονότα:

- Εάν το συγκεκριμένο στοιχείο περιέχει τις προϋποθέσεις αναγνώρισης του, ως αυτόνομο περιουσιακό στοιχείο, από το οποίο ο οργανισμός προσδοκά σε μελλοντικά οικονομικά οφέλη.
- Εάν η αποτίμησή του μπορεί να γίνει επακριβώς και αξιόπιστα, διαχωρίζοντας το κόστος του από τις δαπάνες που οδηγούν στην εσωτερικά δημιουργούμενη υπεραξία.

4.9 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία και χρόνος ωφέλιμης ζωής τους

Το ΔΠΧΠ 38 αναφέρει ότι η οικονομική μονάδα που κατέχει το άυλο περιουσιακό στοιχείο καθορίζει την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής²² του και αν αυτή είναι περιορισμένη, λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικούς, όπως θα δούμε παρακάτω, παράγοντες, οριοθετεί και το χρονικό διάστημα για το οποίο το συγκεκριμένο στοιχείο θα δημιουργεί ταμειακές ροές για αυτήν.

Η ωφέλιμη ζωή του άυλου στοιχείου, επηρεάζει και τον λογιστικό χειρισμό του από την πλευρά των αποσβέσεων. Το άυλο περιουσιακό στοιχείο το οποίο έχει περιορισμένη

²² IAS (ΔΛΠ 38)

διάρκεια, υπόκειται σε απόσβεση, ενώ αυτό του οποίου η ζωή είναι αόριστη, δεν αποσβένεται.

Ορισμένοι από τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου είναι οι εξής:

- ❖ Η χρήση για την οποία προορίζεται το στοιχείο.
- ❖ Σύγκριση με την ωφέλιμη ζωή άλλων παρόμοιων στοιχείων.
- ❖ Η τεχνολογική και τεχνική απαξίωση.
- ❖ Οι συνθήκες της αγοράς-στόχου του στοιχείου και του ανταγωνισμού.
- ❖ Το ύψος των δαπανών που απαιτούνται προκειμένου το στοιχείο να συνεχίσει να παράγει τα προσδοκώμενα απ' αυτό οφέλη.
- ❖ Οι περιορισμοί, νομικοί κυρίως, που τίθενται αναφορικά με τον χρόνο χρήσης του.
- ❖ Η σχέση εξάρτησης, με την αντίστοιχη ωφέλιμη ζωή άλλων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. (Βλάχος- Λουκά, 2009)

4.9.1 Ορισμένη διάρκεια ωφέλιμης ζωής

Όπως προαναφέραμε, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με περιορισμένη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, υπόκεινται σε απόσβεση. Το ποσό που αποσβένεται, κατανέμεται συστηματικά στην διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του στοιχείου. Η απόσβεση αρχίζει από την στιγμή που το στοιχείο περιέλθει στην κυριότητα της επιχείρησης και αρχίζει την παραγωγική του δραστηριότητα, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που η διοίκηση έχει ορίσει.

Οι μέθοδοι απόσβεσης που χρησιμοποιούνται είναι η σταθερή, η μέθοδος της φθίνουσας απόσβεσης, και η μέθοδος της μονάδας παραγωγής. Η μέθοδος που θα επιλεγεί δεν μπορεί να μεταβάλλεται από περίοδο σε περίοδο, εκτός και αν υπάρξουν μεταβολές στον προσδοκώμενο ρυθμό ανάλωσης των μελλοντικών ωφελειών.

Η απόσβεση, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, επιβαρύνει τα αποτελέσματα της επιχείρησης.

4.9.2 Απεριόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής

Αντίθετα με την προηγούμενη περίπτωση, όταν μιλάμε για άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, τότε δεν προβαίνουμε σε απόσβεση των εν λόγω στοιχείων. Σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 36, το οποίο αναφέρεται στην απομείωση αξίας

περιουσιακών στοιχείων, η επιχείρηση οφείλει να προβαίνει σε έλεγχο για απομείωση της αξίας των άυλων στοιχείων της συγκρίνοντας τα ανακτήσιμα ποσά τους, με την λογιστική τους αξία. Ο έλεγχος πρέπει να γίνεται είτε ετησίως, είτε όποτε υπάρχει το ενδεχόμενο τα άυλα περιουσιακά στοιχεία να έχουν υποστεί απομείωση της αξίας τους.

4.10 Υπολειμματική αξία σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 38

Το ΔΛΠ 38 αναφέρει ότι η υπολειμματική αξία²³ των άυλων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να είναι μηδέν, εκτός των περιπτώσεων κατά τις οποίες:

- ✓ Υπάρχει δέσμευση πώλησης του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου στο τέλος της ωφέλιμης ζωής του.
- ✓ Για το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο υπάρχει ενεργός αγορά, με παραπομπή στην οποία μπορεί να υπολογιστεί η υπολειμματική αξία του και η οποία ενεργός αγορά, πιθανολογείται ότι θα εξακολουθεί να υπάρχει και κατά το τέλος της ωφέλιμης ζωής του στοιχείου.

Σε περίπτωση λοιπόν, που ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο εμφανίζει υπολειμματική αξία μεγαλύτερη του μηδενός, αυτό σημαίνει ότι η οικονομική μονάδα στην οποία ανήκει το συγκεκριμένο στοιχείο, σκοπεύει να το πουλήσει πριν από το τέλος της ωφέλιμης ζωής του.

Επίσης, πρέπει να αναφέρουμε και την πιθανότητα ύπαρξης περιουσιακών στοιχείων, με υπολειμματική αξία μεγαλύτερη από την λογιστική τους αξία. Μέχρι η υπολειμματική αξία να μειωθεί και να φτάσει σε επίπεδα χαμηλότερα της λογιστικής αξίας, δεν διενεργούνται αποσβέσεις.

4.11 Τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με το ΔΠΧΠ 38

Στις 12 Δεκεμβρίου 2013 το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε κάποιες τροποποιήσεις²⁴ των ΔΠΧΠ, προκειμένου να δοθούν απαντήσεις σε θέματα που αφορούν την περίοδο 2010-2012. Ανάμεσα στα ΔΠΧΠ που τροποποιήθηκαν συμπεριλαμβάνεται και το ΔΠΧΠ 38, για το οποίο τροποποιήθηκε η παράγραφος 80 και προστέθηκαν οι παράγραφοι 130Η και 130Θ. Ως ημερομηνία έναρξης των εν λόγω τροποποιήσεων ορίζεται η 1^η Ιανουαρίου 2014.

²³ IAS (ΔΛΠ 38)

²⁴ Συλλογή ΣΔΛΠ «Ετήσιες βελτιώσεις στον κύκλο των ΔΠΧΠ 2010-2012»

Επίσης, στις 12 Μαΐου 2014 το ΣΔΛΠ προχώρησε στην έκδοση τροποποιήσεων²⁵ με σκοπό την παροχή οδηγιών για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ακινήτων, εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και Άυλων περιουσιακών στοιχείων. Ως ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής των εν λόγω τροποποιήσεων ορίζεται η 1^η Ιανουαρίου 2016.

²⁵ Έκδοση του ΣΔΛΠ «Αποσαφήνιση των αποδεκτών μεθόδων αποσβέσεων και χρεολυσίων (τροποποιήσεις ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38)»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Από την παραπάνω ανάλυση γίνεται κατανοητή η έννοια της υπεραξίας, των αποσβέσεων και των απομειώσεων αυτής. Όπως ήδη αναφέρθηκε, τα διεθνή λογιστικά πρότυπα έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται στις περισσότερες χώρες, όμως η υπεραξία και ο τρόπος μέτρησης της απασχόλησαν πολύ τους οικονομολόγους και τους ερευνητές. Πολλοί θεωρούν πως ο έλεγχος απομείωσης, συνδέεται με την υπεραξία καθώς η αξία της δεν μειώνεται με κάποιον συγκεκριμένο και συστηματικό τρόπο. Κάποιοι ερευνητές υποστηρίζουν πως ο έλεγχος απομείωσης επηρεάζει και διαμορφώνει τα ετήσια οικονομικά αποτελέσματα και επομένως είναι απαραίτητο να λαμβάνεται υπόψη από τις διοικήσεις των εταιριών. Στη συνέχεια αναλύονται διάφορες έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί για να διαπιστωθεί πως επηρεάζει και επηρεάζεται η απομείωση της υπεραξίας με σκοπό οι επενδυτές να μπορούν να παίρνουν ορθές αποφάσεις.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ και πιο συγκεκριμένα με το ΔΠΧΠ 36, όλες οι επιχειρήσεις θεωρούσαν ότι η υπεραξία αποτελεί ένα άυλο στοιχείο της εταιρίας και πως η αξία της αποσβένεται σταθερά με βάση ένα συγκεκριμένο συντελεστή. Με βάση λοιπόν το συγκεκριμένο πρότυπο κατά την πάροδο του χρόνου η αξία της υπεραξίας μειωνόταν ώσπου στο τέλος μηδενιζόταν. Σύμφωνα με την έρευνα της Victoria Wang (2011) η μείωση της αξίας της υπεραξίας είναι πιθανή, όμως αυτή δεν συμβαίνει πάντα με συστηματικό τρόπο και έτσι δεν υπάρχει σταθερή απόσβεση.

Είναι σημαντικά επίσης, τα ευρήματα άλλων ερευνών στις οποίες η μείωση της υπεραξίας δεν συνέβαινε αλλά αντίθετα υπήρχε άνοδος. Αυτό σημαίνει πως η σταθερή και σταδιακή απόσβεση της υπεραξίας μπορεί να μην ανταποκρίνεται πάντα σε όλες τις πραγματικές περιπτώσεις εταιριών. Επίσης, υπήρχε η δυνατότητα να γίνονται αλλαγές και τροποποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις και επομένως αυτό ήταν ένα ακόμη πρόβλημα, γιατί επηρεάζονταν τα καθαρά κέρδη στις τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές καταστάσεις.

Λόγω των παραπάνω, το Αμερικάνικο σύστημα FASB και το ΔΠΧΠ 36 άλλαξαν και τόσο το αμερικάνικο όσο και το ευρωπαϊκό συμβούλιο θέσπισαν το ΔΠΧΑ 3. Με την νέα τροποποίηση καταργείται η απόσβεση της υπεραξίας και γίνεται έλεγχος απομείωσης κάθε

χρόνο. Ο έλεγχος απομείωσης γίνεται με βάση την συνολική αξία της υπεραξίας η οποία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Στην περίπτωση που η εύλογη αξία είναι μικρότερη από την λογιστική αξία, πραγματοποιείται απομείωση της υπεραξίας ίση με την διαφορά τους.

Οι περισσότερες έρευνες που έχουν γίνει για το ΔΠΧΠ 36 κατέληξαν πως το νέο Πρότυπο οδήγησε σε μεγαλύτερη αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων σε σχέση με την υπεραξία (Chen & Kohlbeck, 2004). Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα των Chen & Kohlbeck, (2004), εξέτασε την αρχική υιοθέτηση της Κατάστασης Προτύπων Χρηματοοικονομικής Λογιστικής υπ' αριθ. 142, Υπεραξίας και Άλλων Άυλων Στοιχείων Ενεργητικού, (SFAS 142). Χρησιμοποιώντας ένα δείγμα των εταιριών που παρουσίασαν υπεραξία κατά το τέλος εταιρικής χρήσης 2001, η έρευνά τους παρέχει στοιχεία της επικαιρότητας και σχέσης αξίας της ανακοινωθείσας υπεραξίας και απομείωσης αυτής, συνεπεία της υιοθέτησης του SFAS 142. Τα αποτελέσματά δείχνουν ότι η υιοθέτηση απομείωσης συμπεριλήφθηκε εν μέρει στις τιμές προ του 2002, και αντιπροσώπευε επίσης νέες πληροφορίες για την αγορά το 2002. Η υπό μελέτη έρευνα αναφέρει επίσης αυξημένη σχέση αξίας όσον αφορά την υιοθέτηση του SFAS 142. Τα στοιχεία αυτά τεκμηριώνουν καθαρό όφελος που σχετίζεται με το SFAS 142, και συμφωνεί με τους στόχους του FASB ως προς τη διάδοση του νέου προτύπου.

Στην έρευνα των Jifri και Citron (2009), ο έλεγχος απομείωσης έχει γίνει πιο αποτελεσματικός για τον εντοπισμό οποιασδήποτε μείωσης στην υπεραξία σε σύγκριση με τις προηγούμενες μεθόδους. Επίσης, λόγω του ότι είναι απαραίτητες νέες επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις, γίνεται πιο εύκολη η διαδικασία του προσδιορισμού της ωφέλιμης ζωής της υπεραξίας. Με βάση το νέο Πρότυπο υπάρχουν πιο αξιόπιστες και πραγματικές οικονομικές καταστάσεις στις περιπτώσεις που εμφανίζεται υπεραξία.

Με την εφαρμογή του νέου προτύπου, πολλοί μελετητές θεώρησαν ότι γίνεται εύκολη η χειραγώγηση των κερδών και η αλλοίωση των οικονομικών καταστάσεων των εταιριών. Σύμφωνα με την έρευνα των Sevin και Schroeder (2005), η διοίκηση των εταιριών προσπαθούσε να αλλάξει τις οικονομικές καταστάσεις προς όφελος της και πιο συγκεκριμένα τα βραχυπρόθεσμα καθαρά κέρδη. Οι βασικότεροι λόγοι για την χειραγώγηση των κερδών είναι η επιρροή της αγοράς μετοχών, η φήμη και τα μόνους των στελεχών, οι πιο ευνοϊκές συνθήκες δανεισμού για τις εταιρίες καθώς ακόμα και η αποφυγή οποιωνδήποτε κυβερνητικών παρεμβάσεων. (Healy & Wahlen, 1999)

Για την απομείωση της υπεραξίας, η διοίκηση μιας επιχείρησης είναι απαραίτητο να διενεργήσει εσωτερικό έλεγχο που θα περιλαμβάνει ανάλυση και προσδιορισμό της αξίας της επιχείρησης. Επίσης, είναι απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη και εξωτερικές πληροφορίες ή να γίνει ο έλεγχος από ανεξάρτητους αναλυτές (Chambers & Finger, 2011). Κάτι τέτοιο βέβαια μπορεί να γίνει υποκειμενικά και έτσι ο έλεγχος να μην ανταποκρίνεται και πάλι σε πραγματικές συνθήκες. Σύμφωνα με την έρευνα των Li και Sloan (2009) που βασίστηκε σε εταιρίες για τα έτη 2000-2007 υπάρχουν δυσκολίες και ασάφειες στον έλεγχο απομείωσης και επικεντρώνονται στο αν υπάρχει απομείωση ή όχι σε ορισμένες περιπτώσεις. Οι περισσότερες επιχειρήσεις στην έρευνα τους δεν είχαν απομείωση της υπεραξίας καθώς η αξία της ελαττωνόταν. Παρουσίαζαν κυρίως ζημιές απομείωσης όταν οι ταμειακές ροές που οφείλονταν στην υπεραξία άρχιζαν να εξασθενούν. Επίσης, η έρευνα τους, καθιστά σαφές ότι το FAS 142 αντικαθιστά τη συστηματική απόσβεση υπεραξίας με έναν περιοδικό έλεγχο απομείωσης και εξετάζει τη συνέπεια αυτού του προτύπου στη λογιστική και αξιολόγηση της υπεραξίας. Τα στοιχεία δείχνουν ότι η νέα λογιστική έχει ως αποτέλεσμα τη διόγκωση των υπολοίπων υπεραξίας, τις άκαιρες απομειώσεις και την αυξημένη αστάθεια των κερδών. Οι απομειώσεις υπεραξίας, τείνουν να είναι σχετικά υψηλές όταν τα λειτουργικά περιθώρια απομείωσης προ-υπεραξίας είναι σχετικά χαμηλά, υποδεικνύοντας ότι οι απομειώσεις υπεραξίας ανακοινώνονται όταν τα οφέλη που παράγονται από την υπεραξία είναι σχετικά χαμηλά. Οι απομειώσεις υπεραξίας υπολείπονται χρονικά της απομειούμενης λειτουργικής απόδοσης και των αποδόσεων των μετοχών κατά τουλάχιστον δύο έτη. Τελικά, οι επενδυτές δεν φαίνεται να κατανοούν πλήρως την έκταση στην οποία διογκώνεται η υπεραξία, αφού οι εταιρείες με απομειούμενη λειτουργική απόδοση και υψηλά υπόλοιπα υπεραξίας έχουν προβλέψιμες μελλοντικές απομειώσεις και αρνητικές έκτακτες αποδόσεις μετοχών. Γενικά, τα αποτελέσματά υποδεικνύουν ότι η διοίκηση εκμεταλλεύεται τη διακριτική ευχέρεια που παρέχεται από το FAS 142 για να διογκώσει προσωρινά την υπεραξία, τα κέρδη και τις τιμές των μετοχών κατά τις περιόδους που ακολουθούν τις εξαγορές.

Επίσης, η έρευνα των Ramanna και Watts (2010), ασχολήθηκε με την απομείωση της υπεραξίας και την σχέση της με την φήμη και τα μόνους της διοίκησης και των μεγάλων στελεχών των εταιριών. Σύμφωνα με το νέο Πρότυπο τα διοικητικά στελέχη θα μπορούσαν να μεταφέρουν τις θετικές εσωτερικές πληροφορίες της εταιρίας στην περίπτωση που δεν θα υπήρχε απομείωση της υπεραξίας. Στην έρευνα όμως των Ramanna και Watts (2010), βρέθηκε πως στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπήρχε απομείωση της υπεραξίας όταν αυτό

θα επηρέαζε και θα μείωνε τα μόνους των διοικητικών στελεχών και επομένως θα μπορούσε να έχει και αρνητικές συνέπειες στην φήμη τους.

Μία άλλη, πολύ σημαντική έρευνα για την απομείωση της υπεραξίας, είναι αυτή του Chambers (2010) ο οποίος εξέτασε τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σχεδόν στο νεκρό σημείο δηλαδή όσες επιχειρήσεις παρουσίαζαν χαμηλά κέρδη ή ζημιές. Οι πιο πολλές εταιρίες αποφεύγουν την απομείωση της υπεραξίας ή χρησιμοποιούν μικρότερο ποσό από ότι θα έπρεπε κανονικά για να μην εμφανίσει ζημιές η επιχείρηση ή να συνεχίσει να φαίνεται κερδοφόρα. Από τις παραπάνω έρευνες γίνεται αντιληπτό ότι υπάρχει μία τάση των εταιριών να αποφεύγουν να δηλώσουν ζημιές απομείωσης για διάφορους λόγους. Όπως φαίνεται, κάποιες εταιρίες δεν δηλώνουν ζημιές απομείωσης για να μην χαλάσουν την φήμη τους ή λόγω προσωπικών συμφερόντων των διοικητικών τους στελεχών. Λόγω του ότι δεν καταγράφονται οι απομειώσεις της υπεραξίας, τα οικονομικά αποτελέσματα των εταιριών δεν είναι πραγματικά και επομένως σε κάποιες περιπτώσεις υπάρχει παραπληροφόρηση του κοινού. Γι' αυτούς τους λόγους, είναι πολύ σημαντικό να διενεργούνται έλεγχοι από ανεξάρτητους ορκωτούς λογιστές ώστε τα αποτελέσματα χρήσης και οι ισολογισμοί των εταιριών να καταγράφουν τα πραγματικά ποσά και με βάση πάντα τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (Stall worth & Di Gregorio, 2005).

Οι Jennings et al (2001), διερεύνησαν τη σημασία της αξίας της υπεραξίας και κατέληξαν ότι η απόσβεση της υπεραξίας στο πρώην πρότυπο (APB 17) μειώνει τη χρησιμότητα των κερδών. Οι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι το ίδιο μπορεί να συμβεί και στο νέο πρότυπο (SFAS 142), αλλά επίσης αναφέρουν ότι, σύμφωνα με το νέο πρότυπο, η απόσβεση της υπεραξίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εκφράσει την απόδοση της επιχείρησης. Η μελέτη αυτή παρέχει στοιχεία της συνέπειας της απόσβεσης υπεραξίας στη χρησιμότητα των κερδών, ως δείκτη της αξίας της μετοχής για ένα μεγάλο δείγμα εισηγμένων εταιριών για το χρονικό διάστημα 1993-1998.

Το θέμα αυτό, είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον διότι, το Συμβούλιο Προτύπων Χρηματοοικονομικής Λογιστικής (FASB) υιοθέτησε νέα λογιστικά πρότυπα, τα οποία εξαλείφουν τη συστηματική απόσβεση υπεραξίας, για χάρη της απαίτησης αναθεώρησης υπεραξίας προς απομείωση, όταν οι περιστάσεις το υπαγορεύουν. Επιπροσθέτως, η έρευνα κατέληξε ότι τα κέρδη προ της απόσβεσης υπεραξίας, ερμηνεύουν σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό την παρατηρούμενη κατανομή των τιμών της μετοχής, από ό,τι τα κέρδη μετά την απόσβεση υπεραξίας, και ότι όταν οι αξιολογήσεις της μετοχής στηρίζονται αποκλειστικά

στα κέρδη, και η απόσβεση υπεραξίας απλά επιβεβαιώνει το μέτρο. Τα αποτελέσματα αυτά υποδεικνύουν ότι η εξάλειψη της απόσβεσης υπεραξίας από τον υπολογισμό του καθαρού εισοδήματος δεν μειώνει τη χρησιμότητά του για τους επενδυτές και αναλυτές, ως περιληπτικού δείκτη της αξίας της μετοχής.

Η παραπάνω ερευνητική προσέγγιση στηρίχθηκε σε δύο σημαντικές υποθέσεις. Η πρώτη είναι ότι, η χρησιμότητα των πληροφοριών των λογιστικών κερδών έγκειται στη δυνατότητά της να λειτουργεί ως «δείκτης της αξίας», η οποία διευκολύνει τις συγκρίσεις μεταξύ εταιρειών, όπως αναλύεται από τον Black (1980, 1993) και τους Ohlson και Penman (1992). Η υπόθεση αυτή αντικατοπτρίζει την κοινή πρακτική της αξιολόγησης των μετοχών (τουλάχιστον σε πρώτη προσέγγιση), μέσω της «κεφαλαιοποίησης» των ανακοινωθέντων κερδών ή κάποιας μεταφοράς τους (π.χ. αναπροσαρμογή κερδών για απόσβεση υπεραξίας).

Η δεύτερη υπόθεση είναι ότι οι τιμές των κινητών αξιών αντικατοπτρίζουν όλα τα δημόσια στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με την αξιολόγηση των κοινών μετοχών. Εάν πληρείται αυτή η συνθήκη, οι τιμές των κινητών αξιών αποτελούν πολύτιμο σημείο αναφοράς για τη σύγκριση των εναλλακτικών μέτρων των κερδών, όσον αφορά τη σχετική χρησιμότητά τους ως δείκτες αξίας. Με βάση αυτές τις υποθέσεις, οι δύο εκδοχές των κερδών που εξετάσαμε μπορούν να εκληφθούν ως ανταγωνιστικοί δείκτες αξίας, και η εκδοχή που ερμηνεύει καλύτερα την παρατηρούμενη κατανομή των τιμών μπορεί να θεωρηθεί ως η χρησιμότερη εκδοχή. Οι ερευνητές ξεκίνησαν με το προκαταρκτικό δείγμα 32.626 εταιρικών ετών με δεδομένα από τη βάση δεδομένων Compustat της Standard & Poor's για κάθε έτος μεταξύ του 1993 και του 1998. Όλες αυτές οι παρατηρήσεις ήταν για εισηγμένες εταιρείες στα NYSE, Amex, και Nasdaq, από τον τομέα των κατασκευών, εξόρυξης, λιανεμπορίου ή μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Για να εστιάσει η ανάλυσή σε εταιρείες με ανακοινωθείσα υπεραξία, διαγράφηκαν 27.841 παρατηρήσεις (85,3 τοις εκατό του αρχικού δείγματος) διότι η Compustat ανακοίνωσε τα στοιχεία ενεργητικού υπεραξίας των εταιρειών ως μηδενικά ή ελλείποντα. Ακόμη διαγράφηκαν 1.354 επιπλέον παρατηρήσεις, για τις οποίες τα έσοδα από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες ήταν αρνητικά. Μετά από αυτές τις διαγραφές, το δείγμα που προέκυψε αποτελούνταν από 3.431 εταιρικά έτη, με ετήσια υποδείγματα, το μέγεθος των οποίων κυμαινόταν από 501 (για το 1993) έως 645 (για το 1998).

Το αποτέλεσμα των Jennings et al. (2001) είναι σύμφωνο με τους Chen & Kohlbeck (2004), οι οποίοι υποστηρίζουν ότι το νέο πρότυπο βελτιώνει τη συνάφεια της αξίας της

υπεραξίας και την αύξηση της επικαιρότητας των απομειώσεων. Επίσης, τονίζουν πως παρέχει μεγαλύτερης αξίας πληροφορίες στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων. Υπάρχουν αρκετά στοιχεία που αποδεικνύουν τη σημασία της αξίας της υπεραξίας στα κέρδη (HadjiIoucas & Winter, 2005). Αρχικά, η αφαίρεση άλλων άυλων περιουσιακών στοιχείων, προκαλεί την μείωση της απομείωσης της υπεραξίας. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αποσβένονται και έτσι αυξάνουν την απόσβεση. Οι αλλαγές στις αποσβέσεις μειώνουν τα κέρδη και ως εκ τούτου, το νέο πρότυπο θα προκαλέσει τις διακυμάνσεις των κερδών. Οι συγγραφείς αναλύουν επίσης ότι, οι μεγάλες διαγραφές μπορεί να επηρεάσουν το χρέος και τις ρήτρες, εφόσον οι δανειστές μπορεί να θεωρήσουν ότι αυτό είναι ένα σημάδι για τις χαμηλές επιδόσεις της διαχείρισης, η οποία μπορεί να βλάψει το ενδιαφέρον τους και παραβιάζουν τις συμβάσεις χρέους. Σύμφωνα με την έρευνα τους, η μεγάλη μείωση της υπεραξίας θεωρείται πως δεν επηρεάζει τις οικονομικές καταστάσεις αλλά οι διαχειριστές εστιάζουν μόνο στις ταμειακές ροές.

Οι πληροφορίες που βρίσκονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαραίτητες για τις μελλοντικές προβλέψεις και την μελλοντική εκτίμηση της απόδοσης. Οι προβλέψεις λοιπόν βασίζονται στην τρέχουσα απόδοση και λαμβάνουν υπόψη τον επιχειρηματικό κίνδυνο. Για να είναι ποιοτικές οι προβλέψεις χρειάζεται οι σημερινές αποδόσεις να περιέχουν ορισμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Υπάρχουν έρευνες που αποδεικνύουν ότι η προγνωστική αξία της απομείωσης της υπεραξίας μπορούν να περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα ποιοτικά χαρακτηριστικά (Li & Meeks, 2006). Αυτό μπορεί να διευκολύνει τους χρήστες των οικονομικών εκθέσεων με σταθερά συγκεκριμένες πληροφορίες, για τις οποίες δεν είχαν πρόσβαση κατά το παρελθόν. Τώρα μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Από την άλλη μεριά, οι Hirschey and Richardson (2003) βρήκαν ενδείξεις για το γεγονός ότι η ανακοίνωση των χρεώσεων απομείωσης δεν έχει μεγάλη επίδραση στη συμπεριφορά των επενδυτών, πράγμα που σημαίνει ότι η απομείωση της υπεραξίας δεν έχει προγνωστική αξία. Ουσιαστικά, υποστηρίζουν ότι, οι τρέχοντες λογιστικοί κανόνες θέτουν τέλος στην τακτική απόσβεση της υπεραξίας και ορίζουν ετήσιους ελέγχους απομείωσης υπεραξίας και αναγνώρισης ζημίας, κατά περίπτωση. Οι κανόνες αυτοί καθιστούν τη θεώρηση των διαγραφών της απομείωσης υπεραξίας σημαντική και επίκαιρη. Στη μελέτη τους, οι Hirschey and Richardson (2003) διαπιστώσανε ότι οι συνέπειες των ανακοινώσεων διαγραφής υπεραξίας ήταν συνήθως αρνητικές και υλικές – της τάξης του – 2,94 με 3,52 τοις

εκατό – της τιμής της μετοχής της εταιρείας. Αυτό που καθιστά τις ανακοινώσεις διαγραφής υπεραξίας ιδιαίτερα σημαντικές για τους επενδυτές, είναι τα επιπλέον αποτελέσματα του σχεδόν -11,02 τοις εκατό που πραγματοποιήθηκαν μέχρι το τέλος της περιόδου ενός έτους μετά την ανακοίνωση. Τα αποτελέσματα αυτά υποδηλώνουν ότι, οι επενδυτές αρχικά έχουν μειωμένη αντίδραση στις ανακοινώσεις διαγραφής υπεραξίας, και ότι θα πρέπει να είναι ενήμεροι για το ενδεχόμενο περαιτέρω ζημιών κατά την περίοδο μετά την ανακοίνωση.

Σύμφωνα με τον Chambers (2006), η έρευνα του αποδεικνύει πως η απομείωση της υπεραξίας παρέχει περαιτέρω στοιχεία για τις προβλέψεις, σε σχέση με την απομείωση της υπεραξίας. Αυτά τα στοιχεία είναι σύμφωνα και με την μελέτη των Bens & Heltzlers (2005) στην οποία αναλύουν ότι οι απομειώσεις υπεραξίας δεν βελτιώνουν το περιεχόμενο των πληροφοριών για τους επενδυτές, γιατί συγκρίνει την επίδραση της ανακοίνωσης των διαγραφών των αποθεμάτων πριν και μετά το SFAS 142 και δεν παρουσιάζεται καμία διαφορά. Αντιθέτως οι αποδόσεις των μετοχών παρέμειναν αρνητικές. Η αιτία για αυτό, σύμφωνα με τους Triest και Weimer (2004), είναι ότι η συνέπεια της απομείωσης είχε ήδη υπολογιστεί στην τιμή της μετοχής, εάν η απομείωση προκλήθηκε από ειδικές περιστάσεις της αγοράς και της βιομηχανίας. Ωστόσο, εάν η απομείωση προκαλείται από παράγοντες στην εταιρεία, οι επιπτώσεις της ανακοίνωσης για την αγορά θα οδηγήσουν σε αύξηση της τιμής της μετοχής, επειδή το περιεχόμενο των πληροφοριών είναι σχετικά νέο και προσθέτει αυξημένη αξία για τους επενδυτές.

Τα αποτελέσματα της σχέσης μεταξύ υπεραξίας και αποσβέσεων είναι ανάμεικτα με βάση έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί. Για παράδειγμα στην έρευνα των Amir et al. (1993) όπως και στον Moehrle et al. (2001) υποστηρίζεται ότι δεν υπάρχει κάποια σχέση. Οι Amir et al. (1993) χρησιμοποίησαν την αντιπαραβολή με τα GAAP των ΗΠΑ στην υποβολή του Εντύπου 20-F για να αξιολογήσουν την σχέση αξίας των διαφόρων λογιστικών συστημάτων μέτρησης. Τα αποτελέσματά τους υποδεικνύουν ότι, η συνολική συμφωνία, τόσο των ιδίων κεφαλαίων, όσο και των κερδών των μετόχων σχετίζονται με την αξία, συμφωνούν με τα μέτρα των GAAP των ΗΠΑ και έχουν μεγαλύτερη σχέση αξίας από ό,τι τα συνολικά μέτρα του μίγματος συστημάτων GAAP εκτός ΗΠΑ. Κατά την ανάλυση ορισμένων συστηματικών συστατικών στοιχείων, τα οποία προκαλούν τις διαφορές μεταξύ των κερδών και των ιδίων κεφαλαίων με βάση τα GAAP των ΗΠΑ, με τα αντίστοιχα εκτός ΗΠΑ, διαπιστώνουμε ότι οι επενδυτές θεωρούν, τόσο την κεφαλαιοποιημένη υπεραξία, όσο και τις αναπροσαρμογές στοιχείων ενεργητικού, ως έχουσες σχέση αξίας. Οι φορολογικές

αναπροσαρμογές έχουν επίσης σχέση αξίας, τόσο ως αποτέλεσμα ένδειξης μελλοντικών μερισμάτων ή κερδοφορίας, καθώς επίσης και ως αντίληψη των διαφόρων μετρήσεων. Τα αποτελέσματα αυτά δεν θα πρέπει να λαμβάνονται ως παράγοντες που επηρεάζουν τη χρησιμότητα των συμφωνιών του εντύπου 20-F, όπως επιβάλλεται από το SEC. Δεδομένου ότι οι μεταβλητές που εμφανίζονται να έχουν σχέση αξίας είναι η υπεραξία, οι αναπροσαρμογές στοιχείων ενεργητικού, η φορολόγηση και ένα μείγμα άλλων στοιχείων, φαίνεται εύλογο ένας προσεκτικός επενδυτής να μπορεί να είναι σε θέση να αναδιαμορφώσει τα δεδομένα σχέσης αξίας από τις αναφορές που παρουσιάζονται στη χώρα προέλευσης. Περαιτέρω, η αφαίρεση των αναπροσαρμογών των στοιχείων ενεργητικού φαίνεται ότι καθιστά τις καταστάσεις GAAP των ΗΠΑ λιγότερο σχετικές. Έτσι, παρ' ότι τα συνολικά μέτρα των GAAP των ΗΠΑ φαίνεται να έχουν μεγαλύτερη σχέση αξίας, τα αποτελέσματά μας δεν δείχνουν ότι απαιτούνται οι συμφωνίες, οι ίδιες, του εντύπου 20-F.

Οι Moehrle et al. (2001) αξιολόγησαν το πληροφοριακό περιεχόμενο των κερδών, εξαιρουμένης της απόσβεσης των άυλων στοιχείων ενεργητικού σε σχέση με δύο παραδοσιακούς δείκτες απόδοσης: των κερδών προ εκτάκτων στοιχείων, και των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες. Διαπιστώσανε ότι οι σχετικές πληροφορίες που προκύπτουν από τα κέρδη προ αποσβέσεων, και τα κέρδη προ εκτάκτων στοιχείων, δεν διαφέρουν σημαντικά. Ακόμη, ήρθαν σε συμφωνία με προγενέστερη έρευνα, ότι, τόσο τα κέρδη προ αποσβέσεων, όσο και τα κέρδη προ εκτάκτων στοιχείων, παρέχουν περισσότερες πληροφορίες από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Τα ευρήματα αυτά υποδεικνύουν ότι οι γνωστοποιήσεις αποσβέσεων υπεραξίας δεν ήταν χρήσιμες για την λήψη αποφάσεων και, κατά συνέπεια, υποστηρίζουν την αναθεωρημένη θέση του FASB.

Στην μελέτη των Jennings et al. (1996) όπου χρησιμοποιήθηκε άλλο μοντέλο, σε σχέση με την έρευνα που έκαναν το 2001, υπάρχει μία μικρή ένδειξη πως υπάρχει σχέση μεταξύ της υπεραξίας και της απόσβεσης. Στην έρευνα του 1996, εξέτασαν τη σχέση μεταξύ των τιμών των κοινών μετοχών και των αριθμών λογιστικής υπεραξίας στις Ηνωμένες Πολιτείες, κατά τη διάρκεια της περιόδου 1982-1988. Αρχίσανε την επιλογή του δείγματός μέσω του προσδιορισμού του συνόλου των εταιρειών των ΗΠΑ, της βάσης δεδομένων Compustat, έκδοση 1987, οι οποίες πληρούσαν τέσσερα κριτήρια διακράτησης:

1. θετικά καθαρά άυλα στοιχεία ενεργητικού (Compustat, στοιχείο υπ' αριθ. 33) για κάθε έτος κατά τη διάρκεια της περιόδου 1982-1987,

2. οικονομικό έτος 31^{ης} Δεκεμβρίου,
3. πραγματοποίηση συναλλαγών στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης ή στο Αμερικανικό Χρηματιστήριο, και
4. δεν αποτελούσαν καταθετήριο ίδρυμα (SIC, κωδικός 60).

Για να εξετάσουν εάν τα καταγεγραμμένα ποσά της αγορασθείσας υπεραξίας αντικατοπτρίζονται στην διάθεση των αξιών των κοινών μετοχών, υπολόγισαν την εξής εγκάρσια παλινδρόμηση, για καθένα από τα έτη 1982-1988:

$$MV = a_0 H - a_1 ABGWP + a_2 GX + a_3 PPE + a_4 LIAB + e.$$

Ουσιαστικά γίνεται εύκολα αντιληπτό, ότι δεν υπάρχουν ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με την προαναφερθείσα σχέση καθώς τα αποτελέσματα διάφορων ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί, δεν έχουν καταλήξει στα ίδια συμπεράσματα.

Υπάρχουν και άλλες μελέτες, σύμφωνα με τις οποίες η απόσβεση υπεραξίας προσφέρει σημαντικές πληροφορίες στους επενδυτές. Μία από αυτές τις έρευνες, είναι των Henning και Shaw (2003), όπου τα αποτελέσματα φανερώνουν πως η περίοδος απόσβεσης είναι ένας προγνωστικός παράγοντας για μελλοντικές επιτυχημένες συγχωνεύσεις και εξαγορές σε σχέση με τα κέρδη και την μελλοντική απόδοση της μετοχής. Ο σκοπός της παρούσης εργασίας είναι να υποστηρίξει ότι η επιλογή της περιόδου απόσβεσης άυλων πάγιων στοιχείων δεν έχει σημασία και ότι η επιλογή αυτή δεν έρχεται σε αντίθεση με την ακαδημαϊκή έρευνα. Αντίθετα, υποθέτει ότι αυτό που έχει σημασία δεν είναι απαραίτητα το ποσό της απόσβεσης που αφαιρείται κατ' έτος, αλλά η συνέπεια που έχει στην αύξηση των κερδών μετά την εξαγορά. Με άλλα λόγια, οι εταιρείες μπορεί να ενδιαφέρονται περισσότερο για τις συνέπειες της απόσβεσης των κερδών, εάν προσδοκούνται μικρής κλίμακας συνέργειες από την εξαγορά, αφού σε αυτές τις περιπτώσεις είναι πιθανότερο η απόσβεση να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των συνδυασμένων κερδών.

Η υπόθεση αυτή υποστηρίζεται από μία δημοσίευση του 1999 από την Price Waterhouse-Coopers (PWC), με τίτλο «Μοχλευμένες Ανακεφαλαιοποιήσεις», η οποία υποστηρίζει ότι οι εταιρείες μπορούν να αυξήσουν την μετοχική τους αξία, διαμέσου του αυξητικού αποτελέσματος των εξαγορών, μέσω της ελαχιστοποίησης των ετησίων χρεώσεων απόσβεσης υπεραξίας. Η PWC υποστηρίζει τη χρήση του μέγιστου δυνατού χρόνου ζωής (40 έτη κατά τον χρόνο εκείνο) ή την άμεση διαγραφή υπεραξίας ως εν εξελίξει έρευνα και

ανάπτυξη (IPR&D). Η έρευνά αυτή σχετικά με την επιλογή του ωφέλιμου χρόνου ζωής, επιτρέπει την καλύτερη κατανόηση του λόγου, για τον οποίο ορισμένες εταιρείες επιλέγουν χρόνους ζωής, οι οποίοι είναι μικρότεροι των 40 ετών, ειδικότερα από τη στιγμή που η επιλογή αυτή θα μπορούσε πιθανώς να οδηγήσει σε χαμηλότερες τιμές μετοχών για τις εταιρείες αυτές.

Η έρευνα συμπεραίνει, ότι οι εταιρείες που προσδοκούν σημαντικές συνέργειες, μπορεί να αποσβέσουν την αγορασθείσα υπεραξία πιο επιθετικά (π.χ. μέσα σε λιγότερα χρόνια), αφού υπάρχει μικρότερο ενδιαφέρον για το αποτέλεσμα της απόσβεσης στα κέρδη, μετά την εξαγορά. Με άλλα λόγια, η εκ των προτέρων λογιστική επιλογή μπορεί να παρέχει μία ένδειξη της προσδοκίας της εταιρείας σχετικά με τις συνέργειες που μπορεί να προέλθουν από μία εξαγορά. Εάν η εν λόγω λογιστική επιλογή δεν μεταδίδει πληροφορίες για τη σχετική επιτυχία της εταιρείας μετά την εξαγορά, θα απολεσθεί σύμφωνα με το SFAS 142. Στην πραγματικότητα, η νέα προσέγγιση μπορεί να παρέχει στους αναλυτές ακόμη λιγότερες πληροφορίες προς αξιολόγηση μίας εξαγοράς, αφού δεν θα υπάρχει πλέον συνέπεια στα κέρδη από την απόσβεση υπεραξίας.

Από τη χρήση ενός δείγματος 1.741 εξαγορών κατά την περίοδο 1990-1994, βρίσκει αποτελέσματα που συμφωνούν με τις προσδοκίες, ότι ο χρόνος ζωής ενός στοιχείου του ενεργητικού παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ικανότητα της εταιρείας να απορροφήσει τη χρέωση απόσβεσης. Εταιρείες οι οποίες υιοθέτησαν μικρότερους χρόνους ζωής για την απόσβεση υπεραξίας είχαν σημαντικά μεγαλύτερη αύξηση κερδών μετά την εξαγορά. Επιπρόσθετα, εταιρείες οι οποίες διέγραψαν ένα μέρος της αξίας αγοράς ως εν εξελίξει Ε&Σ, θα είχαν αναφέρει σημαντική μείωση των κερδών μετά την εξαγορά, εάν είχαν αποσβέσει την εν εξελίξει χρέωση κατά τη διάρκεια του χρόνου ζωής 40 ετών. Συνεπώς, παρουσιάζει ότι η επιλογή του χρόνου ζωής απόσβεσης παρείχε πληροφορίες για την απόδοση της μετοχής μετά την εξαγορά, για την εταιρεία που την πραγματοποίησε.

Τα στοιχεία των Norris και Ayres (2000), δείχνουν πως ενώ η υπεραξία μπορεί να θεωρηθεί ως ένα θετικό περιουσιακό στοιχείο, τα κέρδη των επιπτώσεων της απόσβεσης της υπεραξίας είναι αρνητικά για την αγορά και οι αυξήσεις υπέρ της απόσβεσης της υπεραξίας έχουν αρνητική συσχέτιση με τις αποδόσεις. Η λογιστική της αγορασθείσας υπεραξίας στις συγχωνεύσεις και εξαγορές έχει αποτελέσει ένα επίμαχο θέμα συζήτησης επί σειρά ετών, εξαιτίας του αυξανόμενου βαθμού των συνεπειών της απόσβεσης της υπεραξίας επί των

ανακοινωθέντων κερδών των εξαγοράζουσων εταιρειών, καθώς και των συνεπειών της στην επακόλουθη απόδοση της συνεννούμενης εταιρείας.

Υπάρχουν στοιχεία ότι, η ανώτερη διοίκηση των εταιρειών που επιδιώκουν την εξαγορά άλλων εταιρειών, επιχειρεί να αποφύγει τη λογιστική της αγοράς, όταν είναι δυνατόν, για να αποφύγει το πλήγμα στα κέρδη που σχετίζονται με την απόσβεση υπεραξίας. Ωστόσο, εφόσον μπορεί να μην υπάρχουν οικονομικές ροές μετρητών που να σχετίζονται με την απόσβεση υπεραξίας, δεν είναι άμεσα προφανές ότι η απαιτούμενη απόσβεση υπεραξίας έχει αρνητική συνέπεια στις τιμές των μετοχών. Η μελέτη των Norris και Ayres (2000) ερευνά την έκταση, στην οποία οι αυξήσεις της αγορασθείσας υπεραξίας σχετίζονται αρνητικά με τις τιμές των αξιών των εξαγοράζουσων εταιρειών, κατά τον χρόνο ανακοίνωσης των πρώτων κερδών μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι εταιρείες επιδεικνύουν αρνητικές έκτακτες αποδόσεις περί την ημερομηνία ανακοίνωσης των κερδών πρώτου τριμήνου μετά την αγορά και εταιρική ένωση, και ότι το μέγεθος της αντίδρασης σχετίζεται αρνητικά με το ποσό της υπεραξίας που σχετίζεται με την αγορά. Έτσι, τα αποτελέσματα υποστηρίζουν τις ανησυχίες που εκφράζονται από τον οικονομικό τύπο, ότι η ανακοίνωση μεγάλων ποσών υπεραξίας αποτελεί δυσμενή εξέλιξη κατά τον χρόνο ανακοίνωσης των κερδών.

Τα αποτελέσματα αυτά συμφωνούν με τα ευρήματα προγενέστερων έργων που υποστηρίζουν ότι η υπεραξία αξιολογείται θετικά από την αγορά. Τα αποτελέσματά υποστηρίζουν μάλλον, ότι παρ' ότι η υπεραξία μπορεί να εκληφθεί θετικά ως στοιχείο ενεργητικού, η συνέπεια της απόσβεσης υπεραξίας στα κέρδη αποτελεί δυσμενή εξέλιξη.

Οι Barth και Clinch (1996) βρήκαν αρνητική συσχέτιση μεταξύ των επιδόσεων των μετοχών και της απόσβεσης υπεραξίας. Συνδύασαν και επεκτείναν την έρευνα, διερευνώντας τις διαφορές των Γενικά Αποδεκτών Λογιστικών Αρχών (GAAP) μεταξύ των ΗΠΑ και άλλων χωρών, εξετάζοντας εάν οι διαφορές μεταξύ των εγχώριων GAAP, και αυτών των ΗΠΑ, για εισηγμένες εταιρείες των ΗΠΑ, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Αυστραλίας και του Καναδά, σχετίζονται με τις αποδόσεις και τιμές των εταιρειών. Οι λογιστικές διαφορές, οι οποίες εξετάσανε, περιλαμβάνουν την υπεραξία, τις αναπροσαρμογές των στοιχείων ενεργητικού, τους φόρους εισοδήματος, τις συντάξεις, την κεφαλαιοποίηση τόκων, το ξένο συνάλλαγμα, και τη λογιστική εξορυκτικών βιομηχανιών. Συμπεραίνουν ότι η υπεραξία τιμολογείται ως στοιχείο ενεργητικού, ότι οι αναπροσαρμογές στοιχείων ενεργητικού, οι επιτυχείς απόπειρες λογιστικής των εξορυκτικών βιομηχανιών, και η άμεση

αναγνώριση των κερδών και ζημιών των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα στα μακροπρόθεσμα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, γενικά δεν συσχετίζονται με τις πληροφορίες τις οποίες οι επενδυτές θεωρούν συναφείς. Επίσης, ότι οι μέθοδοι φορολογικής λογιστικής του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ και της Αυστραλίας δεν αναγνωρίζουν αρκετές φορολογικές δαπάνες ή απαιτήσεις, και ότι η λογιστική συσσωρευμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και, κατά κάποιον ορισμό, κεφαλαιοποίησης τόκων, προσθέτει ερμηνευτική ισχύ πέρα από τη μέθοδο, με βάση τα μετρητά, της Αυστραλίας. Τα ευρήματά τους υποδεικνύουν ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ (SEC) απαιτούσε, η αντιπαραβολή με τις GAAP να αντανακλά χρήσιμες πληροφορίες για τους επενδυτές των εταιρειών του Ηνωμένου Βασιλείου και της Αυστραλίας, και σε μικρότερο βαθμό, του Καναδά. Το δείγμα περιλαμβάνει όλες τις εταιρείες, οι οποίες συστήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Αυστραλία και τον Καναδά, πραγματοποίησαν συναλλαγές κοινών μετοχών στις αγορές κινητών αξιών των ΗΠΑ, και κατά συνέπεια συμπεριλήφθηκαν στην COMPUSTAT κατά τον Ιανουάριο του 1992, και εμφάνισαν στα έντυπά τους, Form 20-F, Form 10-K, ή την ετήσια έκθεση, συμφωνία, από τα εγχώρια, στα Κριτήρια (1) και (2) των GAAP των ΗΠΑ, με αποτέλεσμα, αντίστοιχα, ένα αρχικό δείγμα 55 εταιρειών του Ηνωμένου Βασιλείου, 16 της Αυστραλίας και 242 του Καναδά.

Η μελέτη του Marsha (2009) διερευνά την αντιμετώπιση των απομειώσεων υπεραξίας από τα διοικητικά στελέχη. Το επίκεντρο βρίσκεται στα χρόνια που ακολούθησαν την υιοθέτηση του προτύπου IFRS 3/IAS 36 στην Ευρώπη, για την περίοδο 2005-2007. Από την εισαγωγή και υιοθέτηση του προτύπου IFRS σχετικά με τις απομειώσεις υπεραξίας έχουν υπάρξει αρκετές μελέτες που εξετάζουν τις συνέπειές του. Δεν έχει συναντήσει καμία μελέτη, η οποία να χρησιμοποιεί Ολλανδικές εταιρείες ως ερευνητικό δείγμα προς διερεύνηση της χρήσης της υπεραξίας στη πραγματοποίηση υπερβολικών διαγραφών (big bath). Προκειμένου να δώσει μία απάντηση στο ερευνητικό ερώτημα, έχει αναπτύξει δύο υποθέσεις:

- Υπόθεση I: Εταιρείες με χαμηλά κέρδη προ της απομείωσης είναι περισσότερο πιθανό να εφαρμόσουν χρεώσεις απομείωσης, από ό, τι εταιρείες με υψηλότερα κέρδη προ της απομείωσης.

- Υπόθεση II: Οι εταιρείες χρησιμοποιούν τις απομειώσεις υπεραξίας προκειμένου να πραγματοποιήσουν υπερβολικές διαγραφές, εάν ο στόχος κερδών του προηγούμενου έτους δεν επιτευχθεί.

Η χρήση μόνο παραγοντικών και πολυπαραγοντικών ελέγχων δεν διαπιστώνει την ύπαρξη κάποιου στοιχείου, το οποίο θα υποστήριζε την Υπόθεση I ή την Υπόθεση II. Για αμφότερες τις υποθέσεις, το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε απέτυχε να βρει μία σχέση μεταξύ των απομειώσεων (ως εξαρτημένης μεταβλητής) και των κερδών προ της απομείωσης. Τα μοντέλα δεν ταιριάζουν με τα δεδομένα, και οι έλεγχοι συσχετισμού δεν είναι επίσης ικανοποιητικοί. Υπάρχουν αρκετοί λόγοι γι' αυτό, το μοντέλο πράγματι δεν ταιριάζει, και δεν υπάρχουν σχέσεις μεταξύ των ερμηνευτικών μεταβλητών (της αλλαγής των καθαρών εσόδων, της μόχλευσης, του Κύκλου Εργασιών και του Συνόλου των Στοιχείων Ενεργητικού) και της απομείωσης, ή - τα απογοητευτικά αποτελέσματα οφείλονται στην έλλειψη κανονικά κατανομημένων δεδομένων, οπότε η ανάλυση θα πρέπει να επαναπραγματοποιηθεί με καλύτερα δεδομένα, το ερευνητικό δείγμα δεν είναι αρκετά μεγάλο για να παράγει ικανοποιητικά αποτελέσματα και τέλος το μοντέλο αδυνατεί να ενσωματώσει σημαντικούς καθοριστικούς παράγοντες των απομειώσεων, όπως η μελλοντική απόδοση.

Στην εργασία των Van Hulzen et al., (2011), έχει πραγματοποιηθεί σύγκριση μεταξύ των μεθόδων της απόσβεσης και της απομείωσης για τη λογιστική της υπεραξίας, όσον αφορά τις σχετικές τους συνέπειες στη λογιστική ποιότητα. Με βάση δύο ποιοτικά χαρακτηριστικά λογιστικών πληροφοριών, όπως διατυπώνονται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), οι συνέπειες της νέας μεθόδου απομείωσης εξετάζονται χρησιμοποιώντας ένα μοντέλο σχέσης αξίας και επικαιρότητας. Οι υποθέσεις της παρούσης εργασίας ελέγχονται με τη χρήση δύο μοντέλων, τα οποία χρησιμοποιούνται συνήθως στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία: ένα μοντέλο αξιολόγησης (με βάση το έργο του Ohlson, 1995), και ένα μοντέλο απόδοσης κερδών, αντίστοιχα. Το δείγμα αποτελείται από Ευρωπαϊκές εταιρείες οι οποίες υιοθέτησαν αυτό το νέο μοντέλο λογιστικής υπεραξίας, ακολουθώντας την απαιτούμενη υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (IFRS) του 2005. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η απομείωση της υπεραξίας έχει στην πραγματικότητα μικρότερη σχέση αξίας, από ό, τι η απόσβεση, αλλά δεν οδηγεί σε πιο επίκαιρες λογιστικές πληροφορίες. Συμπεραίνεται ότι ο στόχος του IASB κατά την έκδοση ενός νέου λογιστικού προτύπου δεν επιτυγχάνεται πλήρως, και συμβάλλει μόνο εν μέρει στην υψηλότερη λογιστική ποιότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ - ΜΕΘΟΔΟΣ

6.1 Μεθοδολογία

Η παρούσα εμπειρική μελέτη σχετίζεται με τους παράγοντες που επηρεάζουν τη χρηματιστηριακή αξία της μετοχής (MVE) των εταιριών στην Ελλάδα. Οι παράγοντες που εξετάζονται βασίζονται στο υπόδειγμα του Ohlson και είναι το καθαρό εισόδημα (net income) και η λογιστική αξία των μετοχών ύστερα από την αφαίρεση των υπεραξιών (BVE). Για τον υπολογισμό των μεταβλητών διαιρέσαμε την κάθε μεταβλητή (εξαρτημένη και ανεξάρτητη) με το σύνολο του ενεργητικού (TA), έτσι ώστε να δημιουργηθούν αριθμοδείκτες οι οποίοι θα είναι άμεσα συγκρίσιμοι και τα αποτελέσματα να έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα.

Πρέπει να τονίσουμε ότι για την περίοδο από το 2000 έως το 2004 προσθέσαμε στο υπόδειγμα το σύνολο των αποσβέσεων (amortizations), ενώ από το 2006 και μετά χρησιμοποιήσαμε το σύνολο των απομειώσεων (imp). Επίσης, πρέπει να αναφέρουμε ότι δεν χρησιμοποιήσαμε το έτος 2005 μιας και ήταν η χρονιά της πρώτης εφαρμογής των ΔΠΧΠ και παρατηρήθηκε ότι δεν έγινε σωστή εφαρμογή τους από σημαντικό μέρος των ελληνικών επιχειρήσεων.

Οι στατιστικές αναλύσεις που χρησιμοποιήθηκαν για την εξαγωγή των εμπειρικών αποτελεσμάτων είναι η περιγραφική στατιστική, η ανάλυση συσχετίσεων και η πολλαπλή ανάλυση παλινδρόμησης. Η εξαγωγή των αποτελεσμάτων έγινε με τη χρήση του MSOFFICEEXCEL.

Σχετικά με την συλλογή των δεδομένων, θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι αναφέρονται στις χρονικές περιόδους από το 2000 έως και το 2012 και προέρχονται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιριών. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας εντοπίστηκαν κάποιες ανωμαλίες. Τα προβλήματα σχετιζόταν με το γεγονός ότι κάποιες εταιρίες είχαν ελλιπή στοιχεία για κάποια έτη. Επομένως, οι συγκεκριμένες εταιρίες δεν χρησιμοποιήθηκαν στο δείγμα. Έτσι, από τον αρχικό αριθμό των 70 εταιριών που επιλέχθηκαν, χρησιμοποιήθηκαν λιγότερες. Το σύνολο των δεδομένων που συλλέχθηκαν είναι 3.799. Τα δεδομένα που συλλέξαμε αποτελούν διαστρωματικά στοιχεία (panel data).

Ακόμα, αξίζει να αναφέρουμε ότι εξαιρέθηκαν από το δείγμα οι κλάδοι των τραπεζών, ασφαλιστικών και επενδυτικών επιχειρήσεων. Αυτό συνέβη λόγω του ότι στο ενεργητικό τους δεν έχουν πολλά πάγια, αλλά και επειδή έχουν αντιμετωπίσει πολλές δυσκολίες κατά την περίοδο του 2008 και μετά (συρρικνώσεις, συγχωνεύσεις, εξαγορές, χρεοκοπίες κτλ).

Για την συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν οι ιστοσελίδες των εταιρειών, βάσεις δεδομένων όπως του ase.gr, capital.gr, του express.gr, του euro2day.gr, naftemporiki.gr, καθώς και άρθρα που αναφέρονταν στα ετήσια αποτελέσματα σε έγκριτες οικονομικές ιστοσελίδες.

Η μεταβλητή «αποσβέσεις», αναφερόμενη στην περίοδο 2000-2004, δεν χρησιμοποιήθηκε τελικά στην στατιστική ανάλυση, μιας και παρατηρήθηκε ότι τα δεδομένα που υπήρχαν ήταν μηδενικά για όλες τις εταιρίες και τα εξεταζόμενα έτη. Λόγω της φορολογικής νομοθεσίας οι εταιρίες δεν έχουν για την συγκεκριμένη περίοδο την υποχρέωση τήρησης βιβλίων και στοιχείων. Συνεπώς, η δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για την περίοδο 2000 – 2004 ήταν προαιρετική για τις εταιρίες και υπήρξαν προβλήματα για την εύρεσή τους. Αλλά και στις περιπτώσεις των εταιρειών που περιλαμβάνονται στο δείγμα της παρούσας μελέτης και έχουν δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις αυτές δεν εμφανίζουν, παρά μόνο μηδενικές αποσβέσεις υπεραξίας. Επομένως, δεν μπορούσαν να εξαχθούν συσχετίσεις και να εκτελεστεί η πολλαπλή ανάλυση παλινδρόμησης. Έτσι, η συγκεκριμένη μεταβλητή εξαιρέθηκε από το δείγμα.

Ακόμα, αναφέρουμε ότι η διεξαγωγή της στατιστικής ανάλυσης έγινε σε τρεις διαφορετικές χρονικές περιόδους. Η πρώτη περίοδος ξεκινάει από το 2000 και φτάνει μέχρι και το 2004. Η κατηγοριοποίηση αυτή έγινε επειδή το 2005, όπως προαναφέραμε, είναι το έτος εφαρμογής των ΔΠΧΠ. Η επόμενη περίοδος είναι από το 2006 έως το 2008. Η συγκεκριμένη περίοδος θεωρείται ότι σχετίζεται με την εφαρμογή των ΔΠΧΠ αλλά είναι σε περίοδο προ κρίσης. Η τρίτη και τελευταία περίοδος σχετίζεται και αυτή με την εφαρμογή των ΔΠΧΠ αλλά για την περίοδο μετά το ξέσπασμα της κρίσης. Επιπρόσθετα, πρέπει να αναφέρουμε ότι έγινε μια συνολική ανάλυση για όλη την περίοδο 2006-2012 έτσι ώστε να εξετάσουμε γενικότερα το αντίκτυπο της εφαρμογής των ΔΠΧΠ.

6.2 Υποθέσεις

Οι υποθέσεις στις οποίες θα βασιστεί η έρευνά μας είναι οι ακόλουθες:

***H0:** Δεν θα υπάρξει στατιστική σημαντικότητα των αριθμοδεικτών του καθαρού εισοδήματος (NI), της λογιστικής αξίας (BVE) και των αποσβέσεων/(απομειώσεων) σχετικά με τη χρηματιστηριακή αξία της μετοχής για τις εξεταζόμενες περιόδους μας.*

***H1:** Θα υπάρξει στατιστική σημαντικότητα των αριθμοδεικτών του καθαρού εισοδήματος (NI), της λογιστικής αξίας (BVE) και των αποσβέσεων/(απομειώσεων) σχετικά με τη χρηματιστηριακή αξία της μετοχής για τις εξεταζόμενες περιόδους μας.*

6.3 Μέθοδος έρευνας

Η μέθοδος πάνω στην οποία θα βασιστεί η έρευνα μας είναι η μέθοδος της αγοραίας αξίας (market valuation method), η οποία υποδεικνύει την αγοραία αξία της εταιρίας ως μια λειτουργία της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων και του αριθμού των κερδών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^Ο

7.ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Στον παρόν σημείο, παρουσιάζεται η εμπειρική ανάλυση των δεδομένων ανά χρονική περίοδο, εφαρμόζοντας την κατάλληλη στατιστική ανάλυση, όπως περιγράψαμε προηγουμένως.

7.1 Περιγραφική στατιστική

Η περιγραφική στατιστική στηρίζεται στην χρησιμοποίηση βασικών στατιστικών μέτρων, όπως ο μέσος όρος, η διάμεσος, η τυπική απόκλιση, η ασυμμετρία και η κυρτότητα, όσον αφορά το δείγμα. Για την παραγωγή των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκαν οι κατάλληλες συναρτήσεις του Excel.

Αναφορικά με την 1^η περίοδο που εξετάζουμε, λόγω του ότι όπως αναφέρθηκε και παραπάνω υπήρχε έλλειψη στοιχείων σχετικά με τις αποσβέσεις υπεραξίας δεν μπορεί να γίνει κάποια εκτενέστερη ανάλυση.

Συνεχίζοντας, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για την 2^η περίοδο εξέτασης. Ο πίνακας που ακολουθεί μας δίνει τις παρακάτω πληροφορίες αναφορικά με τα βασικά στατιστικά μέτρα.

Στατιστικά Μέτρα	MVE	NI	BVE	IMP
Μέσος Όρος	6,149444444	9.091	126.290	654
Τυπική Απόκλιση	16,25265402	36850,08563	283059,2903	7920,555367
Διάμεσος	2,705	1.747	55.439	0
Ασυμμετρία	9,935697002	3,596172299	5,385196093	13,30934808
Κύρτωση	114,8883251	25,82864501	32,60489322	178,0109872

Παρατηρούμε ότι η μέση τιμή της χρηματιστηριακής μετοχής είναι ίση με 6,14€ και ο μέσος όρος του καθαρού εισοδήματος είναι 9,1 περίπου εκατομμύρια ευρώ. Στη συνέχεια

βλέπουμε ότι καμία μεταβλητή δεν ακολουθεί την κανονική κατανομή βάσει των μέτρων ασυμμετρίας και κύρτωσης.

Στην συνέχεια, προβάλλονται τα βασικά στατιστικά μέτρα σχετικά με την 3η εξεταζόμενη περίοδο (μετά κρίσης).

Στατιστικά Μέτρα	MVE	NI	BVE	IMP
Μέσος Όρος	3,06828125	-922	119.900	464
Τυπική Απόκλιση	10,63348943	31179,29939	267827,0594	2623,528798
Διάμεσος	0,75	-969	33.872	0
Ασυμμετρία	8,283200221	0,737035924	5,120135015	6,750857956
Κύρτωση	75,58661425	15,56394005	30,15536916	47,60145954

Τα αποτελέσματα είναι τελείως διαφορετικά στην περίοδο μετά κρίσης. Ο μέσος όρος της χρηματιστηριακής αξίας είναι στο 3,06€ και το μέσο καθαρό εισόδημα είναι στις -922 χιλιάδες ευρώ. Επιπλέον, παρατηρείται ότι καμία μεταβλητή δεν ακολουθεί την κανονική κατανομή βάσει των μέτρων ασυμμετρίας και κύρτωσης.

Αν θέλουμε να δούμε συνολικά πως κινήθηκαν τα αντίστοιχα μεγέθη κατά την περίοδο 2006-2012, μπορούμε να παρατηρήσουμε τον παρακάτω πίνακα:

Στατιστικά Μέτρα	MVE	NI	BVE	IMP
Μέσος Όρος	4,340321101	3.211	122.538	542
Τυπική Απόκλιση	13,31485344	33956,16439	273914,7629	5464,32389
Διάμεσος	1,44	227	41.368	0
Ασυμμετρία	9,996210286	2,284961218	5,227915007	17,05414616
Κύρτωση	124,3710307	22,09873621	31,02215523	322,3686366

Βλέπουμε ότι μέσος όρος της χρηματιστηριακής αξίας είναι στο 4,34€, το μέσο καθαρό εισόδημα είναι στα 3,2 περίπου εκατομμύρια ευρώ. Επιπλέον, παρατηρείται ότι καμία μεταβλητή δεν ακολουθεί την κανονική κατανομή βάσει των μέτρων ασυμμετρίας και κύρτωσης.

7.2 Ανάλυση Συσχετίσεων

Η ανάλυση συσχετίσεων δείχνει τη σχέση που υπάρχει μεταξύ ενός ζεύγους μεταβλητών. Η συγκεκριμένη ανάλυση είναι σημαντική έτσι ώστε να εντοπίσουμε πως μια μεταβλητή επηρεάζει μια άλλη.

Αναφορικά με την πρώτη εξεταζόμενη περίοδο, δεν μπορούμε και πάλι να προχωρήσουμε σε ανάλυση λόγω έλλειψης στοιχείων. Ανατρέχοντας όμως στην διεθνή βιβλιογραφία, όπως φαίνεται και από την βιβλιογραφική ανασκόπηση που παρουσιάζεται σε προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας έρευνας, παρατηρούμε ότι η απόσβεση της υπεραξίας χρησιμοποιήθηκε για να αναδείξει την ποιότητα των κερδών και την αξία της μετοχής των εταιρειών, υποστηρίζοντας ότι η εφαρμογή του προτύπου SFAS 142 βελτιώνει την συνάφεια της αξίας της υπεραξίας.

Στη συνέχεια, παρουσιάζεται ο πίνακας συσχετίσεων για τη 2η εξεταζόμενη περίοδο.

	MVE	NI	BVE	IMP
MVE	1			
NI	0,179663535	1		
BVE	0,138372032	0,333495149	1	
IMP	-0,04753801	-0,731065936	-0,346445759	1

Τα αποτελέσματα μας δείχνουν ότι υπάρχει μια ασθενής θετική συσχέτιση μεταξύ του αριθμοδείκτη της χρηματιστηριακής αξίας και του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος. Το ίδιο ισχύει και για το ζεύγος των μεταβλητών χρηματιστηριακή αξία και λογιστική αξία. Από την άλλη, έχει εντοπιστεί ασθενής αρνητική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών του

αριθμοδείκτη της χρηματιστηριακής αξίας και του αριθμοδείκτη των απομειώσεων. Ακόμα, βρέθηκε μια μέτρια θετική συσχέτιση μεταξύ του αριθμοδείκτη της λογιστικής αξίας και του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος. Αντίθετα, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ισχυρή αρνητική συσχέτιση μεταξύ του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος και του αριθμοδείκτη των απομειώσεων. Επίσης, εντοπίστηκε αρνητική μέτρια συσχέτιση μεταξύ του αριθμοδείκτη των απομειώσεων και λογιστικής αξίας.

Όπως προκύπτει από την υπάρχουσα βιβλιογραφία, με βάση τα αποτελέσματα αντίστοιχων ερευνών, η εφαρμογή των ΔΠΧΠ και η μετάβαση από τις αποσβέσεις υπεραξίας στις απομειώσεις αυτής, δεν οδηγεί σε κάποιο ξεκάθαρο συμπέρασμα. Από την μια υπάρχουν έρευνες που δείχνουν ότι η εφαρμογή των ΔΠΧΠ οδήγησε σε μείωση της υπεραξίας, αλλά σε άλλες περιπτώσεις υπήρχε άνοδος.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου λόγω της μείωσης της αξίας της υπεραξίας οι επιχειρήσεις δεν προέβησαν σε απομειώσεις. Ακόμα, υπάρχουν έρευνες που μας δείχνουν ότι η εμφάνιση ή όχι των απομειώσεων στις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων, εξαρτάται από το πώς επηρεάζουν την φήμη τους, αλλά και τα προσωπικά συμφέροντα των στελεχών τους.

Έπειτα, προβάλλουμε την ανάλυση συσχετίσεων για την 3^η εξεταζόμενη περίοδο μετά το ξέσπασμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

	MVE	NI	BVE	IMP
MVE	1			
NI	0,091127994	1		
BVE	0,246221594	0,043225282	1	
IMP	-0,084531725	-0,168222046	-0,11554494	1

Τα αποτελέσματα μας δείχνουν ότι υπάρχει μια ασθενής θετική συσχέτιση μεταξύ της χρηματιστηριακής αξίας και του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος. Το ίδιο ισχύει και για το ζεύγος των μεταβλητών χρηματιστηριακή αξία και λογιστική αξία. Από την άλλη, έχει εντοπιστεί ασθενής αρνητική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών της χρηματιστηριακής αξίας

και του αριθμοδείκτη των απομειώσεων. Το ίδιο φαινόμενο ισχύει μεταξύ του ζεύγους της λογιστικής αξίας και των απομειώσεων. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ασθενής θετική συσχέτιση μεταξύ του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος και της λογιστικής αξίας. Αντίθετα, εντοπίστηκε αρνητική ασθενής συσχέτιση μεταξύ του αριθμοδείκτη των απομειώσεων και του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος.

Τέλος, στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται τα αποτελέσματα ολόκληρης της εξεταζόμενης μετά την εφαρμογή των ΔΠΧΠ περιόδου.

	MVE	NI	BVE	IMP
MVE	1			
NI	0,181131626	1		
BVE	0,158949946	0,084648602	1	
IMP	-0,03815942	-0,418085211	-0,099837717	1

Τα αποτελέσματα μας δείχνουν ότι υπάρχει μια ασθενής θετική συσχέτιση μεταξύ της χρηματιστηριακής αξίας και του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος. Το ίδιο ισχύει και για το ζεύγος των μεταβλητών χρηματιστηριακή αξία και λογιστική αξία. Από την άλλη, έχει εντοπιστεί ασθενής αρνητική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών της χρηματιστηριακής αξίας και του αριθμοδείκτη των απομειώσεων. Το ίδιο φαινόμενο ισχύει μεταξύ του ζεύγους της λογιστικής αξίας και των απομειώσεων. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ασθενής θετική συσχέτιση μεταξύ του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος και της λογιστικής αξίας. Αντίθετα, εντοπίστηκε αρνητική μέτρια συσχέτιση μεταξύ του αριθμοδείκτη των απομειώσεων και του αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος.

7.3 Πολλαπλή ανάλυση Παλινδρόμησης

Η πολλαπλή ανάλυση παλινδρόμησης είναι μια διαδικασία η οποία εξετάζει πως επηρεάζεται η εξαρτημένη μεταβλητή μας από τις ανεξάρτητες μεταβλητές του δείγματος. Το υπόδειγμα του Ohlson το οποίο χρησιμοποιήσαμε, είναι το ακόλουθο:

$$MVE = C_0 + C_1 BVE + C_2 NI + C_3 AMORT (IMP) + e$$

Όπου,

MVE = η χρηματιστηριακή αξία της μετοχής

BVE = η λογιστική αξία της μετοχής

NI = καθαρό εισόδημα

AMORT = αποσβέσεις υπεραξίας (μέχρι το 2004)

IMP = απομειώσεις υπεραξίας (από το 2006)

C_0 = η σταθερά του μοντέλου

e = διαταρακτικός όρος

1) Περίοδος 2000-2004

Για τη παρούσα περίοδο χρησιμοποιήσαμε 31 εταιρίες. Έτσι, συλλέξαμε 155 παρατηρήσεις για κάθε χρησιμοποιούμενη μεταβλητή, οπότε το σύνολο των δεδομένων μας για την συγκεκριμένη περίοδο είναι 755. Παρόλα αυτά, δεν μπορούν να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για το γεγονός ότι δεν υπήρξαν αποσβέσεις για τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, όπως διαπιστώσαμε και στην περιγραφική στατιστική και στην ανάλυση συσχετίσεων.

2) Περίοδος 2006-2008

Για τη παρούσα περίοδο χρησιμοποιήσαμε 60 εταιρίες. Έτσι, συλλέξαμε 180 παρατηρήσεις για κάθε χρησιμοποιούμενη μεταβλητή, οπότε το σύνολο των δεδομένων μας για την συγκεκριμένη περίοδο είναι 900. Πρέπει να αναφέρουμε ότι στη συγκεκριμένη περίοδο χρησιμοποιήσαμε τις απομειώσεις αντί των αποσβέσεων μιας και είναι η χρονική περίοδος όπου εφαρμοζόταν τα ΔΠΧΠ.

	<i>Συντελεστές</i>	<i>Τυπικό σφάλμα</i>	<i>t</i>	<i>τιμή-P</i>
Τεταγμένη επί την αρχή	1,86374E-05	1,97E-05	0,944228	0,346348
NI	0,000231618	8,57E-05	2,702002	0,007567
IMP	0,000316656	0,000168	1,884809	0,061104

BVE	5,36271E-05	3,77E-05	1,42381	0,156272
R ²	0,058214084	-	-	-

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης παλινδρόμησης μας δείχνουν ότι η χρηματιστηριακή αξία των εταιριών φαίνεται να επηρεάζεται στατιστικώς σημαντικά από τον αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος σε επίπεδο σημαντικότητας 95%. Αυτό συμβαίνει για το γεγονός ότι η τιμή t είναι εκτός του διαστήματος εμπιστοσύνης (-1,96, 1,96). Επομένως, η μηδενική υπόθεση περί μη στατιστικής σημαντικότητας δεν γίνεται αποδεκτή. Συγκεκριμένα, ο αριθμοδείκτης του καθαρού εισοδήματος επηρεάζει ελαφρώς θετικά (0,0002) τη χρηματιστηριακή αξία της μετοχής. Αντίθετα, η χρηματιστηριακή αξία των εταιριών δεν επηρεάζεται από τον αριθμοδείκτη της λογιστικής αξίας της μετοχής. Τέλος, ο αριθμοδείκτης του συνόλου των απομειώσεων κατά τη πρώτη χρονική περίοδο όπου εφαρμόστηκαν τα ΔΠΧΠ, πριν την κρίση φαίνεται ότι επηρεάζει στατιστικώς σημαντικά σε επίπεδο σημαντικότητας 90%. Η επίδραση που έχει είναι θετική (0,0003) πάνω στην εξαρτημένη μεταβλητή. Τέλος, η τιμή του συντελεστή προσδιορισμού R² είναι 5,8%, το οποίο μας δείχνει ότι περίπου το 6% των τιμών της μετοχής μπορεί να εξηγηθεί με τον συνδυασμό 3 μεταβλητών στο μοντέλο.

Διεθνείς έρευνες αναφορικά με την παραπάνω εξεταζόμενη περίοδο έχουν δείξει ότι ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας παρουσιάζει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από την μέθοδο της απόσβεσης της υπεραξίας και το γεγονός ότι τώρα απαιτούνται περισσότερες γνωστοποιήσεις κάνει ευκολότερο και πιο αξιόπιστο τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής των ενεργητικών στοιχείων.

3)Περίοδος 2009-2012

Για τη παρούσα περίοδο χρησιμοποιήσαμε 64 εταιρίες. Έτσι, συλλέξαμε 256 παρατηρήσεις για κάθε χρησιμοποιούμενη μεταβλητή, οπότε το σύνολο των δεδομένων μας για την συγκεκριμένη περίοδο είναι 1.275. Πρέπει να αναφέρουμε ότι και στη συγκεκριμένη περίοδο χρησιμοποιήσαμε τις απομειώσεις αντί των αποσβέσεων μιας και είναι η δεύτερη χρονική περίοδος όπου εφαρμόζοταν τα ΔΠΧΠ, μετά το ξέσπασμα της σύγχρονης χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008.

	<i>Συντελεστές</i>	<i>Τυπικό σφάλμα</i>	<i>t</i>	<i>τιμή-P</i>
Τεταγμένη επί την αρχή	1,67363E-05	3,66086E-06	4,571690131	7,58697E-06
NI	2,70823E-05	2,27807E-05	1,188824609	0,235627744
IMP	-0,000236444	0,000328065	-0,72072301	0,471747992
BVE	1,77641E-05	4,57076E-06	3,88647248	0,000130098
R ²	0,069034012	-	-	-

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης παλινδρόμησης μας δείχνουν ότι υπάρχει στατιστική σημαντικότητα ($t=3,886 > t_c=1.96$) όσον αφορά τον αριθμοδείκτη τη λογιστικής αξίας (BVE). Ουσιαστικά, υπάρχει μια θετική σχέση ($1,78 \cdot 10^{-5}$) μεταξύ των δύο μεταβλητών. Επομένως, χρειάζεται μια γενναία αύξηση του αριθμοδείκτη της λογιστικής αξίας έτσι ώστε να υπάρξει μια αισθητή αύξηση της χρηματιστηριακής μετοχής. Από την άλλη, εντοπίζουμε ότι δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική επίδραση για τους αριθμοδείκτες των απομειώσεων και του καθαρού εισοδήματος. Επομένως, οι μεταβλητές αυτές δεν επηρεάζουν τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής. Τα αποτελέσματα αυτά ισχύουν για τη χρονική περίοδο μετά το ξέσπασμα της κρίσης. Τέλος, η τιμή του συντελεστή προσδιορισμού R² είναι ίση με 6,9%, το οποίο μας δείχνει ότι περίπου το 7% των τιμών της μετοχής μπορεί να εξηγηθεί με τον συνδυασμό 3 μεταβλητών στο μοντέλο.

4)Συνολική Περίοδος 2006-2012

Στη συγκεκριμένη περίπτωση εξετάζουμε την περίοδο 2006-2012 συνολικά, έτσι ώστε να εντοπίσουμε αν υπάρχει κάποιος ανεξάρτητος παράγοντας ο οποίος επηρεάζει την εξαρτημένη μεταβλητή. Ακλουθήσαμε την ίδια διαδικασία έτσι όπως έγινε και στις προηγούμενες περιπτώσεις. Στη συγκεκριμένη ανάλυση παλινδρόμησης χρησιμοποιήσαμε συνολικά 436 παρατηρήσεις που αντιπροσωπεύουν 64 εταιρίες και σύνολο δεδομένων 2.180.

	<i>Συντελεστές</i>	<i>Τυπικό σφάλμα</i>	<i>t</i>	<i>τιμή-P</i>
Τεταγμένη επί την αρχή	2,6932E-05	4,3972E-06	6,124802945	2,04E-09
NI	0,000104786	2,80462E-05	3,736183927	0,000212
IMP	0,000105651	9,54204E-05	1,10722009	0,268815
BVE	2,04038E-05	6,46754E-06	3,15479776	0,001718
R ²	0,056261641			

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης παλινδρόμησης δείχνουν ότι υπάρχει στατιστικώς σημαντική επίδραση, για επίπεδο σημαντικότητας 99%, των αριθμοδεικτών του καθαρού εισοδήματος (NI) ($t=3.73 > t_c=2.58$) και της λογιστικής αξίας (BVE) ($t=3.15 > t_c=2.58$) πάνω στη χρηματιστηριακή αξία της μετοχής όπως εκείνη περιγράφεται από το μοντέλο του Ohlson. Συγκεκριμένα, υπάρχει θετική επίδραση και από τις δύο ανεξάρτητες εξεταζόμενες μεταβλητές με τον αριθμοδείκτη του καθαρού εισοδήματος να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο σε σχέση με τον αριθμοδείκτη της λογιστικής αξίας. Αντίθετα, ο αριθμοδείκτης των απομειώσεων (IMP) φαίνεται να μην έχει κάποια στατιστική σημαντικότητα. Εν' ολίγοις, παρατηρούμε ότι το μοντέλο της συνολικής περιόδου επιβεβαιώνει τα αποτελέσματα των δύο προηγούμενων παλινδρομήσεων για τις περιόδους 2006-2008 και 2009-2012. Τέλος, η τιμή του συντελεστή προσδιορισμού R² είναι ίση με 5,6%, το οποίο μας δείχνει το ποσοστό των τιμών της μετοχής μπορεί να εξηγηθεί με τον συνδυασμό 3 μεταβλητών στο μοντέλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^Ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης και το άνοιγμα των χρηματιστηριακών αγορών, είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της ανάγκης για παγκοσμίως κοινά αποδεκτά και συγκρίσιμα λογιστικά πρότυπα και διαδικασίες. Έτσι λοιπόν, από το 2005, όλες οι εισηγμένες στο ΧΑΑ εταιρείες, είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν και να δημοσιεύουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις με βάση τα ΔΠΧΠ.

Αυτό βέβαια δεν έγινε χωρίς επιπτώσεις στην εικόνα και στα αποτελέσματά τους. Αν και διαχρονικά υπάρχουν μελέτες στην ελληνική κεφαλαιαγορά που πραγματεύονται το θέμα της μετάβασης από τα ΕΛΠ στα ΔΠΧΠ, εντούτοις δεν έχουν αναφερθεί μελέτες που επικεντρώνονται στην μετάβαση από τις αποσβέσεις υπεραξίας, που εφάρμοζαν οι επιχειρήσεις μέχρι και το τέλος του 2004, στις απομειώσεις υπεραξίας, τις οποίες είναι υποχρεωμένες να εφαρμόζουν από το 2005 και μετά.

Η παρούσα έρευνα καταπιάστηκε με το συγκεκριμένο αντικείμενο και πιο συγκεκριμένα, στην επίδραση που είχε η μετάβαση αυτή στην χρηματιστηριακή αξία των τιμών των μετοχών. Λόγω έλλειψης επαρκών στοιχείων όμως, αναφορικά με την περίοδο πριν από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ, δεν μπορούν να βγουν ασφαλή συμπεράσματα και να γίνει σύγκριση μεταξύ της περιόδου πριν από την εφαρμογή των προτύπων και την περίοδο μετά την εφαρμογή τους, οπότε περιοριστήκαμε σε μια σύγκριση μεταξύ των αποτελεσμάτων του ελέγχου απομείωσης, προ κρίσης και μετά κρίσης.

Σύμφωνα λοιπόν με τα αποτελέσματα της έρευνας διαπιστώθηκε ότι, οι απομειώσεις υπεραξίας εμφάνισαν κάποια στατιστική σημαντικότητα κατά τα πρώτα έτη της εφαρμογής των ΔΠΧΠ και επηρέασαν την χρηματιστηριακή αξία των μετοχών. Αυτό φαίνεται να συμβαίνει κατά την περίοδο 2006-2008, κατά την οποία δεν είχε εμφανιστεί ακόμα έντονα το φαινόμενο της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Την επόμενη εξεταζόμενη περίοδο, 2009-2012, στην οποία είχε εμφανιστεί έντονο το φαινόμενο της χρηματοοικονομικής κρίσης, διαπιστώνεται ότι οι απομειώσεις υπεραξίας δεν εμφανίζουν κάποια στατιστική σημαντικότητα και δεν επηρεάζουν την χρηματιστηριακή αξία των εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιρειών.

Παρατηρώντας γενικά, η μετάβαση στις απομειώσεις υπεραξίας για ολόκληρη την εξεταζόμενη περίοδο 2006-2012, δείχνει ότι δεν έχει κάποια στατιστική σημαντικότητα για την πορεία της χρηματιστηριακής αξίας των μετοχών.

Βασικός λόγος για τον οποίο δεν διαπιστώθηκε κάποια σημαντική μεταβολή από την επίδραση των απομειώσεων, είναι η μη ύπαρξη ή αποφυγή εμφάνισης αυτής στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οικονομικών μονάδων. Οι ελληνικές επιχειρήσεις ανήκουν κυρίως στην τάξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αναφορικά με το μέγεθός τους, κάτι που ίσως επηρεάζει την ύπαρξη υπεραξιών σε αυτές. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια, λόγω της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, αν και πολλές φορές αναφέρεται ότι αυτή δημιουργεί ευκαιρίες, οι ελληνικές επιχειρήσεις ίσως να εμφανίζονται διστακτικές ως προς την πραγματοποίηση εξαγορών και συγχωνεύσεων, μέσα από τις οποίες είναι δυνατή η δημιουργία υπεραξίας.

Ακόμα, ένας άλλος λόγος στον οποίο μπορεί και να οφείλεται η έλλειψη στοιχείων, το οποίο είναι εμφανέστατο κατά την πρώτη εξεταζόμενη περίοδο 2000-2004, όπου δεν υπάρχουν καθόλου στοιχεία αποσβέσεων υπεραξίας, είναι αυτό να γίνεται συνειδητά από τις διοικήσεις των οικονομικών μονάδων, για να μην επηρεαστούν τα κέρδη και η αξία των μετοχών των εταιρειών τους, η φήμη και τα προσωπικά, ίσως, συμφέροντά τους.

Όπως και να έχει όμως, για την συγκεκριμένη έρευνα υπήρξαν πολύ μεγάλες δυσκολίες ως προς την συλλογή των απαραίτητων αριθμητικών δεδομένων σχετικά με τις αποσβέσεις και απομειώσεις υπεραξίας, μέσα από τις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις των μονάδων.

Προτείνεται μελλοντικές έρευνες να εστιάσουν σε ένα μεγαλύτερο δείγμα εισηγμένων εταιρειών. Επίσης, θα ήταν καλύτερο, όπως διαπιστώθηκε κατά την πορεία της εν λόγω έρευνας, μια μελέτη στο μέλλον, να επικεντρωθεί κυρίως σε ομίλους επιχειρήσεων, κάτι που ενδεχομένως θα περιόριζε ακόμα περισσότερο το δείγμα, όμως θα έδινε περισσότερες παρατηρήσεις αναφορικά με τις απομειώσεις υπεραξίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. Αντωνόπουλος, Β. 1997, Δίκαιο Εμπορικών Εταιρειών, Εκδόσεις Σάκκουλα
2. Βλάχος, Χ. Λουκά, Λ. 2009, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Πέμπτη έκδοση, Τόμος Α', Εκδόσεις Παπαζήση.
3. Γρηγοράκος, Γ. Θεόδωρος 2013. επ. Προέδρου Επιστημονικού Συμβουλίου ΣΟΕΛ και επί 20ετία Αντιπροέδρου του ΕΣΥΛ, Τεχνικού Συμβούλου ΣΟΛ α.ε.- τ. Ορκωτού Λογιστή, Πτυχιούχου Α.Σ.Ο.Ε.Ε. και Νομικής, Capital, http://www.capital.gr/tax/news_tax.asp?id=1936638, (14/11/2014)
4. Δεληγιάννης, Θ. 2013, Senior Manager (Assurance), Ernst and Young Ελλάδος, Η σημασία των ΔΠΧΠ στον Δημόσιο Τομέα στο σημερινό οικονομικό τοπίο, <http://www.accountancygreece.gr/>, (14/11/2014)
5. Ζέρβα, Χ. 2005, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Υποχρέωση ή Δυνητική Ευχέρεια;, ΔΙΚΑΙΟΡΑΜΑ, Τεύχος 5, σελ.40.
6. Θανοκώστας, Α. 2015, ΔΛΠ-ΔΠΧΑ όπως έχουν υιοθετηθεί και ισχύουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, Εκδόσεις Αρναούτη
7. Καραμάνης, Κ. Παπαδάκης, Β. 2008, Η εφαρμογή των ΔΛΠ στην Ελλάδα, Επιπτώσεις για Ελεγκτές, Λογιστές, Επιχειρήσεις και Εποπτικές Αρχές, Αθήνα
8. Κεβόρκ, Κ. 1993, Στατιστικές Μέθοδοι, Τόμος 1, Περιγραφικά Στατιστικά Μέτρα και Στατιστική Επαγωγή, Εκδόσεις Ελληνική Λιθογραφία
9. Μαύρος, Δ. 2007, Πρόεδρος του Ινστιτούτου Επικοινωνίας, Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, για τα Websites. http://instofcom.blogspot.gr/2007_10_01_archive.html, (14/11/2014)
10. Μπέλλας, Α. 2003, Εμπειρική Διερεύνηση της Ανταπόκρισης του Ελληνικού Μάνατζμεντ του Ιδιωτικού Τομέα στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Τιμητικός Τόμος εις μνήμην καθηγητή Χρίστου Ναούμ, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης
11. Ντζανάτος, Δ. 2008, Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα ελληνικά, Έκδοση 1^η, Εκδόσεις Καστανιώτη

12. Ξένος, Χ. 2010, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και Διεθνής Οικονομική Κρίση, 2^ο Πανελλήνιο Χρηματοοικονομικό Συνέδριο για τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Athens Hilton, 4 Μαρτίου 2010
13. Παζάρσκη, Μ. 2009, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Συμπληρωματικές Σημειώσεις, ΤΕΙ Σερρών
14. Πανάρετος, Ι. Ξεκαλάκη, Ε. 1993, Εισαγωγή στη Στατιστική Σκέψη, Τόμος 1(Περιγραφική Στατιστική), Εκδόσεις ERGO m&p Γραφικές Τέχνες Ε.Π.Ε.
15. Πανάρετος, Ι. Ξεκαλάκη, Ε. 1995, Εισαγωγή στις Πιθανότητες και τη Στατιστική Συμπερασματολογία
16. Πανάρετος, Ι. Ξεκαλάκη, Ε. 1995, Εισαγωγή στη Στατιστική Σκέψη (Συμπλήρωμα), Ειδικά Θέματα
17. Παπαδάκης, Β. 2009, Έρευνα από το Εργαστήριο Επιχειρησιακής Στρατηγικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Περιοδικό ΕπιστημονικόMarketing.gr, Τεύχος Μαρτίου 2009.
18. Παπαθανασίου, Κ. 2006, Αντιπρόεδρος Ε.Λ.Τ.Ε., Πρόεδρος Σ.Λ.Ο.Τ., Χρήσιμα συμπεράσματα από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, Η Καθημερινή, <http://www.kathimerini.gr/249030/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/xrhsimasymperasmata-apo-thn-efarmogh-twn-dieθνων-logistikwn-protypwn>, (14/11/2014)
19. Σακέλλης, Εμμ. 2001, Συγχωνεύσεις – Διασπάσεις – Εξαγορές – Μετατροπές εταιριών και εκτίμηση της αξίας της Επιχείρησης, Από άποψη νομική – φορολογική - λογιστική, Έκδοση Γ΄, Εκδόσεις ΒΡΥΚΟΥΣ
20. Φίλιος, Β. 1989, Γενική Χρηματοοικονομική Λογιστική (Αποτιμητική και Λογιστική Πληθωρισμού), Τόμος Β΄, Εκδόσεις Παπαζήση
21. <http://www.scribd.com/doc/47770813/Πολλαπλή-γραμμική-παλινδρόμηση-με-χρήση-excel-2003-Θεωρία-και-παραδείγματα#scribd> (10/3/2015)

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. Amir, E., Harris, T.S., Venuti, E.K. (1993). A comparison of the value relevance of U.S. versus non U.S. GAAP, accounting measures using form 20-F reconciliations. *Journal of Accounting Research*, 31(3), 230-264.

2. Auerbach, A. 1988, Mergers and Acquisitions, National Bureau of Economic Research.
3. Barth, M.E., Clinch, G. (1996). International Accounting differences and their relation to share prices: evidence UK, Australian, and Canadian firms. *Contemporary Accounting Research*, 13(1), 135-170.
4. Bens, D.A., Heltzler, W. (2005). *The Information Content and Timeliness of Fair Value Accounting: Goodwill Write-offs Before, During and After Implementation of SFAS 142*. Working Paper. University of Chicago Graduate School of Business.
5. Berry, A.W. 2013, How mergers and acquisitions impact businesses, MoneyMatters360, <http://www.moneymatters360.com/index.php/how-mergers-and-acquisitions-impact-businesses-17067/>, (14/11/2014)
6. Chambers, D.J. (2006). *Is Goodwill Accounting under SFAS 142 an Improvement over Systematic Amortization of Goodwill?* Working Paper. University of Kentucky.
7. Chambers, D. (2010). *Earnings Management bu Avoiding ort Reducing Goodwill Impairments*, Working Paper
8. Chambers, D., Finger, C. (2011). Goodwill Non-Impairments, *The CPA Journal*, 81, 38
9. Chen, C., Kohlbeck, M. (2004). *Goodwill Valuation Effects of the Initial Adoption of SFAS 142*, SSRN Working Paper Series.
10. Cooke, T. 1999, Mergers and Acquisitions, Basil Blackwell Editions Ltd, London U.K.
11. Danjou, P. 2013. “Future for IFRS: what purpose(s) do we want annual accounts to serve?” Report. ACCA Brussels Office. <http://www.accaglobal.com>, 11/11/2014
12. Daske, H., Hail, L., Leuz, C., Verdi, R., (2007). Adopting a Label: Heterogeneity in the Economic Consequences of IFRS Adoptions, Chicago GSB Research Paper No 5.
13. Engstrom , J. 2004, Liaison Board member for Central/South Africa, Objective IASB, http://www.cinif.org.mx/imagenes/presentaciones_seminario/Jan%20Engstrom.pdf, 12/11/2014
14. Freedman, J. The Advantages of Single Set of Global Accounting Standards, Demand Media, <http://smallbusiness.chron.com/advantages-single-set-global-accounting-standards-67829.html>, 12/11/2014
15. Hadjiloucas, T., Winter, R. (2005). Reporting the value of acquired intangible assets, *International Asset Management*, 1-8.

16. Healy, P. & Hughes, P. (2006). Leading Indicators of Goodwill Impairment, *Journal of Accounting, Auditing and Finance* 21, 223-265
17. Henning, S.L., Shaw, W. H. (2003). Is the Selection of the Amortization Period for Goodwill a Strategic Choice? *Review of Quantitative Finance and Accounting & Economics*, 31(1-3), 3-75.
18. Jennings, R., Robinson, J., Thompson, R.B. II, Duvall, L. (1996). The relation between accounting goodwill numbers and equity values. *Journal of Business Finance & Accounting*, 23(4), 513-533.
19. Jennings, R., Le Clere, M., Thompson II, R.B. (2001). Goodwill Amortization and the Usefulness of Earnings. *Financial Analysts Journal*, 57, (5), 20- 28.
20. Jifri, K. A., Citron, D. (2009). The Value- Relevance of Financial Statement Recognition versus Note Disclosure: Evidence from Goodwill Accounting, *European Accounting Review*, 18, 123-140
21. Li, K., Meeks, G. (2006). *The Impairment of Purchased Goodwill: Effects on the Market Value*. Working Paper, University of Cambridge, Judge Business School, Cambridge.
22. Li, K., Sloan, R. (2009). *Has Goodwill Accounting Gone Bad?* Working Paper
23. Marsha, H.A. (2009). Goodwill Impairment & Earnings management: Do firms use goodwill impairments in big bath accounting?
24. Moehrle, S.R., Reynolds- Moehrle, J.A, Wallace, J.S. (2001). How informative are earnings numbers that exclude goodwill amortization? *Accounting Horizons*, 15(3), 243-255.
25. Mohr, A. 2013, IFRS – Advantages & Disadvantages, Demand Media, <http://smallbusiness.chron.com/international-financial-reporting-standards---advantages-disadvantages-2167.html>, 12/11/2014
26. Norberg, C. 2013, “Future for IFRS: what purpose(s) do we want annual accounts to serve?” Report. ACCA Brussels Office. <http://www.accaglobal.com>, 11/11/2014
27. Norris, K. B., Ayeres, F.L. (2000). Security market reaction to purchase business combinations at the first earnings announcement date. *Journal of Business Research*, 49 (1), 79-88.

28. Ramanna, K., Watts. R. (2010). *Evidence on the Use of Unverifiable Estimates in Required Goodwill Impairment*, Working Paper
29. Sevin, S., Schroeder, R. (2005). Earnings Management: Evidence from SFAS 142 Reporting. *Managerial Auditing Journal*, 20, 47-54.
30. Stall Worth, L., Di Gregorio, D. (2005), Earnings Management and Accounting for Acquisition, *Internal Auditing* 20, 8-9
31. Van Hulzen, P., Alfonso, L., Georgakopoulos, G., Sotiropoulos, I. (2011). Amortizations Versus Impairment of Goodwill and Accounting Quality. *International Journal of Economic Sciences and Applied Research* 4 (3): 93-118
32. Wang, V. (2011). Is Amortization Good Enough? Evidence from the Uk Goodwill Accounting, *Journal of International Management Studies*, 6, 1-7.
33. Whittington, G. 2008, Fair value and the IASB/FASB conceptual framework project: an alternative view. *ABACUS*, Volume 44, Issue 2, p. 139-168.
34. <http://www.grant-thornton.gr/OfIs/c1.asp?photoid=52&subid=231&catid=111&catid2=56&l=3>, Παρουσίαση Αποτελεσμάτων (14/11/2014)

ΑΡΘΡΑ

1. «Αγώνας ταχύτητας για τα ΔΛΠ. Ανέτοιμες οι περισσότερες εισηγμένες να τα υιοθετήσουν από την 1^η Ιανουαρίου 2003, παρά τις ευεργετικές επιδράσεις που θα έχουν στις αγορές», 27.01.2002, <http://www.kathimerini.gr/109522/article/oikonomia/epixeirhseis/agwnas-taxyhtas-gia-ta-die8nh-logistika-protypaanetoimes-oi-perissoteres-eishgmenes-na-ta-yio8ethsoyn-apo-thn-1h-ianoyarioy-2003-para-tis-eyergetikes-epidruseis-poy-8a-exoyn-sthn-agera>,
2. IASB (2004a): International Accounting Standard 36: Impairment of Assets. London: International Accounting Standards Board.
3. IASB (2004b): International Accounting Standard 38: Intangible Assets. London: International Accounting Standards Board.
4. International Convergence of Accounting Standards – A Brief History <http://www.fasb.org/jsp/FASB/Page/SectionPage&cid=1176156304264> (11/11/2014)

5. International financial reporting <http://kudosfactor.blogspot.gr/2009/01/ifrs-around-world.html>, (09/11/2014)
6. International Journal of Economic Sciences and Applied Research, Vol. 4 No3, pp. 93-118.
7. nautemporiki.gr, 2003, Ανέτοιμες για την Εφαρμογή των ΔΛΠ οι περισσότερες εισηγμένες, <http://www.naftemporiki.gr/finance/story/47092/anetoimes-gia-tin-efarmogi-ton-dlp-oi-perissoteres-eisigmenes>, (14/11/2014)

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

1. <http://www.ifrs.org>
2. <http://en.wikipedia.org>
3. <http://www.ase.gr>
4. <http://www.euro2day.gr>
5. <http://www.capital.gr>
6. <http://www.express.gr>
7. <http://www.naftemporiki.gr>
8. <http://www.taxheaven.gr>